

TEMVI

MINORI TRAFICATI SI EXPLOATATI, INTRE VULNERABILITATE SI ILEGALITATE

ACTIVITATILE INFRACTIONALE FORTATE CA O NOUA
FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE FIINTE
UMANE: CUNOSTINTE SI PRACTICI BAZATE PE
DREPTURILE OMULUI PRIN INTERMEDIUL CERCETARII
PILOT, A FORMARILOR MULTI-AGENTIE SI A
PROCEDURILOR-PROTOTIP

RAPORT FINAL
ROMANIA

CO-FUNDED BY THE PREVENTION
OF AND FIGHT AGAINST CRIME
PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

TEMVI

MINORI TRAFICATI SI EXPLOATATI, INTRE VULNERABILITATE SI ILEGALITATE

ACTIVITATILE INFRACTIONALE FORTATE CA O NOUA
FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE FIINTE
UMANE: CUNOSTINTE SI PRACTICI BAZATE PE
DREPTURILE OMULUI PRIN INTERMEDIUL CERCETARII
PILOT, A FORMARILOR MULTI-AGENTIE SI A
PROCEDURILOR-PROTOTIP

RAPORT FINAL
ROMANIA

TEMVI

TRAFFICKED AND EXPLOITED MINORS BETWEEN VULNERABILITY AND ILLEGALITY.

FORCED CRIMINAL ACTIVITIES AS A NEW FORM OF EXPLOITATION IN HUMAN TRAFFICKING: KNOWLEDGE AND HUMAN RIGHTS BASED PRACTICES THROUGH PILOT RESEARCH AND MULTI-AGENCY TRAINING AND PROTOTYPE-PROCEDURES (HOME/2013/ISEC/AG/THB/4000005491)

EDITED BY

GINA MARIA STOIAN (ADPARE)

PARTNERS OF THE PROJECT

- UNIVERSITY OF PADUA – HUMAN RIGHTS CENTRE (ITALY)
- MUNICIPALITY OF VENICE (ITALY)
- EQUALITY SOCIAL COOPERATIVE (ITALY)
- VOLONTARIUS ASSOCIATION (ITALY)
- NUOVI VICINI ONLUS (ITALY)
- LA STRADA – DER WEG ASSOCIATION (ITALY)
- AZALEA SOCIAL COOPERATIVE (ITALY)
- ASSOCIATION ALC (FRANCE)
- HUNGARIAN BAPTIST AID (HUNGARY)
- ADPARE (ROMANIA)

ASSOCIATES PARTNERS

- MINISTRY OF JUSTICE – NATIONAL ANTI-MAFIA AGENCY (ITALY)
- CINFORMI – WELFARE AND LABOUR DEPARTMENT (ITALY)
- AUTONOMOUS PROVINCE OF TRENTO (ITALY)
- AUTONOMOUS PROVINCE OF BOLZANO (ITALY)
- MUNICIPALITY OF TRENTO, SOCIAL ACTIVITY SERVICE (ITALY)
- GRUPPO R (ITALY)
- PUNTO D'APPRODO (ITALY)
- CENTRO CARITAS DELL'ARCIDIOCESI UDINE (ITALY)
- LA TENDA ONLUS (ITALY)
- WELCOME ASSOCIATION (ITALY)
- INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION (MISSION IN HUNGARY)

GRAPHIC

- CONCEPT AND DESIGN: OBLIQUO DESIGN (WWW.OBLIQUODESIGN.COM)
- COVER PHOTO: WWW.PEXELS.COM
- PRINTED IN ITALY

THIS PROJECT HAS BEEN FUNDED WITH SUPPORT FROM THE EUROPEAN COMMISSION. THIS PUBLICATION REFLECTS THE VIEWS ONLY OF THE AUTHOR, AND THE EUROPEAN COMMISSION CANNOT BE HELD RESPONSIBLE FOR ANY USE WHICH MAY BE MADE OF THE INFORMATION CONTAINED THEREIN.

CUPRINS

INTRODUCERE

CERCETARE NATIONALA ASUPRA CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI CA O NOUA FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE PERSOANE

ITALIA - SUMAR
FRANTA- SUMAR
UNGARIA- SUMAR

CERCETARE NATIONALA ASUPRA CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI CA O NOUA FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE PERSOANE: ROMANIA

CADRUL GENERAL PRIVIND TRAFICUL TRAFICUL DE PERSOANE IN ROMANIA, CU ACCENT PE TRAFICUL DE PERSOANE SI A TRAFICULUI DE MINORI PENTRU CONSTRANGERE LA COMITEREA DE INFRACTIUNI.

CADRUL LEGAL SI INSTITUTIONAL

PROCEDURI SPECIFICE SI A DISPOZITIILOR PRIVIND ASISTENTA SI PROTECTIA COPIILOR

NUMIREA UNUI TUTORE (TEMPORAR)

COORDONATOR ANTI-TRAFIC LA NIVEL NATIONAL - AGENTIA NATIONALA IMPOTRIVA TRAFICULUI DE PERSOANE –ANITP

IDENTIFICAREA VICTIMELOR

MECANISMUL NATIONAL DE IDENTIFICARE SI REFERIRE (MNIR), CU ACCENT PE REFERIREA VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE SI TRAFICULUI DE MINORI

PROGRAMUL NATIONAL DE COORDONAREA A VICTIMELOR/ MARTORI IN PROCESELE PENALE- PROTOCOALELE ACTIVE.

METODOLOGIA CERCETARII

LIMITARI ALE CERCETARII

STATISTICILE NATIONALE SI ACTIVITATILE INFRACTIONALE FORTATE CA O NOUA FORMA DE TRAFIC

VULNERABILITATEA INAINTE DE PROCESUL DE TRAFIC.

RECRUTARE SI RELATIA CU RECRUTORUL

TRAFICUL INTERN; MINORI SI ADULTI CONSTRANSI LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

TRAFICUL TRANSNATIONAL -MINORI SI ADULTI CONSTRANSI LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

SECTOARE DE ACTIVITATI ILEGALE

CASATORIE DE CONVENIENTA

ADOPTII ILEGALE

FOLOSIREA IDENTITATII VICTIMELOR PENTRU FRAUDE BANCARE SI FRAUDE PE INTERNET

TRAFICANTII SI ORGANIZATIILE CRIMINALE

STUDII DE CAZ

RESURSE SI BIBLIOGRAFIE

PROTOTIPUL IDEAL

INTRODUCERE

UN PROIECT PRIVIND TRAFICUL DE FIINTE UMANE CU O NOUA PROVOCARE: COMBATEREA ACTIVITATILOR ILEGALE FORTATE

MARCO BUFO¹

UN NOU DEMERS SOLICITANT IN SCENARIUL ANTITRAFIC

Directiva Uniunii Europene 2011/36 / UE privind prevenirea si combaterea traficului de fiinte umane si protejarea victimelor acestuia, listeaza in art. 2.3 principalele forme de exploatare, care reprezinta scopuri pentru traficul de fiinte umane, si pentru prima data, "exploatarea activitatilor infractionale", este inclusa intr-un document legislativ international.

Directiva a fost definita printr-un proces consultativ cu multilateral, care a adus la un instrument legislativ actualizat si cuprinzator pentru lupta impotriva traficului de fiinte umane si pentru protejarea victimelor, avand la baza drepturile omului intr-o abordare multidisciplinara, integrata cat si constientizarea faptului ca traficul de fiinte umane (TFU) este in continua schimbare, un fenomen larg raspandit, inofiorator si ascuns.

Aceasta caracteristica ascunsa, subterana face ca TFU sa fie greu de recunoscut ca atare si dificil de detectat, iar acest lucru este valabil mai ales pentru traficul pentru activitati criminale fortate, deoarece victimele par a fi infractori, aparent acestea comit infractiuni (cum ar fi furt din buzunare, furt din magazine, vanzarea de produse contrafacute , fraudă, productia, tra-

¹ - Marco Bufo este Coordonatorul Transnational al Proiectului TEMVI. In aceasta introducere, el a inclus texte descriptive rezultate din munca mai multor persoane implicate in activitatile proiectului, in special: Paola Degani coordonatorul proiectului, si Claudia Pividori (Centrul pentru Drepturile Omului de la Universitatea din Padova) si Claudio Donadel (Municipalitatea din Venetia).

ficul sau vanzarea de droguri) astfel ca nu este deloc evident ca au fost fortate sa faca acest lucru, chiar si atunci cand sunt copii. Acest fapt ridica doua probleme majore in abordarea fenomenului: identificarea persoanelor traficate (ceea ce reprezinta o problema majora in toate formele de exploatare, atingand un varf in cazul activitatilor infractionale fortate), precum si protectia victimelor (nu numai ca nu se recunosc ele insele ca atare, dar, de asemenea, sunt pedepsite pentru infractiunile pe care le-au comis pentru ca au fost constranse sa le faca si, totodata, de multe ori este nevoie sa seia masuri speciale adaptate si necesare pentru demersurile de asistenta si incluziune sociala efectiva).. Avand in vedere admiterea Ungariei, Romaniei, Bulgariei, Republicii Slovace si Croatiei in UE, cat si criza politica mediteraneana, a existat atat o crestere a fluxurilor de migratie din zonele respective cat si o crestere a noilor grupuri vulnerabile, inclusiv a celor care urmau sa fie exploatate in activitati infractionale fortate, in special in randul minorilor, romi, dar nu numai, si intr-o masura mai mica, in randul adultilor. Aceste grupuri tinta nu au primit pana in prezent suficienta atentie in cadrul analizei si monitorizarii care vizeaza imbunatatirea recunoasterii noilor forme de trafic. Cu toate acestea, practicienii si analistii au observat ca, in cadrul recentelor schimbari in fenomenul traficului de fiinte umane, este posibil sa presupunem ca alegerea ca tinta a persoanelor in astfel de conditii de vulnerabilitate este prezenta in special in zonele urbane, in care sunt concentrate diferite forme de activitati ilegale, cum ar fi jafurile, atragerea la consumul de droguri, “agatarea” gentilor, acestea fiind amestecate in mod frecvent cu alte forme de exploatare, cum ar fi exploatarea prin cersatorie fortata si exploatarea sexuala. Prin urmare, implicarea atat a adultilor, cat si a minorilor in activitati ilegale gestionate de structuri sau retele infractionale reprezinta una dintre cele mai dificil de identificat forme de exploatare, pentru ca de multe ori aceste persoane par autori ai unor infractiuni mai curand decat victime ale exploatarii. Decalajul in domeniul drepturilor omului, ca si esec in acordarea drepturilor persoanelor traficate pentru activitati infractionale fortate, se reflecta in decalajul dat de abordarea dubla a mai

multor agentii responsabile: profesionistii din diferite agentii care intervin de obicei, in formele mai bine cunoscute de trafic (exploatare sexuala si, in mai mica masura, exploatare de munca), nu detecteaza victimele si / sau nu recunosc victimele ca victime; alte agentii care vin in contact cu persoanele afectate nu fac parte din (sau nu au atributii legale) sistemele antitrafic stabilite si nu au cunostintele si instrumentele necesare pentru a recunoaste semnele de trafic: de exemplu, lucratori din sistemul de justitie juvenila, din sistemul refugiatilor si solicitantilor de azil, din sistemul de protectie a minorilor neacompaniati.... Deci, exista un gol de cunostinte in retelele antitrafic existente si exista un decalaj fizic in compozitia lor, deoarece unii actori relevanti nu se ragasesc in cadrul acestor retele ca parteneri principali sau secundari. Ca o consecinta, exista un decalaj in mecanismele de sesizare si in procedurile operationale (atunci cand exista), in capacitatea lor de a identifica, proteja, asista si oferi oportunitati viabile de incluziune sociala a copiilor si adultilor victime ale traficului pentru activitati infractionale fortate cat si in capacitatea de combatere a acestora.

Prin urmare, daca traficul de persoane este sclavia moderna care se manifesta in societatile noastre in diferite moduri si sub diferite forme, de cele mai multe ori sub ochii nostri, nefiind constienti de acest lucru, este valabil mai ales pentru traficul in scopul exploatarii prin activitati ilegale; mai mult, situatia actuala, nu ajuta in abordarea problemei.

Directiva UE poate fi considerata un punct de referinta in scenariul european de lupta impotriva traficului de persoane, avand in prezent o dubla fata: acesta este cel mai avansat si cuprinzator instrument pentru combaterea traficului de fiinte umane si protejarea victimelor, dar in acelasi timp, transpunerea si, mai ales, punerea ei in practica de catre statele membre intra sub incidenta unei perioade problematice, in care alte prioritati par sa puna in umbra traficul de fiinte umane.

De fapt, pe de o parte, in cele din urma un instrument cuprinzator si obligatoriu este disponibil, in scopul de a construi un sistem anti-trafic armonizat de sesizare pentru persoanele traficate in Europa, ba-

zat pe drepturile omului si abordarea interdisciplinara a mai multor agentii, care sa abordeze nu numai formele "traditionale" de exploatare, dar si formele cele mai noi si mai putin cunoscute. Prin urmare, directiva reprezinta o oportunitate extraordinara de a profita de toate realizările anterioare si experientele de succes la nivelul UE (de exemplu, rezultatele numeroaselor proiecte finantate de UE), dar mai ales de rezultatele de la nivel national (de exemplu, planurile nationale de actiune, Mecanismele Nationale de Referire , raportorii nationali), chiar si din zonele locale unice (de exemplu de bune practici, protocoale si procesuri ale mai multor agentii), avandu-le organizate, intr-un mod sistematic, in toate statele membre.

Pe de alta parte, impresia este ca, in ciuda tuturor celor mentionate mai sus, lupta impotriva traficului de fiinte umane, in esenta, nu mai este o prioritate in Europa. De fapt, se pare ca nu mai este in topul agendei politice, cauza fiind o serie de motive, care ar trebui sa solicite si sa mareasca, chiar mai mult, efortul statelor UE in lupta impotriva traficului si in protejarea victimelor: criza economica inca nedepasita, cresterea impresionanta a fluxurilor migratorii, cat si natura mixta acestor fenomene. Aceste fenomene atrag atentia si resursele guvernelor, aproape impingand traficul in afara scenariului, in timp ce, in realitate, traficul face parte din astfel de fenomene. De fapt, intr-o masura semnificativa, oamenii care sunt recrutati in tarile lor de origine, in scopul de a fi exploatati in diferite tari de destinatie din Europa, sunt victime ale traficului de migranti, in valuri migratorii mai largi si in cadrul grupurilor de persoane care solicita protectie internationala.

Asadar, in timp ce in trecut, rutele de trafic de persoane si cele de trafic de migranti erau in general separate, acest lucru este din ce in ce mai putin valabil in zilele noastre. Pe de alta parte, in cadrul grupurilor enorme de migranti care sosesc si stau in statele membre ale Uniunii Europene, in diferitele stadii de primire, de inserare in mecanismele de identificare si depistare, de includere in sistemele de protectie, datorita vulnerabilitatii lor, multe persoane sunt susceptibile de a deveni tinte ale retelelor de exploatare, ale caror actori pot fun-

ctiona in mod strategic, in aceste etape diferite. Mai mult decat atat, vulnerabilitatea a crescut datorita efectelor crizei economice si afecteaza atat nou-venitii precum si pe cei care au sosit de mai mult timp (chiar pot fi deja asistati ca persoane traficate), ceea ce ii face vulnerabili la exploatare si tinte in mecanismele gestionate de catre traficanti. Ca o consecinta, orice initiativa in domeniul traficului pentru activitati ilegale fortate, reprezinta o dubla provocare: din cauza caracterului sau impenetrabil pe de o parte, iar pe de alta parte, pentru ca traficul este neglijat politic, astfel ca are consecinte la nivel operational. Aceasta din urma observatie inseamna ca in cazul in care chiar si pentru cele mai cunoscute forme de exploatare, atentia si eforturile au scazut, este putin probabil ca acestea sa se concentreze asupra unui fenomen necunoscut si este mai dificil de a intelege, o forma noua cum este traficul pentru activitati infractionale. Aceste motive au reprezentat principalele motivatii care au determinat Centrul pentru Drepturile Omului al Universitatii din Padova, sustinute de experienta operationala si metodologica a Municipalitatii din Venetia, pentru a proiecta si a construi un parteneriat cu organizatii importante din principalele tari de origine si de destinatie pentru traficul in scopul exploatarii activitatilor infractionale fortate, care sa implementeze, impreuna, proiectul TEMVI.

ADRESANDU-NE TRAFICULUI PENTRU ACTIVITATI INFRACTIONALE FORTATE PRIN CUNOSTINTE, PRACTICI SI PROCEDURI BAZATE PE DREPTURILE OMULUI: PROIECTUL TEMVI

Proiectul "TEMVI – minori traficati si exploatati, intre vulnerabilitate si ilegalitate. – Activitatile infractionale fortate ca o noua forma de exploatare in traficul de fiinte umane: cunostinte si practici bazate pe drepturile omului prin intermediul cercetarii pilot, a formarilor multi-agentie si a procedurilor-prototip "este finantat prin Programul de Prevenire si Combaterea Criminalitatii, al Uniunii Europene, care este un semn pozitiv de contrabalansare a scenariului ingrijorator descris mai sus. Accentul este bine exprimat in titlul si

subtitlul proiectului si implica actori care opereaza atat in tari de origine (Ungaria si Romania) cat si in tarile de tranzit si de destinatie (Franta si Italia), intr-un parteneriat in care organizatiile cu diferite specializari si mandate complementare (o universitate, autoritatile locale si serviciile lor sociale publice, ONG-uri, ministerele de justitie si afaceri interne, organismele anti-trafic nationale, regionale si locale, furnizorii de servicii si agentile de aplicare a legii) impartasesc angajamentul de a combate traficul pentru activitati ilegale fortate, in scopul de a identifica, proteja si asista victimele si potentialele victime, precum si pentru a lupta impotriva retelelor criminale, toate adoptate multi-agentie si intr-o abordare bazata pe drepturile omului.

Parteneriatul este compus din urmatoarele organizatii: Universitatea din Padova - Centrul pentru Drepturile Omului (partener principal); Municipalitatea din Venetia; Cooperativa Sociala Equality; Asociatia Volontarius; Nuovi Vicini Onlus; Asociatia La Strada - Der Weg; Cooperativa Sociala Azalea (Italia); Asociatia ALC (Franta); Hungarian Baptist Aid (Ungaria); ADPA-RE (Romania).

Foarte important, organisme nationale si locale participa in proiect in calitate de asociati: Ministerul Justitiei - Agentia Nationala Anti-mafie; Ministerul de Interne - Serviciul Central impotriva Crimei Organizate; Cinformi – Departamentul Social si de Munca - Provincia Autonoma Trento; Provincia Autonoma Bolzano; Municipalitatea din Trento, Serviciul de Activitate Sociala; urmatoarele ONG-uri: Gruppo R, Punto l'Approdo, Centrul Caritas della Arcidiocesi din Udine, La Tenda Onlus, Asociatia Welcome (Italia); Organizatia Internationala pentru Migratie, Misiunea in Ungaria.

Principalele obiective si rezultate asteptate ale proiectului, precum si activitatile corespunzatoare pachetelor de lucru sunt:

OBIECTIVE, REZULTATE ASTEPTATE	PACHETE DE LUCRU, ACTIVITATI
- Sa ofere o baza de cunostinte pentru un fenomen nou sau slab investigat, cum ar fi traficul de persoane in scopul exploatarii prin activitati infractiionale fortate, cu accent special asupra minorilor romi; dezvoltata in 4 tari cheie de origine si de destinatie;	1. Cercetari privind fenomenul traficului de fiinte umane in scopul exploatarii prin activitati infractiionale fortate si a practicilor de interventie
- Sa furnizeze o analiza a practicilor legate de identificarea, referirea si asistenta victimelor traficului exploatate prin activitati infractiionale fortate;	
- Sa dezvolte si sa propuna practici specifice agentiiilor si prototipuri multi-agentie pentru identificarea, referirea si asistenta victimelor acestui fenomen;	2. Analiza comuna a rezultatelor si datelor din cercetari, privind traficul prin activitati infractiionale fortate si identificare / definirea practicilor operative
- Sa consolideze competentele si abilitatile cheie ale actorilor implicati in identificarea, protejarea victimelor si combaterea fenomenului traficului pentru activitati infractiionale fortate, de multe ori neinteles si subestimat, prin cursuri de formare multi- agentie, realizate la nivel national, in cele 4 tari;	
- Sa defineasca si sa promoveze procedurile operationale multi-agentie pentru identificarea, referirea si asistenta victimelor traficului pentru activitati infractiionale fortate, pentru a permite sistemelor nationale antitrafic un raspuns eficient la provocarile unui astfel de fenomen si la nevoile specifice ale grupurilor tinta;	3. Formari multi-agentie si definirea protocoalelor multi-agentie si a modelor de procedure operationale
- Sa testeze si sa valideze, prin punerea in practica in Italia, practicile unei agentii specifice si multi-agentie definind procedurile de operare, pentru a oferi un model transferabil si durabil;	
- Sa testeze si sa valideze, prin punerea in practica in Italia, practicile unei agentii specifice si multi-agentie definind procedurile de operare, pentru a oferi un model transferabil si durabil;	4. Testare partilor definite, in Italia. Implementarea experimentală a procedurilor operationale proiectate pentru identificarea si asistenta minorilor victime ale traficului pentru activitati infractiionale fortate, in zona Triveneto (3 regiuni)
- Sa creasca nivelul de constientizare, pe scara larga, pentru un astfel de fenomen ascuns, in randul profesionistilor, populatiei si victimelor / potentialelor victime in tarile implicate, prin intermediul unui video in mai multe limbi;	
- Sa influenteze pozitiv politicile de combatere a traficului, tinand cont de caracteristicile specifice ale traficului si exploatarii prin activitati infractiionale fortate (in special a minorilor romi), precum si de nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile, prin intermediul diseminarii pe scara larga a rezultatelor proiectului, la nivel national si european (publicatii, conferinta finala, site-uri specializate).	5. Constientizare si diseminare

ACEASTA PUBLICATIE

Prezenta publicatie contine principalele rezultate ale primelor trei Pachete de lucru ale proiectului:

- *Rapoartele de cercetare, pentru fiecare dintre cele 4 tari implicate, cu privire la traficul de persoane in scopul exploatarii prin activitati infractiionale: fenomen, politici si practici, formare;*
- *Documentul preliminar de Practici si Proceduri de Referire pentru Persoanele Traficate pentru Activitati Infractiionale Fortate, baza pentru Prototip si Proce-duri Experimentale;*
- *Documentul Mecanismul local de re-ferire si zonele critice de interventie in ceea ce priveste activitatile infracti-na-le fortate, care este documentul de baza pentru "Tipul ideal de Prototip";*

- *Prototipul Ideal al Practicilor Multi-Agentie pentru un Sistem de Referire a Copiilor Traficati si Exploatati prin Ac-tivitati Infractiionale Fortate;*
- *Proiectul Memorandumului de Intelege-re si Procedurile Experimentale de Ope-rare privind detectarea, identificarea, referirea si asistenta imediata a minori-lor victime ale traficului pentru activita-ti infractiionale fortate, dezvoltat in zona Tri Veneto, Italia.*

Rapoartele de cercetare difera in mod semnificativ, reflectand diferitele situa-tii din fiecare tara partenera, sub diferite perspective: fenomenul traficului pentru activitati infractiionale fortate si fenome-nul traficului mai larg; legislatia antitra-fic, politicile, mecanismele de coordonare si sistemele de referire; disponibilitatea datelor si a expertizei cu privire la acest

subiect specific. Ca urmare, rapoartele nu difera numai ca lungime, ci si in ceea ce priveste continutul si domeniul de apli-care al cercetarii. Cu toate acestea, fieca-re raport ofera o imagine a fenomenului traficului si a cadrului antitrafic din tara, ofera o analiza a traficului pentru activitati infractiionale fortate si a masurilor existen-te, a obstacolelor cu care se confrunta in protejarea victimelor, ale caror voci sunt raportate de asemenea. Cercetarea a fost realizata prin intermediul analizei de birou (inclusiv analiza datelor, in cazul in care sunt disponibile), interviurilor cu specia-listi cu victime identificate si prezumate. Avand in vedere ca rezultatele care decurg din cercetari au evidentiat lipsa interven-tiilor si a practicilor in domeniu, echipa de proiect nu a putut lucra exact pe "identifi-carea unor criterii de validare structurale si pe transferabilitatea celor mai bune prac-tici identificate", dar a elaborat un set de

posibile practici care sa fie puse in aplicare in lupta impotriva traficului pentru activi-tati infractiionale fortate. Asa ca, un fel de "culegere de cele mai bune practici" a fost modelata in documentul "**Proceduri si Practici de Referire a persoanelor trafi-cate pentru activitati infractiionale fortate**", care consta in identificarea si colectarea analitica a metodelor, a agentiiilor specifice si a practicilor specifice multi-agentie, toa-te adoptate sau care urmeaza sa fie adaptate pentru identificarea, referirea, asistenta si incluziunea sociala a victimelor traficului pentru activitati infractiionale fortate, cu referire speciala la minorii romi.

Documentul de mai sus, de asemenea, a servit ca baza pentru proiectarea "**Tipului Ideal de Prototip pentru Pacticile Multi-Agentie ale unui Sistem de Referire a Copiilor Traficati si Exploatati pentru Activitati Infractiionale Fortate**". Este un Prototip Transnational bazat pe drepturile omului specific pentru abordare la nivel de agentie si multi-agentie, al practicilor si procedurilor pentru identificarea si protec-tia persoanelor traficate in scopul comiterii de activitati infractiionale fortate. (de ase-menea, un accent specific asupra minorilor si asupra persoanelor de etnie roma).

"Tipul Ideal de Prototip" a fost conce-put ca o baza pentru dezvoltarea prototipu-rilor specifice pentru fiecare tara si pentru procedurile experimentale de operare in detectare, identificare, asistenta, chiar si pe termen lung pentru incluziune sociala (urmeaza sa fie elaborat in timpul grupu-rilor de lucru multi-agentie, care sunt rea-lizate in fiecare tara si care eventual vor fi validate si aprobate de toti actorii implica-ti urmand sa fie puse la dispozitie pentru transferabilitate).

De fapt, in zona Triveneto din Italia (Veneto, Friuli Venezia Giulia, Trentino Alto Adige), echipa multi-agentie impli-cata in formarea si punerea in aplicare a activitatilor experimentale de identificare si asistenta, condusa de Municipality din Venetia, a elaborat un **Proiect de Me-morandum de Intelegere** pentru stabilirea unor actiuni experimentale coordonate ale mai multor agentii, care sa vizeze comba-terea fenomenelor de trafic si exploatare severa a minorilor prin activitati infractio-nale fortate si sa stabileasca **Procedurile**

de Operare Experimentale privind detec-tarea, identificarea, referirea si primul ajutor in cazul minorilor traficati pentru activitati infractiionale fortate.

Mai intai, Proiectul *TEMVI* a oferit un set de cunostinte si a dezvoltat o noua con-stientizare in randul specialistilor din tarile implicate si de asemenea, prin interme-diul activitatilor de formare multi-agentie a permis proiectarea si experimentarea de mecanisme si proceduri care vizeaza iden-tificarea, asistenta si incluziunea sociala a persoanelor traficate (in special, minori), pentru diferite activitati infractiionale for-tate.

TEMVI inseamna atentie, constientizare si intarirea capacitatii operationale multi-agentie, fata de un fenomen mai putin fa-miliar, traficul in scopul exploatarii prin activitati infractiionale fortate, iar datorita acestui fapt inseamna o contributie la revi-talizarea concentrarii asupra fenomenului traficului in general, si la problema crucia-la a mecanismelor si procedurilor (care ur-meaza sa fie facute), pentru identificarea si protejarea victimelor si pentru combaterea acestui fenomen.

CERCETARE NATIONALA ASUPRA CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI CA O NOUA FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE PERSOANE:

ITALIA²

SUMAR

Paola Degani, Claudia Pividori, Marco

2 - Acest raport este rezultatul contributiei mai multor persoane si in mod particular produsul colaborarii consolidate intre Centrul de Drep-turi ale Omului al Universitatii din Padova si Municipalitatea din Venetia, mai concret intre Paola Degani si personalul din cadrul Biroului de Incluziune Sociala si Protectie dedicat in mod direct muncii cu victime ale traficului si ale altor forme severe de exploatare. Biroul de Incluziune Sociala si Protectie a asigurat totodata accesul la dosarele din baza de date ale Liniei Telefonice Nationale de Urgenta Impriva Traficului, pe care o conduce in calitate de Presedinte al Consiliului Ministrilor si transmitem multumiri pe aceasta cale pentru accesul la asemenea date. Raportul a fost scris si datorita contributiei tuturor partilor implica-te in domeniu care au fost intervievate si care au impartasit cu noi informatii si experiente profesionale. Fara contributia acestora analiza prezentata aici nu ar fi fost posibila, la fel cum nu ar fi fost posibila nici realizarea acestui proiect fara participarea partenerilor implicati care au impartasit cu noi din profesionalismul dobandit in anii recenti cu privire la acest fenomen, oferind suport si note documentate de mare importanta pentru munca noastra. In aceasta privinta merita mentionata si contributia Ministerului Italian al Justitiei, a Directoratului National Anti-Mafia, partener asociat al acestui proiect si reprezentat de Dl. Giusto Sciacchitano, Procurorul National Anti-Mafia, care a oferit echipei de cercetare date asupra procedurilor criminale in Italia si care a facilitat contactul si cu alti magistrati din Directoratul Anti-Mafia. Acest Raport a fost realizat si datorita colaborarii effective cu Ministerul de Interne – Departamentul Securitatii Publice, Departamentul Central Impotriva Crimei din cadrul Politiei de Stat, Serviciul Operational Central si mai ales dato-rita implicarii personale a reprezentantilor sai, precum D-ra Mariacarla Bocchino, Director Prim al Politiei de Stat, Sef de Analiza si D-ra Elvira Tassone, Serviciul Central Operational, Sef al Sectiunii 3 din Divizia de Analiza, care a si gestionat contactul cu unitatile de politie judiciara din sediile Politiei in scopul adunarii informatiilor pentru acest raport.

Bufo (Centrul de Drepturi ale Omului al Universitatii din Padova), Claudio Donadel, Cinzia Bragagnolo, Elisa Bedin, Giuseppina di Bari (Municipalitatea din Venetia)

1. FENOMENUL

In timp ce Italia ar putea fi considerata in principal o tara de destinatie pentru mi-granti traficati si transportati clandestin, e de asemenea si un stat de tranzit pentru multe victime straine ce urmeaza a fi ex-ploatate in alte state membre ale Uniunii Europene

Analiza acestui fenomen al traficului de persoane in Italia arata ca femeile sunt in general folosite in exploatarea sexuala, mai ales prin prostitutie fortata; barbatii sunt cel mai adesea folositi in munca fortata, iar copiii – de ambele sexe – pot fi exploatați prin prostitutie, cersetorie fortata, precum si prin activitati infractionale fortate. In ultimii ani, fenomenul a implicat de ase-menea transexuali in domeniul exploatarii sexuale pe masura ce prostitutia masculina creste de asemenea intr-un ritm accelerat.

Victimele traficului si exploatarii vin din diferite tari: Romania, Nigeria, Alba-nia, Moldova, Rusia, Ucraina, Bulgaria, China, Ghana, Bangladesh si in numar mai restrans din Belarus, Brazilia, Columbia, Pakistan, Ecuador, Senegal, Mali, Turcia, Tunisia, Ungaria, Maroc si alte state. Victi-mele traficului in scopul exploatarii sexua-le au in general intre 18 si 30 de ani, cu toate ca victim minore sunt din ce in ce mai des identificate. Daca cele folosite in ex-ploatare prin munca, iar uneori in cersetorie, mai ales daca prezinta dizabilitati, sunt in general mai in varsta, victimele mai ti-nere sunt folosite in piata sexuala, cersetorie fortata si activitati infractionale fortate.

In prezent, in Italia victimele sunt trafi-cate prin aceleasi trasee si cu acelasi meca-nism obisnuit sa aduca clandestin migranti in Italia astfel incat, in cele mai multe ca-zuri, fenomenele de transportare clandestina si de trafic sunt in acelasi timp diferite din punct de vedere legal insa practic de nediferentiat.

De fapt, migratia in Italia din ziua de azi e caracterizata de valuri mixte. Intr-adevar, elementele diferentierii intre migranti din

ratiuni economice, migrant cu nevoie de protectie internationala (care solicita azil sau alte forme de protectie) si victime-le traficului devin din ce in ce mai putin evidente si dificil de identificat. Cu alte cu-vinte, daca la sfarsitul anilor '90 distinctia dintre trafic si transportul clandestin viza nevoia de a distinge doua comportamente infractionale care se dezvoltasera in ca-drul unor grupari criminale diferite, astazi referinta catre cadrul legal international, european si national poate parea usor ne-productiva in confruntarea cu nevoia de a separa critic discursul dominant in legatura cu fenomenul traficului de persoane.

Cu toate ca rutele de a ajunge in Italia se schimba constant cu scopul de a scapa de masurile represive puse in act de agentii de aplicare a legii, anumite rute de calatorie continua sa fie folosite de traficanti chiar intr-un mod eficient.

In special din 2010, a fost a crestere semnificativa pe rutele marine in sudul tarii precum si in anumite insule (indeosebi insula Lampedusa si unele zone ale Siciliei – mai ales insula Pozzallo) a migrantilor venind de pe tarmurile sudice ale Mediteranei ca rezultat a crizelor politice si con-flictelor care afecteaza numeroase tari in Orientul Mijlociu.

In prezent, in Italia, aceste elemente contextuale sunt probabil cele mai rele-vante pentru fenomenul formelor grave de exploatare. Ajungerea unui numar din ce in ce mai mare de nationalitati non-UE din zone afectate de conflicte armate si crize politice si de aceea in cele mai multe ca-zuri de indivizi cautand protectie interna-tionala, inseamna ca acele activitati in care e posibil sa fie folositi indivizi exploatați grav s-ar putea sa implice acest segment de migranti. Acest lucru nu e valabil doar pen-tru prostitutie ci si pentru munca, in speci-al in agricultura si servicii, in activitati infractionale si cersetorie fortata.

Sunt multe elemente care indica faptul ca unele segmente din acesti migrant, in-cluzand minorii, definiti in primul rand ca nationalitate, ar putea deveni victime ale situatiilor legate de fenomenul activitatilor infractionale fortate, mai ales trafic de dro-guri, vanzare de produse contrafacute, furt si fraudă. In majoritatea cazurilor, proiect-ul migrator incepe cu alegerea voluntara

a migrantului. Rareori plecarea e rezultatul unui act de constrangere.

Destul de des, datoria contractata cu o a treia parte pentru a avea ocazia de a para-si tara de origine devine un factor decisiv de vulnerabilitate pentru cei care emigre-aza. Organizarea retelelor criminale si a indivizilor, precum si metodele de recru-tare, control si exploatare s-au schimbat. Traficul de persoane e astfel mai frecvent condus de grupari criminale puternic inra-dacinate in tarile de destinatie. Aceste gru-pari au multe legaturi transnationale si o capacitate considerabila de a combina atat traficul cat si exploatarea cu alte activita-ti ilegale (contrabanda, droguri, trafic de arme) si legale (exemplu: spalarea de bani prin activitati comerciale obisnuite).

Aeroporturile par sa fie folosite pe scara larga ca puncte de intrare in situatii legate de prezente sezoniere sau de un exercitiu mai negociat al activitatilor de exploatare. Acest lucru e valabil mai ales in cazul gru-purilor de etnie roma, cel mai adesea folo-site in cersetorie.

1.1 SCENARI CONFORM NOUTATILOR

Cu toate ca cei mai afectati de explo-atarea prin munca in Italia sunt barbatii, fenomenul implica din ce in ce mai mult si femei si are tot mai multe caracteristici. In particular, femeile par sa fie implicate in special in munca domestica si de in-grijire. Multe sunt intr-adevar ingrijitoare platite numerar, fara permis de rezidenta, care sunt supuse unor conditii nedrepte de munca si remuneratie, ajungandu-se po-sibil pana la violarea drepturilor omului, care incep sa apara in cercetarile conduse in domeniu³.

In ultimii cativa ani, a fost posibil nu doar sa se observe “noi” forme de trafic in scopul cersetoriei fortate si activitatilor in-fractionale fortate, ci si cazuri de victim su-puse formelor multiple de exploatare (ex: femei constranse la prostitutie si trafic de droguri; barbati constransi sa vanda marfa

en detail, sa cerseasca si sa traficeze droguri ori constransi la prostitutie)⁴.

Acesta e un aspect al fenomenului de exploatare severa care ar trebui studiat mai departe din motivul ca profesionistii in do-meniu par sa nu fie in mod adecvat prega-titi privitor la transformările care afecteaza traficul de persoane. Intr-adevar, acestea sunt situatii in care circumstante specifice precum stresul si saracia, dar probabil si lipsa specializarilor functionale ale exploa-tatorilor, fac angajarea victimelor esentiala in multiple domenii.

E mai posibil ca aceste situatii, pe de alta parte, sa apara, spre deosebire de alte-le, ca un rezultat al contactelor intre poten-tiala victima si furnizori de servicii pentru persoane fara adăpost, centre mobile de sanatate, cantine publice. Mai des decat altele, aceste victim pot fi interceptate de agentii de punere in aplicare a legii datorita sesizarilor cetatenilor obisnuiti.

Referitor la scopul exploatarii, o atentie deosebita ar trebui sa fie acordata impli-carii strainilor minori in activitati ilegale. Cei mai multi dintre ei sunt baieti dar unii dintre acestia sunt fete de doua categorii de varste: sub 14 ani si respectiv adolescente. Plecarea din tara de origine se poate intam-pla din diverse motive. Copilul ar putea fi vandut sau inchiriat unor terte persoane de catre familie; el/ea ar putea fi trimis(a) pe-ste granite de catre familiei sau mai curand sa plece in absenta unui plan familial; sau din nou, minorul se muta impreuna cu fa-milia. Prezenta sau absenta familiei in Ita-lia e o variabila care influenteaza in mod semnificativ conditiile de trai ale mino-rului: minorii neacompaniati implicati in comiterea de infractiuni constranse, prosti-tutie si cersetorie, indiferent de nivelul ex-ploatarii, traiesc in conditii foarte precare, deseori caracterizate de o igiena scazuta si lipsa incalzirii.

Subiectul minorilor straini neacom-panati (MN) victime ale traficului este o componenta semnificativa a fenomenului mai larg al traficului de fiinte umane. In-cepand cu 30 iunie 2014 9.769 MN au fost

4 - Caritas Italiana, Coordinamento Nazio-nale delle Comunità di Accoglienza (a cura di), Punto e a capo sulla tratta. 1° Rapporto di ricerca sulla tratta e il grave sfruttamento, Milano, F. Angeli, 2014.

raportati in Italia (dintre acestia, la doar 7.775 le sunt cunoscute locurile de ori-gine). Cei mai multi dintre ei sunt adole-scenti (93%) sau doar cu putin peste varsta majoratului (76% declara sa aiba 16 sau 17 ani). In ceea ce priveste originea geografi-ca, cei mai multi minori neacompaniati vin din Egipt (20%), Eritrea (13.7%), Albania (11.8%) si Somalia (10.9%). Mai mult de 44% din MN vin in Italia prin migra-tie clandestina pe mare. In plus, minorii constituie 5.6 % din totalitatea migrantilor ajunsi in Italia: la 30 iunie 2014, dintr-un total de 61,585 de migranti care ajunsesera in Italia pe mare, 3,451 erau minori straini neacompaniati. Pe parcursul anului recent, aceasta a reprezentat o crestere intrucat so-sirile minorilor straini neacompaniati s-au intensificat de cel putin trei ori mai mult in 2014⁵. Majoritatea minorilor migranti sunt alcatuiti din baieti (aproape 93%), cu varste cuprinse intre 16 si 17 ani (aproape 72%), de regula din Eritrea (31.4%), So-malia (17.3%), Egipt (15.2%) si Gambia (13.9%).

2. LEGISLATIA NATIONALA SI INSTITUTII ANTI-TRAFIC

Odata cu adoptarea legii 228/2003 pen-tru “Masuri impotriva traficului de persoa-ne” traficul uman a devenit o crima grava in codul penal italian (art. 601). Definitia traficului uman inclus in cadrul legislativ italian corespunde pe deplin elementelor principale ale Protocolului 2000 pentru prevenirea, suprimarea si pedepsirea trafi-cului de persoane, in special femei si copii, completand Conventia Natiunilor Unite impotriva crimei organizate transnationale. Legea prevede totodata si confiscarea obli-gatorie a profiturilor derivate din trafic si finantarea unui program special de asisten-ta (Articolul 13 din Program) pe o durata de 3 luni (care se poate extinde pe durata a mai multor luni).

Cu legea 228/2003 traficul de fiinte umane devenise o crima distincta si speci-fica in codul penal si pedepsele sunt puse in aplicare pentru toate formele de crima. In codul penal italian, tentativa de a comi-

5 - M. Giovannetti (a cura di), I minori stranie-ri non accompagnati in Italia. V Rapporto Anci Cittalia, 2014, avaiabile at: www.cittalia.it.

te crima de trafic uman este de asemenea pedepsita, in timp ce traficul care implica minori duce la o pedeapsa si mai grea.

Cat despre protectia victimelor straine neobisnuite ale exploatarei prin munca, Decretul Legislativ 109/2012, implementand Directiva UE 2009/52, a introdus sanctiuni mai grele pentru angajatori precum si posibilitatea de a oferi permis de resident victimelor de nationalitate straina ale unor forme particulare de exploatare prin munca (ex: cand victima are sub 16 ani sau a fost expusa unor pericole grave vis-à-vis de tipul si conditiile de munca) care aleg voluntar sa isi denunte angajatorii catre politie si sa coopereze cu agentii de punere in aplicare a legii.

In termeni generali, legislatia italiana, cu ultimele rectificari la articolele 600 si 601 din codul penal, e mult mai pregatita decat oricand sa lupte impotriva traficului uman. In acest sens, in special dupa adoptarea in 2014 a legii care implementeaza Directiva 2011/36, legislatia italiana corespunde in mare legislatiei relevante din cadrul UE.

In domeniul protectiei victimelor, din 1998 legislatia italiana a optat pentru o norma sepcifica, mai prcis Articolul 18 din Legea Imigratiei Consolidate (Decretul Legislativ 286/98) care e intitulat “Permis de rezidenta din ratiuni de protectie sociala”. Victimele traficului uman pot asadar sa beneficieze de astfel de masuri pe o cale juridica (daca victima decide sa coopereze cu autoritatile judiciare si politienesti in timpul investigatiilor si a demersurilor penale impotriva traficantilor) sau pe o cale sociala (cand exista o situatie de violenta sau exploatare grava, indiferent de disponibilitatea victimei de a depune marturie). Aceste masuri sunt integrate de Art. 13 din Legea 11 August 2003, nr. 228, care a pus bazele unui program special de asistenta pentru victime prin Articolele 600 si 601 al Codului Penal menite sa asigure temporar potentialelor victime gazduire adecvata, mancare si ingrijire medicala astfel incat sa garanteze recuperarea fizica si psihologica a acestora. Totodata, programe din Articolul 18 vizeaza asistenta si integrarea sociala a potentialelor victime in termini mai generali. Pentru activarea unor astfel de programe, ar trebui sa se stabileasca

faptul ca individual e victima a violentei ori a exploatarei severe cuplata cu pericole actuale pentru siguranta sa.

In timp ce legislatia italiana nu ofera in mod formal o perioada de reflectie, aceasta e totusi garantata in practica de Art. 13 al Legii 228. De fapt, o perioada de reflectie este in mod informal oferita intrucat cei implicati in situatii de exploatare severa, odata trecute cele 3 luni in acest sistem, trec in mod normal in programele articolului 18.

Dintr-o perspectiva a interventiei sisteme, decretul legislativ 4 Martie 2015, nr. 24, implementand Directiva 2011/36/EU, conform abordarii integrate promovate de insasi Directiva UE, ofera pe de o parte un numar de masuri legale menite sa imbunatateasca sistemul pentru combaterea traficului de fiinte umane care, dupa cum s-a anticipat mai sus, a rectificat cateva crime; pe de alta parte, un numar de masuri care intaresc protectia victimelor.

Printre diferitele masuri adoptate sa actualizeze legislatia italiana, merita mentionata o clauza destinata protectiei minorilor straini neacompaniati, victime ale traficului. Conform clauzelor Directivei EU, Art. 14 decretul legislative 4 Martie 2014, nr. 24, stabileste ca, in timpul determinarii varstei sau cand varsta nu se poate stabili, potentiala victima e considerata copil. Merita citat si Articolul 10 din aceeasi parte de legislatie privitoare la nevoia de a dezvolta o legatura intre sistemul de protectie pentru victimele traficului si cele care cauta protectie internationala. Recent, Legea 94/2009 a introdus o noua crima care pedepseste exploatarea minorilor prin cersetorie (Articolul 600, codul penal). Inainte de 2009, folosirea minorilor pentru cersetorie era o infractiune. In legatura cu legislatia curenta asupra traficului si drep-tilor umane, ar trebui inaintate mentiuni catre Consiliul Conventiei Europene despre Actiunea impotriva Traficului de Fiinte Umane, semnata la Varsovia pe 16 mai 2015 si ratificata de Italia cu Legea 2 Iulie 2010, nr. 108.

2.1 CONSTRANGERE LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

Referindu-ne in mod special la exploa-

tarea in scopul constrangerii la comiterea de infractiuni, prima mentiune de precizat este lipsa prevederilor legale. In acest sens, ar trebui luat in considerare faptul ca Italia inca nu a introdus nicio hotarare care sa excluda acuzarea sau pedepsirea victimelor pentru infractiunile comise prin constrangere ca urmare directa a experientei de trafic. Bineinteles ca acest element reprezinta o limita in aparitia si identificarea unor potentiale victime implicate in aceasta forma particulara de exploatare din cauza utilizarii circumstantelor extenuante care incurajeaza cooperarea in stadiile timpurii ale investigatiilor.

Cu alte cuvinte, in implementarea Directivei EU 2011/36, Italia a optat sa nu preia “prevederea de ne-pedepsire”, care este si ea stipulata in Conventia Comisiei Europene. Ambele instrumente legale ofera fiecarui stat membru posibilitatea de a nu pune in aplicare pedepse victimelor pentru implicarea lor in acte ilegale (actele la care se face referire in Articolul 2 din Directiva 2011/36) intrucat au fost constranse sa procedeze astfel, conform principiilor de baza ale sistemului sau legal.

3. POLITICI DE STAT, MECANISME DE REFERIRE NATIONALA, RAPORTORI NATIONALI

In ciuda cadrului legal larg descris mai sus, in Italia nu exista un Plan National de Actiune asupra traficului de fiinte umane. In prezent, Guvernul Italian lucreaza la un document unitar asupra traficului uman, care sa defineasca politici si guvernarea sistemului general de securitate pentru protejarea victimelor. Un asemenea efort ar trebui sa conduca la adoptarea primului Plan National de Actiune, dupa cum s-a dispus legislativ prin decretul 4 Martie 2014, nr. 24, in implementarea Directivei 2011/36/EU.

Mai mult decat atat, pe langa ce este oferit de Conventia Comisiei Europene, Italiei ii lipseste un corp de coordonare nationala asupra traficului uman. Art. 7 din decretul legislative recent aprobat 24/2014 stabileste ca Departamentul de Oportunitate Egala din cadrul Biroului Primului Ministru corpul in masura sa exercite functiile de coordonare si in mod concret sa:

a) adreseze si sa coordoneze interventii de preventie sociala asupra fenomenului de trafic de finite umane si asupra asistarii victimelor, precum sa si gestioneze resursele financiare destinate programelor de asistenta si integrare profesionala; b) sa evalueze tendintele fenomenului de trafic uman, printr-un sistem de monitorizare adecvat care sa fie stabilit printr-o adunare si colectare de date statistice, in colaborare cu alte autoritati publice si organizatii ale societatii civile active in domeniul traficului uman; c) sa prezinte Coordonatorului Anti-trafic al Comisiei Europene un raport bienal cu rezultatele monitorizarii efectuate pe baza datelor oferite de catre sistemul descris mai sus.

Cu alte cuvinte, Departamentul de Oportunitate Egala al Biroului Primului Ministru are ca responsabilitate coordonarea generala, monitorizarea si evaluarea politicilor nationale pentru prevenirea, diferentierea si protectia sociala a victimelor traficului bazandu-se pe programele specifice ale Articolelor 13 si 18, acum unite sub un singur mecanism destinat asistarii si reintegrarii persoanelor implicate in situatii grave de exploatare.

Pe langa aceste programe, opereaza prin lege, din 1999, “Linia Telefonica Nationala Fara-Taxa Anti-Trafic” ca un “sistem de actiune”. Linia Telefonica are rolul de a ajuta si facilita coordonarea si realizarea unor astfel de proiecte de asistenta. Conform unui protocol de colaborare intre administratii publice adoptate ca urmare a Art. 15 din Legea 241/1990, conducerea Liniei Telefonice Nationale Fara-Taxa Anti-Trafic e in prezent incredintata Municipality din Venetia. Linia Telefonica Fara Taxa (800-290-290) – operand 24 din 24 de ore – este gratuita si anonima. Ofra posibilitatea de a intra in contact cu personal specializat multilingv care poate oferi informatii detaliate asupra legislatiei relevante si a serviciilor garantate persoanelor traficate ori exploatate in Italia. La cerere, personalul poate referi potentiale victime serviciilor sociale si de sanatate disponibile in baza programelor Articolului 13 (L. 228/03) si Articolului 18 (Decretul Legislativ nr. 286/98).

3.1 DESPRE MECANISMUL DE REFERIRE NATIONALA

Referitor la faza identificarii, protectia drepturilor si referirea, in Italia nu exsita o procedura formală de identificare si nici un set clar de indicatori care pot fi utilizati pentru a dezvolta o procedura coerenta si aplicabila la nivel zonal. Oricum ar fi, este important sa recunoastem ca in ciuda lipsei unui system central pentru coordonarea activitatilor legate de traficul uman, in ultimii ani, Guvernul, impreuna cu multe alte autoritati locale, organizatii ale societatii civile, precum si agentii judiciare si de aplicare a legii, s-au implicat semnificativ in depunerea unor eforturi sa combata fenomenul traficului si sa protejeze un numar relevant de victim in UE. Aceasta inseamna ca munca celor care pentru varii motive intra in contact cu fenomenul le-a permis, dincolo de deficitele organizationale, administrative si chiar operationale, sa faca fata unui numar extins de situatii. Motivele acestui lucru sunt de doua feluri.

In primul rand, in Italia exploatarea este un fenomen serios care afecteaza multe zone si e de aceea consistent ca numar. In al doilea rand, nevoia politica de a lupta impotriva imigratiei clandestine a conferit, cel putin in momentul istoric specific, subiectului de trafic uman o relevanta specifica in domeniul politic. Intr-adevar, sinergia dintre nevoia de a proteja victimele si lupta impotriva actelor infractiionale legate de exploatare severa in care intra strainii a facut ca agenda institutionala a Italiei sa actioneze cu mai multa legitimitate decat in oricare alta tara europeana.

3.2 IDENTIFICAREA, PROTEJAREA DREPTURILOR SI REFERIREA

Subiectul aparitiei si identificarii victimelor traficului si a exploatarei severe a fost dintotdeauna un pas crucial pentru un raspuns eficient atat in ceea ce priveste protectia victimelor cat si lupta impotriva fenomenului. De-a lungul anilor, in ciuda cresterii nivelului de expertiza a operatorilor, fazele de aparitie si identificare au devenit mult mai semnificative. De fapt, procedurile si practicile adoptate in timpul aparitiei si identificarii victimelor sunt cruciale pentru garantarea accesului la progra-

me de protectie sociala.

Procesul de identificare este de aceea vital in oricare alta investigatie penala care urmeaza, in pentru o corecta aplicare a masurilor de protectie asigurate prin lege, ca si, in unele cazuri, pentru inceperea actiunilor de investigatii, mai ales cand infractiunea inca nu e vizibila sau e inca in faza de pregatire. Dar exact cand exploatarea are loc fenomenul traficului devine adesea “vizibil”. Cum grupurile criminale sunt nevoite sa isi plaseze “atuurile” pe piata cu scopul de a genera profituri, victimele devin “puncte slabe” a retelei infractiionale. La baza acestor consideratii, practicile de operare, construite din perspectiva consolidarii retelelor publice si private integrate (ex: cooperarea intre agentii), ar trebui dezvoltate de la o evaluare uniforma si impartasita a tuturor elementelor identificate de operatori odata ce au intrat in contact cu potentiala victima. Aceasta activitate solicita adeseori un interviu initial cu lucratorii sociali, in prezenta unui translator / mediator cultural, pentru a permite pe de o parte investigatorilor sa faca o prima evaluare a veridicitatii celor spuse de interviuat si sa adune orice probe care i-ar putea ajuta, iar pe de alta parte permite potentialei victime sa primeasca prima asistenta. Acestea sunt esentiale mai ales pentru implicarea ulterioara a potentialei victime in programele de asistenta temporara (Articolul 13, l. 228/2003) sau de lunga durata si integrare sociala (Art. 18, Legislative Decree 286/98), ambele asociate activitatilor care urmaresc emiterea permiselor de rezidenta in vederea protectiei sociale sau, posibil, repatrierii asistate.

La nivel local, au fost semnate un numar de protocoale operationale intre unitati ale politiei, biroul procurorului public, servicii medicale, ONG-uri si alti actori relevanti. Astfel de protocoale au contribuit la definitivarea ghidurilor pentru identificarea si referirea victimelor exploatarei grave. Cu toate ca programele de protectie sociala asista astazi un numar consistent de barbati/baieti victime ale traficului, in cele mai multe cazuri de exploatare prin munca, cersetorie fortata si activitati infractiionale, tot femeile si fetele raman cel mai extins grup asistat, in principiu datorita experientei consolidate in identificarea persoanelor traficate pentru exploatare sexuala.

4. NIVELUL ACTUAL: TRAFICAREA IN SCOPUL CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

Traficul in scopul constrangerii la comiterea de infractiuni implica oameni – atat minori cat si adulti – obligati sa distribuie droguri, sa fure din buzunare, case si apartamente, sa vanda produse (adesea contrafacute) pe strada, sa faciliteze imigratia ilegala, precum si, in special daca victima e copil, sa comita fraude fata de ajutorul social.

Datorita datelor din programele de protectie sociala, precum si informatiilor adunate prin operatiuni de punere in aplicare a legii, este posibil sa se identifice cateva trsaturi generale a fenomenului care, oricum, necesita in continuare cercetari si monitorizare. In prezent, nu sunt disponibile studii ori surse care sa elaboreze profilele victimelor adulte traficate si exploatate in scopul constrangerii la comiterea de infractiuni.

In schimb sunt disponibile mai multe informatii despre copii, chiar daca nu sunt exhaustive. In cele mai multe cazuri, persoanele minore implicate in activitati ilegale sunt baieti provenind din Europa de Est, Africa de Nord si America de Sud. Fetele minore sunt prezente intr-un procentaj mai scazut, cele mai multe venind din Romania si fiind de etnie roma, implicate in constrangerea la furturi.

In timp ce copiii din Europa de Est par sa fie implicati cu precadere in furtul din buzunare si furturi din case, minorii din Africa de Nord si America de Sud par sa fie folositi indeosebi in distribuirea drogurilor in zone metropolitane. Observatii recente arata implicarea tinerilor nigerieni in distribuirea fortata in cateva orase italiene, precum si implicarea tinerilor albanieni in industria traficului de droguri condusa de grupari criminale de aceeasi nationalitate.

Metodele de recrutare si zonele de exploatare par sa varieze in functie de nationalitate, iar in cazul minorilor in functie de varsta. Ce pare sa fie foarte evident este faptul ca pentru unele grupuri de victime poate sa existe un amestec intre prostitutia masculina (practicata de minori sau tineri), acte infractionale si cersetorie fortata. In-

vers, la unele nationalitati atat prostitutia cat si cersetoria pot fi excluse sau cel putin semnificativ limitate.

Dupa cum s-a aratat in legatura cu fenomenul traficului in scopul cersetoriei, minorii implicati in trafic in scopul constrangerii la comiterea de infractiuni pot ajunge in Italia cu familia ori singuri (cu sau fara acordul familiei), sau dupa ce au fost incredintati unor rude / tertе persoane in baza unei plati. Conditiiile de trai observate printrе diferite nationalitati par sa fie similare.

Prezenta sau absenta familiei influenteaza conditiile in care traiesc minorii. De exemplu, copiii de etnie roma traiesc de obicei cu familiile lor in corturi, pe cand cei din Maroc traiesc de obicei in apartamente cu familiile lor. In schimb minorii neacompaniati din Africa de Nord si de origine romana traiesc in grupuri mici si dorm de obicei in case ori uzine abandonate, pe drumuri ori sub poduri. Exact aceste conditii precare de trai favorizeaza implicarea unor astfel de minori in activitati ilegale. De aceea, exploatarea lor incepe dupa o scurta perioada de sedere in Italia, timp in care copilul incearca sa gaseasca o cale de a supravietui. Studiile au aratat intr-adevar ca indeosebi copiii neacompaniati cu un contact scazut sau chiar deloc fata de compatrioti, ori sub controlul unei tertе persoane, sunt cei mai vulnerabili la formele grave de exploatare sau trafic.

Chiar si in forma de trafic specifica in scopul constrangerii la comiterea de infractiuni, constrangerea e deseori exercitata prin obligatia de a rascumpara datoria acumulata de familie care a facut posibil planul de migratie, precum si de a acoperi costul camerei si a hranei. De aceea, exista deseori o obligatie zilnica de a colecta o suma de bani stabilita de exploatator. Utilizarea violentei si a presiunii psihologice este atestata in multe dintre cazurile studiate. Cine refuza sa fure, cerseasca ori sa distribuie droguri, cine nu aduna suma de bani ceruta, sau cine incalca regulile este pedepsit(a). In unele cazuri, au fost inregistrate si abuzuri sexuale. Gruparile care conduc aceasta forma de trafic ce implica minori sunt de obicei mai mici si mai putin structurate decat cele care se ocupa cu alte forme de trafic. De asemenea, se poate intampla ca dupa o anumita perioada de

timp, cine a fost primul/prima exploatat(a) incepe sa isi asume, chiar si partial, rolul de supraveghetor al “noii generatii” de victime.

4.1 ANALIZA: ACTE INFRACTIONALE CONSTRANSE CA NOUA FORMA DE TRAFIC

Legislatia italiana respecta cele mai multe dintre cerintele Conventiei Consiliului Europei si mai recent pe cele ale Directivei EU.

Traficul de fiinte umane este o infractiune penala diferita care implica pedepse pentru toate formele infractiunii. Aceasta masura pune in aplicare si asigura faptul ca in lupta impotriva traficului, toate situatiile de exploatare sa poata fi pedepsite. Dar este necesar sa se evidentieze ca in mod practic infractiunea de trafic nu poate fi aplicata in aceeasi maniera in toata tara din cauza dificultatilor de a o demonstra, indeosebi referitor la nationalitatea specifica a migrantilor si dincolo de situatia exploatarii prin prostitutie. Astfel, un procuror ar putea considera mai potrivit sa puna sub acuzare pentru alte infractiuni, mai usor de demonstrat si care garanteaza o pedeapsa grea, dar care in acelasi timp e mai putin severa decat infractiunea de trafic.

Cea mai mare confuzie este in raportarea datelor. Numerele nu sunt colectate mereu intr-o maniera utila. Mai mult decat atat, statisticile nu sunt disponibile usor si putin personal este dedicat strangerii si procesarii datelor.

Agentia Nationala Antimafia (DNA – Direzione Nazionale Anti-mafia) aduna date despre procedurile criminale asupra traficului de fiinte umane, sclavie, servitute si vanzarea/achizitionarea de sclavi, dar nu exista nicio legatura cu vreo baza de date in ceea ce priveste condamnările. Datele colectate asupra demersurilor judiciare ofera informatii in legatura cu numarul de demersuri judiciare incepute, numarul victimelor, numarul oamenilor judecati. Aceste date sunt distribuite in functie de fiecare Sector de Directorat Anti-Mafie (DDA, Direzione Distrettuale Antimafia).

5. NUMAR DE VICTIME ESTIMATE, GRUPARI IMPLICATE, VARSTA SI GEN

Conform bazei de date SIRIT (Sistema Informatizzato per la raccolta di informazioni sulla tratta) victimele traficului identificate in scopul constrangerii la comiterea de infractiuni in Italia sunt 223 (ianuarie 2010 – februarie 2015). 178 sunt adulti (109 barbati si 69 femei) iar 55, corespunzand unui procent de 23.6% din victime, sunt minori (18 baieti si 37 fete).

In timp ce in randurile populatiei adulte victimele femei numara 38.8%, in randurile populatiei minore procentajul este mult mai ridicat, mai precis de 67.3%. Mai mult decat atat, in populatia totala de barbati, minorii numara doar 14.2% in timp ce din totalul populatiei feminine minorele ajung la 34.9%.

Cat despre varsta victimelor in momentul accesarii dosarelor lor din baza de date SIRIT, acestea arata ca 30% au varste cuprinse intre 26-34 ani, 21.5% intre 35-45 ani si 19.7% intre 18-21 ani. In ce priveste victimele minore, 92% au varste cuprinse intre 15-17 ani in timp ce doar 8% au varste cuprinse 12-14 ani.

Nicio informatie disponibila in ceea ce priveste posibile victime de etnie roma (nici adulti, nici minori).

5.1 TARI DE ORIGINE / HARTA TRASEULUI

In ce priveste nationalitatea victimelor, printre primele 5 tari se numara Maroc (18.5%), Nigeria (15%), Romania (14.6%), Tunisia (9.9%) si Egipt (6.9%)

Este interesant faptul ca nationalitatea variaza in functie de sex si varsta.

In mod particular, daca luam in considerare doar victimele din randurile populatiei feminine, primele 5 tari sunt Romania (26.4%), Nigeria (20.8%), Maroc (9.4%), Italia (5.7%) si Ucraina (5.75%). In schimb in ce priveste victimele de sex masculin, primele 5 sunt Maroc (26%), Tunisia (16.5%), Egipt (12.6%), Nigeria (10.2%) si China (6.3%).

Cat despre tarile de origine ale victime-

lor minore, datele arata ca 44.4% din victimele baieti vin din Tunisia, urmati de cei din Maroc, Romania, Egipt si Bangladesh (11.1%). In schimb victimele fete vin in mare parte din Romania, Nigeria, Croatia si Italia.

Pentru 92% din victime Italia reprezenta inca de la inceput o tara de destinatie, in timp ce pentru doar 5% din victime ar fi trebuit sa fie o tara de tranzit. 60% din victimele adulte au calatorit in mod autonom, in timp ce procentajul acestora scade la 24% daca e sa ne referim la victimele minore. 51% din victime au intrat in Italia ilegal.

In ce priveste mijloacele de calatorie, datele sunt disponibile pentru 162 victime. Nu in mod surprinzator, 30% din victime au ajuns in Italia pe cale maritima (din care 33% venite din Tunisia iar 17% din Maroc), 25% cu autovehicul (din care 55% din Romania si 25% din Maroc) si 25% cu avionul (din care 33% din Maroc si 31% din Nigeria).

Doar 38% din victime au inceput sa fie exploatate in zona prin care au intrat initial si pentru doar 27.8% din victime exploatarea s-a incheiat in zona pe unde au intrat initial in tara.

5.2. TRAFIC/EXPLOATARE, CAUZE ALE PARASIRII TARI, SECTORUL ACTIVITATII ILEGALE, TIPURI DE RECRUTARE

In ce priveste motivele parasirii tarii de origine, cele mai observate 2 motive sunt “o oferta de job deja stabilita” (21%) si “cautarea generala a unui job” (20%). Interesant este ca, in ce priveste victimele femei adulte, in timp ce primul motiv ramane faptul de a fi primit o oferta de job stabilita, aproape 15% dintre acesta parasesc tara din cauza ca au fost vandute ori traficate iar 15% isi urmeaza partenerul ori sotul.

Cat despre sectorul activitatii ilegale, datele arata ca jumatate dintre victime erau active in furturi si fraude, urmate de traficul de droguri (30.5%), comertul ilegal al bunurilor contrafacute (12.5%) si talharie/smulgerea gentilor (6.4%).

Interesant e ca predominanta tipului de sector ilegal nu se schimba daca luam in

considerare separat victime adulte si minore, nici daca analizam datele dintr-o perspectiva a genului.

Totusi daca aplicam perspectiva genului populatiei de victime minore, este posibil sa observam ca fetele minore sunt de regula folosite in furt si fraudă (64.9%) in timp ce baietii in traficul de droguri (50%)

Cat despre predominanta unei nationalitati specific in cadrul fiecarei categorii de activitate ilegala, e posibil sa observam ca unele nationalitati corespund doar una sau doua forme specifice de activitate ilegala (Tunisia traficului de droguri, Romania furtului/fraudei si talhariei/smulgerii gentilor sau Nigeria comertului ilegal de bunuri contrafacute si traficului de droguri), iar alte nationalitati activeaza in toate sectoarele (Maroc).

Din 233 de victime constranse la activitati infractionale, 156 (67%) sunt supuse unei singure forme de exploatare, 70 (30%) unor doua forme de exploatare iar 7 (3%) sunt supuse la mai mult de 3 forme de exploatare. Datele arata ca cele care sunt victimele unor mai multe forme de exploatare combina de regula acte infractionale cu exploatarea sexuala, exploatarea prin cersetorie, alta activitate infractionala si exploatarea prin munca.

Cat despre formele de recrutare, 54% din victme au fost recrutate prin fraudă sau promisiuni false, 41% printr-o oferta de job, 3% au fost vandute iar 1% au fost rapite.

78% din victime au fost exploatate de persoane de aceeasi nationalitate.

5.3 SERVCII FOLOSITE SI REZULTATE

Merita mentionat in mod special faptul ca 60% din victime au iesit din situatia de exploatare prin contactul cu agentii de punere in aplicare a legii (40% cu Politia, 12% cu Carabinieri, 6% cu Politia Locala si 2% cu Politia Financiara. 14% au iesit din situatia de exploatare datorita unui prieten, 12% prin institutii locale si 10% in mod autonom)

Din 233 victime, 42 (18%) au fost acuzate pentru unele infractiuni penale (nu sunt date disponibile asupra acuzarilor). 54% si-au denuntat exploatatorii.

Pentru 86% din cele care si-au denuntat exploatarea, consecinta a fost intrarea intr-un program de protectie. In momentul in care au intrat in programul de asistenta, 61% din victime nu detineau un permis de rezidenta valabil, 10% aveau deja un permis de rezidenta din motive judiciare.

Cat despre durata programului de asistenta, 20% au stat in program doar o luna, iar 9% nici macar atat.

In ce priveste rezultatele programelor de protectie, acestea variaza considerabil in functie de gen si varsta.

In timp ce 77.4% din victimele de barbati adulti duc pana la capat programul, procentajul scade semnificativ daca luam in considerare victimele adulte femei (38%), baieti minori (35.3%) si fete minore (32%). Intr-adevar, daca luam in considerare in total procentajul victimelor care “au plecat ori au fugit din program”, au fost “excluse din motive disciplinare” si care “au parasit programul dupa ce l-au inceput”, rata de esec al planurilor individuale de asistenta este destul de ridicata, indeosebi in cazul victimelor fete minore (57%) si victimelor baieti minori (53%). La victimele femei adulte rata de esec este de 39% in timp ce la victimele barbati adulti este de 17%.

In ce priveste serviciile, cele mai accesate sunt “Conversatii obisnuite / consiliere cu lucratorii sociali” (88% din victime), asistenta medicala (53%), servicii de ajutor social (45%), consiliere legala (42%) si mediere lingvistica/culturala (42%).

6. INTERVIURI

Urmatoarele consideratii sunt bazate pe informatiile oferite de membrii operatorilor judiciari, de punere in aplicare a legii implicate in acest proiect, operatori ai sistemului detentiei juvenile, precum si de operatori a sistemului anti-traffic, atat public cat si privat.

In primul rand, este important sa subliniem ca numarul minorilor straini care la un nivel diferit au intrat in contact cu sistemul judiciar Italian s-a schimbat. De-a lungul anilor, numarul de minori neacompaniati si clandestini intr-adevar s-a micorat. Aceiasi lucru ar putea fi pbservat re-

feritor la prezenta minorilor de etnie roma in centrele de detentie juvenila. Astazi, cei care intra de regula in contact cu sisteme juvenile sunt italieni ori nascuti in Itlaia, cu buni de obicei din Serbia, Croatia sau Bosnia.

De aceea, fenomenul implica atat prima cat si cea de adoua generatie de migranti, toti cu legaturi specifice in tara. Putini sunt cei care nu au niciun contact. Minorii implicati au de regula intre 17 si 20 ani, iar cel putin printre cei aflati in unitati de detentie juvenila nivelul de educatie este mai avansat decat inainte. Cat despre distributia pe sexe in sistemul juvenil, daca o oarecare egalitate, daca nu chiar o prevalenta a fetelor, e observata la minorii de etnie roma, minorii de origine italiana sau de alte origini sunt predominant baieti (85%).

Chiar daca, conform informatiilor oferite de actorii principali intervievati, nu se stie daca acesti minori fusesera sau nu implicati in activitati ilegale in tarile lor de origine, se poate avansa ipoteza ca in anumite cazuri implicarea minorilor in acte ilegale este rezultatul unui proces cultural de invatare care pana acum cativa ani reprezenta o trecere aproape inevitabila in anumite dinamici sociale.

In cazul celor de etnie roma, aceste situatii sunt mai accentuate decat, de exemplu, in cazul minorilor din Maghreb. Ambele grupuri totusi sunt caracterizate de situatii de implicare simultana in acte ilegale si alte forme de exploatare precum cersetorie, exploatare sexuala si exploatare prin munca.

Pentru anumite segmente de comunitati roma, sarcina de a comite acte ilegale a fost adesea o realitate dominanta. Daca in anii recenti au fost familii neimplicate in nicio ilegalitate, din nefericire inca exista o astfel de minoritate. Ca si cum ar fi parte din traditia familiala, pentru acesti minori, implicarea in activitati ilegale e adesea perceputa ca fiind singura cale.

In timp ce exista copii a caror sosire in Italia e facilitata de instructiuni ale cunosintelor care locuiesc in tarile lor, altii par sa migreze cu ideea de a fi in stare sa isi intretina economic familiile. Existenta unui fel de imputernicire familiala e credibila si absolut relevanta de asemenea pentru tinerii venind din Maghreb. Tinand cont ca

planurile lor de migratie nu au loc din motive legate de o “incompatibilitate” cu mediul cultural de origine, migratia minorilor din Magreb vine ca raspuns la o investitie a familiei.

Subiectul detinerii unor acte de identitate este foarte delicat. In aceasta privinta, sunt numerosi minori care, chiar daca sunt nascuti in Italia cu parinti care la randul lor fusesera nascuti in Italia, sunt lipsiti de documente. Multi dintre ei reclama ca si-au pierdut buniicii in timpul razboiului din Iugoslavia. Doar o parte din parintii lor isi rezolvasera pozitiile obtinand cetatenie italiana ori a unei alte tari din fosta Iugoslavie. De fapt, multi minori de etnie roma prezenti in Italia sunt “fara tara” si lipsiti de acte de identitate.

Cea mai plauzibila explicatie pentru exploatarea copiilor de etnie roma de catre membri ai familiilor lor este nevoia de a contribui la traiul familiei. Furturile din case si magazine sunt infractiunile comise cel mai des. Daca victima reactioneaza, aceste comportamente ar putea degenera in infractiuni si mai grave, precum talharia. Totusi cel mai adesea, aceste infractiuni sunt comise astfel incat sa se evite pe cat posibil orice reactie din partea victimei. Copiii de etnie roma sunt de asemenea folositi in furtul de cupru, in timp ce nu au fost niciodata asociati traficului de droguri.

Din interviurile derulate se poate concluziona ca toti acesti copii provin in general din familii cu probleme mari si contexte sociale grave, nu doar din punct de vedere economic, ci si in ceea ce priveste deteriorarea relatiilor familiale.

Unul dintre elementele raportate de actorii principali intervievati este lipsa cunosintelor asupra acestui fenomen care, spre deosebire de alte forme de exploatare, este neobisnuit deoarece in cazurile asociate in mod obisnuit traficului, obiectul investigatiei criminale il constituie mai curand activitatea ilegala comisa de acesti indivizi si mai putin persoanele care conduc exploatarea celor care sunt victime ale acestor mecanisme.

In primul rand, exista implicarea unui minor, considerat vulnerabil din perspectiva sistemului legal italian. Mai mult decat atat, in aceste circumstante minorul prezinta o vulnerabilitate dubla in conditionarea

sa, in acest exemplu prezentat cu exploatarea co-faptas, fata de care minorul, din cauza vulnerabilitatii sale, e posibil sa nu se poata separa.

In cazuri similare exista si un status care intereseaza aceasta vulnerabilitate deoarece sistemul legal, in investigarea infractorului impreuna cu a autorului/victimei infractiunii, forteaza pe cel din urma sa adopte o pozitie defensiva. Ceea ce poate intrerupe acest cerc vicios este faptul ca autorul/victima infractiunii sa devina la un moment dat constient(a) si sa ajunga la convingerea ferma a nevoii de a rupe legaturile cu cei care sunt doar in aparenta co-faptasi, iar in realitate exploatarea.

A face aceasta necesita o interventie din partea celor care lucreaza pe teren, cum ar fi agentii de aplicare a legii si Politia Judiciara, constient orientata sa atinga acest rezultat, intrucat o asemenea abordare nu e in mod obisnuit pusa in act cand de exemplu se investigheaza contrabanda cu droguri.

In schimb, ceea ce s-a evidentiat in zilele noastre este pozitia victimei constransa la acte ilegale in aria exploatarea sexuale. In multe cazuri, intr-adevar, investigatiile au luat in calcul o femeie, uneori minora, care a ajutat sau a constrans la prostitutie pe o alta fata. In acest caz, in mod paradoxal, datorita sistemului de interventii la locul potrivit, bine consolidat pentru acest context specific, a fost posibil sa se urmareasca un dublu obiectiv: pe de o parte, lupta impotriva formelor de exploatare, iar pe de alta parte identificarea unei victim care apare ca exploatarea; in asemenea cazuri, experienta obtinuta in anii recenti in termeni de colaborare intre agentii permite operarea intr-un mod selectiv.

Dimpotriva, in domeniul actelor infractionale constranse, care in mod obisnuit nu sunt considerate ca facand parte din ariile de exploatare, situatia este mult mai complexa. Traficul de droguri, dar si furtul, talharia etc. sunt situatii abordate de cei care pun legea in aplicare cu alte scopuri decat cel de protectie a potentialelor victime ale exploatarea. Si nu doar pentru ca acesta e un adevar obiectiv, ci si pentru ca operatorii implicati in lupta impotriva acestor fenomene au o abordare diferita in conducerea operatiunilor, un altfel de

know-how.

Acestea sunt situatii pentru care in Italia interventia sociala, indiferent de forma sa, nu e prevazuta in mod structural. In schimb ar putea fi foarte utila prezenta unui operator de aplicare a legii cu experienta anterioara in domeniul traficului asa cum e considerat traditional, astfel incat sa se identifice conditia de vulnerabilitate si status-ul de victima al unui co-faptas care de fapt este constrans(a) sa comita acele acte.

Totusi, procedurile operationale in vigoare astazi nu dispun de nivelul de specializare pe care aceste situatii de exploatare severa il necesita de fapt. Cu alte cuvinte, ceea ce lipseste e probabil o evaluare prompta a legaturilor care conditioneaza pe minor. Acest element, impreuna cu faptul ca exista circumstante in care minorul nu poate fi legal retinut, poate determina renuntarea in fata presiunii exploatarea iar apoi revenirea in retea de exploatare.

Ar trebui facuta o consideratie de relevanta deosebita asupra varstei responsabilitatii infractionale in legatura cu copiii si accentul pe etnia roma. Intr-adevar, in Italia doar un minor de 14 ani ar putea fi retinut ca raspunzator pentru o infractiune, iar pentru infractiuni comise de minori de 18 ani competenta revine Sistemului Criminal Juvenil. Acesta e un element semnificativ intrucat in situatii in care copiii de etnie roma sunt implicati s-a observat ca varsta joaca un rol essential in virtutea acestei reglementari.

Alt element care ar trebui serios luat in considerare este nivelul constientizarii / cunosintelor din partea Birourilor de Procuratura care opereaza in judecatoriile pentru juvenili, asupra fenomenului traficului uman si asupra modalitatilor de interventie de adoptat in lucrul cu aceste infractiuni care din punct de vedere structural nu sunt in competentele lor. De aceea, acestea sunt situatii care nu sunt de regula tratate de acesti procurori.

Asadar, in acest context, ar fi necesara probabil o colaborare mai intensa intre Procurorii de Sector si Procurorii pentru Juvenilii. Motivul principal pentru aceasta consta in faptul ca probabil Procurorul pentru Juvenilii ar putea avea indicatii fata de elemente ale vulnerabilitatii, anomalii, semne, sau indicatori utili, dar s-ar putea

sa nu aiba toate informatiile necesare astfel incat sa inteleaga correct situatiile, ori le-ar putea lipsi instrumentele necesare pentru a stabili daca un anumit copil este victima sau un accesoriu ori un lider al infractiunii in care s-a evidentiat. Aceasta forma de colaborare ar putea schimba radical felul in care procurorii opereaza deoarece daca un minor este investigat pentru un act ilegal pentru care a fost exploatat, atunci este procurorul pentru juvenili autoritatea competenta sa ia in calcul faptul ca suspectul e un minor. Dimpotriva, daca acel copil este victim a traficului, este Procurorul de Sector cel care isi asuma jurisdictia asupra infractiunii in care copilul este o victima. Asa ca este cruciala in aceste cazuri instituirea unei conexiuni stabile intre procurorii de sector si cei pentru juvenili. Dincolo de nevoia de a construi astfel de forme de cooperare, toate problemele referitoare la responsabilitatea infractionala a unei persoane care a comis infractiuni sunt inca nerezolvate intrucat in sistemul legal italian inca nu a fost introdusa o circumstanta specifica de exonerare fata de situatiile amintite in Directiva 36/2011.

Dincolo de ce stie toata lumea, cand atentia cade asupra etniei rome, prezenta fetelor minore este foarte semnificativa, atat cantitativ cat si din punct de vedere al flexibilitatii exploatarea.

Sunt multe femei tinere care au fost interceptate de serviciile anti-traffic mai ales in cazurile de exploatare in campul infractiunilor marunte (furt) comise indeosebi in supermarketuri si magazine. Au fost de asemenea raportate si cazuri de constrangere din partea familiei sa se fure haine purtate din cutii Caritas.

Impresia operatorilor din orasele mari, cum ar fi Milano in acest caz, a fost ca exista un nivel ridicat al activitatii infractionale, indeosebi implicand minori constransi sa comita infractiuni marunte si trafic de droguri, recrutati si interceptati si grupari de etnie roma in tarile de origine cu scopul specific de a-i exploata in Italia (sau in alte tari; au fost raportate cazuri de exploatare in Grecia inainte de Italia).

Plecarea din tara de origine este o alegere autonoma la femei, care deseori sunt cumparate de catre barbati apartinand grupurilor roma, care la randul lor pot sa fie

vanduti de catre propriile familii (care castiga din vanzarea copiilor lor) gruparilor care ulterior i-au exploatat.

Evident, copiii habar nu au ca vor fi folositi in acte ilegale precum exploatare sexuala sau cersetorie.

In teritoriile Veneto si Emilia Romagna exista indivizi care vin din razboiul balcanic, ceea ce a coincis cu cel mai mare exod din aceste tari de origine. Implicarea in activitati ilegale este absolut relevanta. Cat despre fenomenul “vanzarii” unei persoane, singurele cazuri observate sunt cele ale fetelor vandute familiilor mirilor in baza unei sume dinainte calculate infunctie de diferite criterii, precum abilitatea de a comite un furt.

De multe ori permanenta minorului in adaposturi sau comunitati a esuat cand familia a decis ca nu li se mai potriveste si isi cheama copiii inapoi, exploatarea acestora fiind pusa in act de catre aceeasi familie, poate chiar extinsa, si avand scopul de a contribui la intretinerea familiei.

Activitatile ilegale pe care indivizii implicati sunt constransi sa le comita sunt de cele mai multe ori jafuri si furturi din magazine. In cazurile de talharie armata, roul copiilor este intotdeauna marginal. Acestea sunt infractiuni comise de alti adulti care totodata gestioneaza banii castigati.

Nu exista o perceptie a exploatarei, in schimb ideea unui conflict intre roma si gadjo este puternic inradacinata. Doar in perioade de detentie ori in timpul sederii permanente in comunitati adolescentii ajung sa realizeze ca ar putea exista o alternativa, cu toate ca e destul de dificila iesirea dintr-o situatie de exploatare in lipsa constientizarii si in lipsa alternativelor competitive, in comparatie cu activitatile care garanteaza castiguri mari.

Dar iesirea din circuitul faredelegilor poate reprezenta totodata o alegere familiala, care intr-un fel “permite” minorului sa urmeze alte cai. Pare absurd, dar este chiar momentul caracterizat de “restrictia” reactiei infractionale care poate reprezenta punctul de cotitura pentru un viitor al libertatii.

Uneori aceasta se intampla deoarece familia de dezbina (parinti in inchisoare, bunici bolnavi, unchi plecati departe) iar apoi

minorul este liber sa aleaga, chiar daca este constrans de implicarea sa in sistemul infractional.

Coincident unor astfel de evenimente, care pe de o parte ofera o alternativa reala (comunitate, asistenta sociala, job) dar care pe de alta parte prin pierderea familiei pre-seaza catre comiterea de infractiuni, poate fi hotaratoare, mai ales daca exista o relatie stabila de genul familiei cu operatorii comunitatii in care sunt gazduiti.

Dimpotriva, absenta unui membru al familiei e un factor important intrucat lipseste un istoric comun, o apartenenta la niste adulti cu care copilul sa traiasca.

In partea de nord-est a Italiei, un numar semnificativ de subiecti exploatati prin constrangere la comiterea de infractiuni, pe care lucatorii sociali i-au intalnit in munca lor de combatere a traficului si de asistenta si protectia victimelor, sunt tineri baieti provenind din zona Magrebului, indeosebi din Maroc si Tunisia. De obicei au crescut in familia biologica in conditii care pot fi considerate grave dar nu neaparat fara speranta. In legatura cu aceasta tinta, din interviurile conduse reiese ca unii dintre tinerii ajunsi in Italia dupa marea migratie din zona Mediterana in 2011 au fost implicati in trafic special in scopul activitatilor legate de economie infractionala. Unii dintre acesti subiecti au venit din orasul Gafsa, aflat intre munti si Sahara, la o distanta de aproximativ 350 km de Tunisia.

Iesirea din exploatare are loc in mare parte din cauza vointei victimelor de a avea o viata obisnuita in tara gazda si de a obtine un permis legal de rezidenta. Bazandu-ne pe experienta respondentilor la interviuri, factorii care au afectat succesul acestui proces sunt de cele mai multe ori legati de lipsa alternativelor in absenta unui permis de rezidenta si lipsa unui venit consistent.

6.1 PREZENTA COPIILOR VICTIME ALE EXPLOATARII SEVERE IN ECONOMIILE INFRACTIONALE CONSTRANSE IN ORASELE IN SUD: EXEMPLUL DIN NAPOLI

Din punct de vedere teritorial, fenomenul actelor infractionale constranse, cel putin in ce priveste cateva nationalitati, se manifesta chiar similar in

context nationale diferite.

Diferentele sunt observate doar la nivel de activitati marginale ori secundare desfasurate de unele nationalitati ori grupuri etnice.

Daca e sa ne referim la regiunea Campania de exemplu, in mod special la zona Napoli, excluzand domeniul exploatarei prin munca, e posibil sa se observe potentiala implicare in acte infractionale si retele ale unor grupuri de nationalitate diferita. Tineri barbati si femei (inclusiv minori) din estul Europei (mai ales din Romania si tari din fosta Iugoslavie) sunt cel mai adesea implicati in activitati infractionale precum furtul si talharia. Tineri din Africa de Nord dar si din Africa sub-Sahariana, cu precadere din Nigeria si Gambia, in activitati precum distribuirea si transportul de droguri. Aceasta din urma forma de infractiune, candva condusa doar de grupuri criminale locale, pare acum sa fie accesibila multor migranti sositii recent in zona, in coroborare cu valuri din Africa de Nord. Acestia sunt tineri straini, neafiliati grupurilor infractionale tip mafie, care distribuie cantitati mici de droguri si a caror permanenta e destul de instabila.

Implicarea in diverse forme de cersetorie este larg raspandita. Chiar si cand aceste forme de cersetorie par sa fie organizate (cand de exemplu prezenta la semafoare sau intrarile in supermarket-uri sunt strict controlate), nimic nu sugereaza ca cei implicati sunt supusi unei forme severe de exploatare si constrangere. In final, persoane tinere din Bengal sunt implicate intr-un numar de activitati hibride precum comerțul informal combinat cu forme ale cersetoriei. In aceste cazuri, exploatarea este adesea deghizata ca forma de solidaritate intre compatrioti.

Ca si in alte context teritoriale, zona Napoli este caracterizata de prezenta tinerilor baieti si fete de origine romana implicati in diverse forme de cersetorie si, uneori, in prostitutie. Prezenta minorilor baieti este vizibila.

Verificand informatiile oferite de operatorii care lucreaza in aceasta zona, e posibil sa se concluzioneze ca in acest context conditia exploatarei este varsta minorului implicat si mai putin faptul ca e deprivat de catre tertele persoane de castigurile acestor tipuri de activitati. Minorii implicati sunt uneori foarte tineri, nu sunt homosexuali si par sa foloseasca banii castigati din prostitutie in achizitionarea unor bunuri modeste

precum carduri de cumparaturi pentru telefoane mobile, tigari, imbracaminte. De aceea, sumele sunt modeste, castigate mai degraba din prostitutie decat din cersetorie, intrucat aceasta din urma este din ce in ce mai putin profitabila.

In ciuda faptului ca potrivit lucrarilor sociale, chiar si cei implicati in prostitutie masculina pot fi supusi formelor severe de control, acesti minori incearca oarecum sa inventeze un nou “rol” care, cel putin pentru tinerii roma, ar putea fi interpretat in termini culturali ca emancipare sau auto-determinare. In cele mai multe cazuri, acestia sunt persoane tinere, cel mai probabil de etnie roma si provenind din orasele Calarasi, Cluj-Napoca si Iasi, cu un nivel scazut al educatiei si cu putina experienta de munca sau chiar deloc (atat in tara de origine cat si in Italia).

Viata in asa-zisele “tabere roma” este pentru acesti tineri cel mai mic numitor comun in oras. Taberele pun la dispozitie o retea de contacte, relatii si cunostinte care, in functie de caz, pot oferi oportunitatea de a intra in relatii cu adulti care conduc grupuri criminale si activitati ce tintesc indeosebi spargerile, furtul de cupru, evacuarea deseurilor toxice, prostitutia.

In ce priveste grupurile de copii si tineri de origine roma sau din tari din fosta Iugoslavie, prezenta stabila a numeroaselor familii in aceste teritorii ar trebui luata in considerare. Referitor la acest grup, situatiile de exploatare a unor persoane tinere s-a evidentiat in contextul activitatilor ilegale, mai ales in furturi si talharii. Unii din acesti minori sunt acum inclusi in programe de protectie sociala.

CERCETARE NATIONALA ASUPRA CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI CA O NOUA FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE PERSOANE:

FRANTA

Olivier Peyroux, Vincent Dubois (ALC)

In Franta, articolul 225-4-1 din Codul Penal defineste traficul de persoane. Acest articol, introdus in 2003 de legea sigurantei interne a fost modificat de legea numarul 2013-711 din 5 August 2013 continand diverse dispozitii de adaptare in domeniul justitiei a aplicarii legii Uniunii Europene si angajamentelor internationale ale Frantei.

Intr-adevar, traficul uman este definit ca “...fapta de a recruta o persoana, a o transporta, transfera si primi sau adaposti cu scopul de a o exploata intr-una din urmatoarele circumstante:

- 1. Prin folosirea de amenintari, constrangeri, violenta sau tactici frauduloase asupra victimei, familiei sale sau persoanelor cu care relationeaza victima;
- 2. De catre o ruda legitima, naturala sau adoptiva a persoanei sau de catre o persoana cu autoritate asupra victimei sau o persoana care se foloseste de autoritatea oferita de functia sa;
- 3. Prin abuzul vulnerabilitatii persoanei date de varsta, starea de boala, dizabilitate, deficienta fizica sau psihica sau sarcina, cunoscute sau nu de catre autor;
- 4. Prin schimb sau garantarea unei compensatii sau alt beneficiu sau promisiunea unei remuneratii sau unui beneficiu.

Exploatarea mentionata in prima parte a acestui articol este fapta de a pune victima la dispozitia autorului sau a unei persoane terte, chiar daca nu este identificata, astfel incat sa fie comise impotriva victimei infractiunile de proxenetism, abuz sexual,

sclavie, munca fortata, servitudine, indepartarea unui organ, cersetorie fortata, in conditii de locuit si munca incompatibile cu demnitatea omului sau *fortarea victimei sa comita infractiuni*”.

In articolul 225-4-1 traficul de persoane poate fi pedepsit cu pana la sapte ani de inchisoare si o amenda de 150 000 de euro.

In plus fata de modificarile din articolele existente, **legea numarul 213-711 din 5 August 2013** a instituit de asemenea in Codul Penal **infractiunea de aducere in sclavie. Articolul 224-1 A** a Codului Penal defineste **aducerea in sclavie** ca “faptul de a exercita asupra unei persoane una dintre atributiile dreptului de proprietate”.

De asemenea, **articolul 224-1 B** enunta ca “exploatarea unei persoane care se afla in sclavie reprezinta fapta de a comite un abuz sexual sau a sechestra sau a forta la munca silita o persoana a carei sclavie este evidenta sau cunoscuta de catre autor”.

Articolul 511-2 al Codului Penal pedepseste “fapta de a obtine de la o persoana unul dintre organele sale in schimbul unei plati indiferent de forma acesteia”.

1. COORDONAREA ANTI-TRAFIC NATIONALA

Astfel incat sa poata sprijini reforma penala si sa organizeze coordonarea actiunilor pe teritoriul francez, decretul din 3 Ianuarie 2013 a creat reseaua interministeriala de coordonare denumita misiunea pentru protectia femeilor victime ale violentei si pentru lupta impotriva traficului uman (MIPROF).

Aceasta organizatie are obiectivul de a stabili un mecanism de coordonare si o strategie nationala pentru a lupta impotriva acestui fenomen. In Mai 2013, MIPROF a anuntat un plan national pentru 2014-2016 pentru a combate traficul de persoane. **Au fost identificate 3 prioritati si 23 de masuri:**

Prioritatea I – Identificarea si sprijinirea victimelor traficului de persoane

Prioritatea II – Intentarea proceselor si a distructurarea retelelor de infractori

Prioritatea III – Recunoasterea luptei impotriva traficului de persoane drept o politica de sine statatoare

In ceea ce ii priveste pe minorii victime ale traficului de persoane, principalele masuri sunt urmatoarele:

Masura 10: Asigurarea sprijinului specializat pentru minorii victime ale traficului de persoane in cadrul protectiei copilului

Obiectivul consta in imbunatatirea raspandirii informatiei si, de asemenea, coordonarii dintre actorii principali ai departamentului francez (la nivelul administratiei franceze), de exemplu, autoritatile regionale, procurorul, serviciul de protectie a minorilor, serviciul social pentru copii, serviciile de ancheta si asociatiile.

Crearea platformei europene pentru protectia copiilor exploatati este planificata: scopul acestei platforme este acela de a imbunatati schimbul de informatii pentru identificarea minorilor si masurilor de protectie de care acestia pot beneficia pentru a asigura o coerenta a urmarilor socio-educative in tarile europene.

Totodata, aceasta platforma va ajuta la uniformizarea bunelor practici. Aceste schimburi de informatii ar trebui sa fie realizate intre magistrati si politile care colaboreaza cu Europol si, de asemenea, intre serviciile de protectie a copilului ale statelor membre cu ajutorul asociatiilor.

Masura 11: Definirea unei protectii adaptate a minorilor care sunt simultan si autori si victime

In concordanta cu angajamentele europene, minorii fortati sa comita infractiuni trebuie sa beneficieze de cazare adaptata pentru a ii tine departe de exploatatori si nu trebuie vazuti ca fiind criminali, ci victime. In acest sens, este planificata crearea unui adăpost experimental care sa ii gazduiasca pe cei care se afla in aceasta situatie.

2. IDENTIFICAREA, REFERIREA SI PROTECTIA MINORILOR VULNERABILI

Politicile anti-traffic care au ca scop protectia minorilor victime ale exploatarii nu exista in Franta. Protectia este vazuta ca o chestiune generala care este la fel pentru orice copil care e in pericol. Interesul copilului trebuie sa fie luat in considerare pe tot parcursul protectiei. Iar pentru a proteja fiecare copil, exista doua tipuri de protectie. De curand, protectia minorilor a trecut printr-o reforma pentru a imbunatati

notificarea si identificarea celor care sunt in pericol.

a) Organizarea protectiei copilului in franta

Reforma protectiei copilului din 2007 confirma paradigma anuntata de conventia internationala a drepturilor copiilor care tine cont de interesul suprem al copilului pentru a ii putea indeplini nevoile respectand drepturile lor in procesul de decizie.

Articolul 3 al conventiei este inclus in articolul L. 1112-4 al Actiunii Sociale si Codul Familiei. Ingrijirea individualizata si inscrierea intr-un proiect pe termen lung ii permit copilului sa fie plasat in centrul griii si ii permite sa fie implicat in decizie.

Protectia copilului li se aplica tuturor copiilor care sunt in pericol sau sunt la risc pe teritoriul Frantei indiferent de nationalitatea lor. Minorii straini izolati pot fi protejati pana la implinirea varstei de 18 ani. In aceste situatii, determinarea varstei este esentiala, dar unele asociatii considera ca aceste metode sunt imprecise si intruzive (examinarea radiografiei incheieturii). Un tutore poate fi desemnat (“administrator ad hoc”), dar acest lucru este foarte rar.

i) Rolul serviciului care primeste semnalul de alarma

Legea din 5 Martie 2007 a creat cateva masuri pentru a putea imbunatati identificarea minorilor care sunt in pericol. In fiecare departament francez (autoritatile locale) a fost infiintat un serviciu in care se pot transmite informatii pentru a declansa o alarma. Obiectivul este acela de a servi drept intermediar si a evalua situatiile in functie de fiecare caz. Acest serviciu va permite evitarea blocajului serviciilor public precum procurorul public cu prea multe raportari. Centralizarea datelor permite rationalizarea sistemului si cresterea calitatii serviciilor de protectie a copilului.

Noul articol L. 226-3 al Actiunii Sociale si Codul Familiei promulgat de legea din 5 Martie 2007 a definit rolul presedintelui consiliului departamentului: “Presedintele consiliului departamentului este acela de colecta, procesa si evalua, la orice ora si indiferent de originea informatiei legate de minori in pericol sau cu riscul de a fi

in pericol.” Presedintele este de asemenea responsabil cu protectia administrativa a minorilor si totodata cu diferitele servicii precum asistenta sociala a copilului si protectia mamei si a nou-nascutilor.

ii) Protectia administrativa

Pe teren, protectia administrativa a copiilor vulnerabili este oferita de serviciile sociale locale. Diferite actiuni le sunt propuse familiilor si copiilor: stabilirea unui sprijin familial consolidat, educatie preventiva sau o masura adaptata la situatia copilului in cadrul protectiei administrative (masuri educative la domiciliu sau cazare temporara pentru unul sau mai multi copii). Daca gravitatea faptelor o justifica sau daca familia nu coopereaza, o masura educativa poate sa fie solicitata de autoritatile judiciare.

iii) Protectia judiciara

Protectia judiciara intervine daca sanatatea, siguranta, moralitatea copilului este puternic compromisa si daca parintii refuza sa coopereze cu serviciile de protectie a copilului din cadrul protectiei administrative. Judecatorul pentru minori poate fi sesizat de catre procuror, minor sau de familie. Acesta se poate si autosesiza, insa acesta este un caz rar.

Judecatorul poate decide:

- *Masura judiciara ca investigatii educationale*
- *Actiune educativa in custodie deschisa*
- *Masura plasamentului cu un alt membru al familiei, cu o persoana de incredere, intr-o institutie sau cu protectia copilului*
- *Inchiderea dosarului in cazul in care magistratul considera ca situatia de pericol pentru care a fost sesizat nu mai este actuala.*

In cazul in care minorul a comis o infractiune si este sanctionat de catre politie, procurorul este informat imediat pentru a decide daca este deschisa cercetarea penala, iar apoi transmite dosarul catre judecatorul minorilor sau un judecator instruit pentru minori.

Judecatorul poate dispune masuri temporare: anchete sociale, eliberare conditionata (minorul poate locui cu familia, dar sub supravegherea unui educato), control judiciar (interdictii si obligatii stabilite de judecator), plasamentul minorilor cu o persoana de incredere sau intr-un centru de reeducare.

O masura de protectie judiciara se aplica minorilor indiferent de varsta lor. Aceasta este decisa de catre tribunalul minorilor, curtea juvenila si de catre curtea criminala a minorilor (Art. 8, 16 bis, 28 si 31 a reglementarii numarul 45-174 din 2 Februarie 1945).

Curtea juvenila poate pronunta masuri educative (muștrare oficiala, eliberare conditionata, protectie judiciara si plasament), sanctiuni educative (confiscarea obiectului folosit pentru comiterea infractiunii, interzicerea vizitarii anumitor locuri sau anumitor persoane), masuri represive (amenda sau amenda suspendata, munca in folosul comunitatii, iar daca minorii au peste 16 ani, inchisoare sau inchisoare suspendata daca minorii au mai mult de 13 ani). Sentintele nu pot fi mai mult de jumătate din sentinta pentru un adult si nu pot depasi 5 ani. In aprilie 2015, 756 de minori au fost trimisi la inchisoare.

Masurile educative decise de catre judecator pot fi aplicate de o institutie educativa atasata curtii juvenile. La UEAT in Paris se incearca cu ajutorul lucra-torii stradalii sa ii faca pe minori sa fie interesati de cursuri de calificare profesionala si de franceza. Acestia lucreaza impreuna cu asociatia Hors la Rue pentru a ii ajuta pe minorii care au si-au indeplinit masura educativa. UEAT-ul atasat tribunalului juvenil al Parisului a angajat doi educatori care vorbesc romana si doi care vorbesc araba pentru a facilita comunicarea cu minorii. Rezultatele sunt semnificative.

3. ASPECTE GENERALE PRIVIND GRUPURILE CRIMINALE CARE FOLOSESC MINORI IN FRANTA PROVENIND DIN ROMANIA

Traficul pentru fortarea la comiterea de infractiuni si cersetorie este recunoscut ca o problema din ce in ce mai mare in Franta. Au fost raportate cazuri de persoane traficate, atat adulti cat si copii, fortati sa

comita o varietate de infractiuni, inclusiv furt de metale, furturi de bancomate, furturi din buzunare, furturi de genti, furturi din magazine, casatorii fortate, exploatare sexuala, trafic de tigarete, ajutor de somaj, infractiuni legate de droguri, bunuri contrafacute, spargerii de locuinte, cersetorie fortata.

Cu toate acestea, este dificila stabilirea unei imagini de ansamblu precise a traficului uman in Franta. Prioritatile Guvernului francez nu reflecta realitatea din domeniu. Intr-adever, Franta si-a concentrat eforturile pentru a lupta impotriva exploatarii sexuale in detrimentul altor forme de trafic uman. Statisticile colectate la nivel central si trimise catre Greta in 2012 au fost legate doar de victimele exploatarii sexualae si includeau victimele proxenetismului. Lipsa datelor despre exploatarea domestica si silirea la comiterea de infractiuni este problematica.

ANUL	BAIETI	FETE	BARBATI	FEMEI	TOTAL	EXPLOATARE SEXUALA
2010	9	31	14	672	726	100 %
2011	6	19	9	620	654	100 %
2012	4	9	5	733	751	100 %

(Sursa Eurostat 2014)

Conform interviurilor conduse cu Brigada de Protectia a Minorilor (BPM) si Unitatea de Lupta Impotriva Imigrarii Clandestine (UCLIC), grupurile criminale care vin din Romania si care folosesc un numar seminificativ de minori pentru furturi este limitat la 4 sau 5. Caracteristicile lor comune sunt:

- Origine geografica precisa limitata la doar cateva cartiere sau orase,
- O baza familiala sau comunitara folosita pentru constrangere psihological/influentarea victimelor
- Un mod de a opera specific fiecarui grup (furt de la bancomat, furt de telefoane, furt din buzunare cu ajutorul prezentarii unei false petitii, etc),
- Ramificatii in diferite tari din Europa de Est prin care se transfera copii.
- In franta, din cauza numarului mare de

turisti, activitatea acestor grupuri se concentreaza in special pe regiunea Parisului. In Sudul Frantei, aceste grupuri provin mai mult din fosta Iugoslavie (Serbia, Bosnia si Croatia). Minorii sunt folositi pentru spargerii de locuinte si ocazional pentru furturi din buzunare.

Minorii romani, care sunt subiectul acestei cercetari, sunt exploatati de catre persoane (rude) care traiesc in cartiere foarte sarace alaturi de familii periculoase care desfasoara activitati infractionale. Acest fapt conduce la desconsiderarea oamenilor care traiesc in cartiere sarace si, in general, a migrantilor din comunitatea roma.

Din 2009, exista 4 grupuri care sunt preponderent active:

- Minorii din orasul Videle si cele din vecinatate (judetul Teleorman), apar in regiunea Parisului din anul 2000, adultii din acest grup fiind specializati in localizarea si administrarea terenurilor ilegale in special a celor din Seine-Saint-Denis, stabilind o “taxa” pentru ocupantii pe care ii plaseaza acolo, fetele minore sunt fortate sa fure de la turisti adesea pozand in persoane surdomute care colecteaza bani pentru o asociatie fictiva cu ajutorul unor petitii false,
- Minorii care proveneau din Tandarei (judetul Ialomita) au aparut in Regatul Unit, Spania, Portugalia si Germania, acestia the minors coming from the town of Tandarei (Ialomita county) present in the United Kingdom, Spain, Portugal and Germany ; they are known in France for practising theft by deception (and more rarely by violence) on the pe-

ople withdrawing cash from ATMs,

- Minorii din orasul Braila care erau folositi pentru furturi de telefoane care sunt subiectii acestui studiu,
- Minorii din orasul Constanta care erau folositi pentru furturi de telefoane care sunt de asemenea subiectii acestui studiu.

NUMERELE LEGATE DE ACEST FENOMEN

Minori adusi in judecata	2011	2012	2013	2014
Romani	850	584	605	505
Algerieni				500
Marocani + Tunisian	64	56	—	82

Din 2011 pana in 2014, numarul real de copii romani a fost de aproximativ 200 in fiecare an. Dar din cauza numelor false folosite de catre minori apare o diferenta semnificativa intre cifrele oficiale si numarul real al copiilor.

Sursa: Prise en charge des mineurs isolés étrangers STEMOParis Centre, Bilan de l’année 2014, Minister of justice, France, 2014

Rata estimata a copiilor romani care traiesc in zone foarte sarace folositi pentru comiterea infractiunilor in zona Paris

In martie 2013, Delegatia interministeriala pentru habitare si acces la locuinte (DIHAL), un serviciu al guvernului francez pentru rezidenta, a estimat ca 11836 de persoane locuiau in tabere improvizate in regiunea Ile-de-France. Inspectia generala a problemelor sociale, agentia de supraveghere a serviciilor sociale, a ajuns la un numar similar de 11653 pentru acea perioada. Cu toate ca nu exista estimari oficiale ale numarului de copii aflati in acele locuri, in cercetarea realizata pe 15 orase cu nivel de trai foarte scazut, am gasit ca numarul acesta ar putea sa fie de aproximativ 6000. Pentru a realiza o perspectiva, proportia acestor copii folositi pentru a comite infractiuni este undeva intre 3 si 5%.

4. CERCETARE REALIZATA PE UN GRUP DE COPII ROMANI EXPLOATATI PRIN FURTURI DE TELEFOANE MOBILE IN REGIUNEA PARIS

- a) Pletosii: in romanian
- i) Stabilirea Pletosilor in Braila si Constanta

Pletosii, denumiti astfel din cauza barbatilor din grup care purtau parul lung, isi

castigau existenta prin realizarea de obiecte manual in Romania, in zona Moldovei (Focsani, Vaslui, etc). In 1976, Ceasusecu a promulgat legea stabilirii fortate a populatiilor nomade. Pletosii, au fost pusi astfel, sa locuiasca in complexe de locuinte din Braila, Galati si Tulcea din cauza cererii mari de muncitori necalificati pentru numeroasele fabrici industriale din zona (SIDEX, ICPCM, etc). In anii ’90, dupa caderea regimului comunist, aceste importante centre industriale au fost falimentate. Muncitorii lor au fost afectati semnificativ de somaj, ajungand in situatia de declin economic care a afectat intreaga zona si a condus multe familii catre saracie. Cei din comunitatea Roma au fost primii care au fost concediati. Populatia romaneasca a inceput sa se retraga din cartierele mixte initiale (unde Roma asezati recent, printre care si Pletosii, au fost trimisi sa locuiasca), lasand astfel in urma buzunare sarace abandonate de autoritati. Cartierele brailene Lacul Dulce, Chercea si Izlaz, unde majoritatea familiilor locuiau, au dezvoltat o economie gri: vanzarea fierului vechi, cersit, etc. Unii dintre ei au recurs la infractiuni minore si s-au perfectionat in timpul calatoriilor in strainatate. Copiii exploatati in Paris sunt rezultatul acestui proces.

In mijlocul acestor cartiere compuse din diferite grupuri Roma, Pletosii, neacceptati de ceilalti Roma deoarece erau proaspat veniti, si-au format propria comunitate in care casatoriile se intamplau din ce in ce mai devreme (chiar si de la 8 ani), din ce in ce mai putine fete mergeau la scoala (inclusiv scoala primara) si tribunalul lor traditional denumit Stabor a devenit insitutia lor centrala pentru reglementarea vietii sociale a familiilor. La nivel economic, majoritatea familiilor nu lucrau si au devenind dependente de somaj si de ajutorul social.

Ajungerea in Constanta a Pletosilor este recenta. Familiile Pletosilor au ajuns acolo in anii ’90. Potrivit interviurilor noastre, acestia au ajuns acolo ca urmare a deciziei Staborului, care, pentru a incheia certurile frecvente dintre unele familii din Braila, i-a fortat pe cativa sa paraseasca orasul. Aceste familii au deci sa se stabileasca in Constanta care era mai prospera decat Braila. Din cauza dificultatilor pe care le-au intalnit in a fi acceptati in comunitatea locala Roma, au fost fortati sa se imparta in trei cartiere la marginea orasului: Medeea, Palas si Bratianu.

- b) Migratia si aparitia situatiilor de exploatare

i) Sosirea in Franta

In Franta, primii minori exploatati care proveneau din aceste doua orase (Constanta si Braila) au aparut in 2009. Este dificila cunoasterea motivelor precise pentru care aceste grupuri au ajuns in Franta, inasa se stie ca baietii si fetele erau folosite pentru furtul telefoanelor mobile (in special iPhone-uri) de pe terasele cafenelelor din Paris. In functie de familia din care proveneau si de statutul minorului (copil, nora, etc), trebuiau sa fure un anumit numar de telefoane pe zi, altfel li se aplicau pedepse. Putini din minorii prezenti in Paris erau dusi la scoala. Din punct de vedere fizic, unii dintre copii erau bolnavi si se plangeau constant de bataile la care ii supuneau adultii. De la sosirea lor din 2009, minorii calatoreau regulat intre Romania, Italia si Spania unde locuia o parte din familia lor.

- c) Practicile comunitatii cu privire la casatorie

Cateva surse apropiate comunitatii ne-au explicat ca fetele din grupul Pletosilor sunt vazute de la nastere ca fiind cele mai

importante resurse ale familiei. Aceasta conceptie poate explica faptul ca asupra lor se exercita un control foarte strict de la o varsta frageda. Valoarea simbolica si materiala a unei fete devine reala la momentul casatoriei.

In societatile tiganesti ale Europei de Est, ritualul casatoriei ia din traditiile locale prezente in Balcani. Se pot intalni:

- *Casatoria pentru zestre,*
- *Sistemul de contr-zestre in care mireasa este data la schimb pentru bunuri sau bani,*
- *Sisteme mixte unde exista zestre de la mireasa (echivalentul unui trusou de nunta) si contra-zestre din partea mirelui (de exemplu, bani sau bijuterii),*
- *Furtul miresei unde casatoria este sarbatorita prin disparitia temporara a celor doi parteneri care apoi se intorc pentru a isi oficializa reuniunea dupa ce au intretinut relatii sexuale.*

In comunitatile de Pletosi, ultimele trei traditii sunt intalnite frecvent. Furtul miresei este un pic mai rar deoarece presupune riscuri pentru tanara. De fapt, in cazul in care intampina probleme cu noul ei sot, intoarcerea la familia ei ar putea fi compromisa. In orice caz, respingerea unei casatorii aranjate este acceptata social.

In comunitatile Pletosilor din Braila si Constanta, negocierile pentru casatorie pot incepe chiar si de cand copiii au 7 ani. Parintii se pun de acord cu unirea celor doua familii care, de regula, au acelasi statut social. Daca o fata ii este promisa unei familii si cuvantul tatalui ei nu este tinut, Staborul se intalneste si sume importante de bani trebuie platite drept compensatie de catre familia fetei. In noaptea nuntii, se realizeaza un control al castitatii in fata femeilor din comunitate prin practica ‘camasii de noapte’ din timpul relatiei intime a tinarului cuplu. Daca fata nu este virgina, reputatia familiei ei este patata, iar fata risca sa fie respinsa de familia sotului. Staborul se va intalni si in aceasta situatie pentru a decide consecintele financiare rezultate din anularea casatoriei. Aceste aspecte explica controlul riguros exercitat asupra tinerelor fete de la nastere si absenteismul lor sco-

lar. Explica totodata si presiunea indurata de minori de a se conforma la traditiile comunitatii pentru a nu le crea probleme familiilor lor.

Mariajul este o ocazie a platii contra-zestrei care ia forma unei sume de bani oferita de familia mirelui familiei miresei. Odata casatorita, tanara este considerata proprietatea familiei sotului. Ea trebuie sa asculte de toti membrii noii familii. Soacra va fi responsabila de educatia norei.

d) Numarul de copii exploatați și felul în care funcționează exploatarea
i) Recrutarea, structurarea și numărul copiilor care se afla la risc

Recrutarea incepe printr-o baza familiala din cadrul grupului Pletosilor dintr-o multime de familii participante la exploatarea copiilor lor. Cuantificarea lor este dificila. Tinand cont de copiii intalniti in Paris de catre politie si asociatii intre 2009 si 2014, intre 30 si 50 de familii ar putea fi implicate. Aceasta reprezinta un numar estimativ de 150-250 de copii exploatați sau la risc de exploatare. Au fost create unele aliante intre familiile din Braila si Constanta datorita faptului ca sunt inrudite. Acest grup nu are o structura ierarhizata. Influenta Bulibasei (conducatorul comunitatii) incepe sa dispara. Cu toate acestea, chiar daca unele familii au mai multa putere decat altele, fiecare familie isi pastreaza independenta.

Observatiile realizate pe teren au arata ca fetele, si mai ales norele, sunt cele mai exploatare.

Asa cum a fost explicat in paragraful precedent, tinerele fete care apartin gruparii Pletosilor sunt, de la o varsta foarte frageda, controlate de parinti si de socri. Aceasta situatie la face sa fie foarte vulnerabile.

ii) Initierea fetelor

In timpul interviurilor cu victime, a fost descoperit ca multe din fetele exploatare in strainatate fusesera deja exploatare si in Romania in orasele lor natale prin cersetorie inca de la 4 ani. In Braila, fetitele cersesc la iesirea din supermarketuri sub supravegherea mamei sau a unui alt membru din familie. In Constanta, acestea

cersesc in intersectii sau in locurile de pe litoralul Marii Negre frecventate de turisti. Unele dintre ele sunt initiate in furturi de pe la 7-8 ani, insa, pentru majoritatea din ele, ‘cariera’ lor de hot incepe in alte tari (Italia, Spania, Franta) cand au 9-10 ani. In acest timp, fata isi internalizeaza rolul de a aduce zilnic bani familiei.

iii) Exploatarea nurerii și controlul psihologic

Pentru a isi putea forta nora sa fure telefoane mobile de pe terasele Parisului, regulile comunitatii cu privire la casatorie fac loc controlului psihologic. Cu toate acestea, opus mariajului traditional, profitabilitatea unei fete este un criteriu in alegerea miresei. Zestrea isi pierde valoarea simbolica si devine ‘pretul miresei’, uneori ajungand pana la 10000 euro. Odata ce casatoria este sarbatorita, socrii transforma banii platiti pentru ea intr-o datorie pe care nora trebuie sa o achite prin activitatile ei infractionale.

Cand fata nu aduce suficient profit sau decide sa se intoarca la familia ei, este in pericol de a fi pedepsita fizic. Familia ei poate fi condamnata de Stabor sa plateasca inapoi o parte din zestrea primita. Aceasta strategie de obtinere a fetelor este un mix intre violenta fizica si practicile comunitatii pervertite de bani.

Tranzactia financiara care o are ca obiect pe nora cu ocazia mariajului creste presiunea pe care o resimte victima. Socrii le cer nurerilor o ‘returnare a investitiei’ rapida. Daca inainte de mariaj fetele trebuiau sa fure pentru parinti un telefon sau doua pe zi, dupa mariaj ele trebuie sa fie mai ‘profitabile’. In urma investigatiilor realizate in Paris, unele nurori erau amenintate cu violenta de catre noile lor familii daca nu furau chiar si cate 9 telefoane pe zi.

iv) Pozitia baietilor

Daca sunt multi baieti in grup folositi pentru furtul telefoanelor mobile, presiunea pusa pe acestia nu este la fel de mare ca cea pusa pe fete. In general, ei sunt mai independenti si au voie sa mearga la scoala in Romania. In timpul acestei cercetari, s-a putut determina ca majoritatea baietilor exploatați in Franta frecventasera scoala inainte de calatoria din strainatate. Unii

dintre acestia au fost inscriși in progamul scolar *a doua sansa* care le permite sa isi recupereze studiile mai repede. In Paris, unii din ei ajuta sau isi supravegheaza sotiiile care fura telefoane, iar altii, impreuna cu membrii mai in varsta, la activitatile de furt.

Cele mai ingrijoratoare situatii sunt cele ale baietilor care provin din familii violente. Profilul acestora este mai similar cu cel al copiilor batuti pentru care fiecare esec reprezinta o ocazie de a fi violent. Mai mult, dupa verificarea realizata in Franta si Romania, acesti minori ar fi fost incredintati unchilor si matusilor pentru furat. Ei sunt responsabili cu trimiterea periodica a banilor catre familiile lor.

Gradul de constrangere a baietilor si cererile vizand ‘profitabilitatea’ impusa de familiile lor face ca situatia lor sa fie similara cu sclavia fetelor.

e) Folosirea erorilor sistemului pentru a împiedica identificarea

Odata cu trecerea anilor, familiile Pletosilor care exploateaza minori au pus la cale un sistem care face dificila identificarea si protectia copiilor. Din cercetare si din interviurile realizate, urmatoarele strategii sunt folosite.

By the years, the *Pletosi* families exploiting minors set up a system that makes difficult the identification and protection of children. From the field research and the interviews conducted, the following strategies are being used.

i) Neinregistrarea nasterilor

In Braila si in Constanta, mediatorii si asistentii sociali pe care i-am contactat au indicat faptul ca anumiti copii nu au statut civil deoarece nasterile lor nu au fost inregistrate de parintii lor. In cazul in care apar astfel de situatii din cauza degradarii conditiilor sociale din cartierele Roma, familiile care isi exploateaza familiile in alte tari profita de aceste esecuri institutionale pentru a impiedica identificarea. Cazul Aurorei, cunoscuta in Paris pentru furturi, este monitorizat de serviciile sociale si ilustreaza aceasta situatie.

ii) Pseudonime

Pentru a pacali justitia si politia, minorii folosesc pseudonime (nume false) cand sunt opritii. Aceasta veche tehnica, folosita de toate grupurile criminale, a fost afectata de activitatile conduse de politistii de legatura romani care calatoresc la politia din Paris ca sa ii identifice pe minorii arestatii. Pentru a le complica munca, acestia au creat si alte metode de a falsifica documente de identificare.

iii) Descendenti falsi și clonarea identitatilor

Din cate stim, este probabil ca odata ajunsi in Franta, minorii sa primeasca acte de identitate falsificate pe loc. Acestea pot fi certificate de nastere care sunt foarte usor de falsificat si buletine romanesti false care sunt vandute cu pretul de aproximativ 200 de euro. Dupa intrarea Romaniei in Uniunea Europeana, acest tip de comert ilegal s-a dezvoltat deoarece actele romanesti permit libera circulatie si stabilire in toata Uniunea Europeana.

Pentru minorii exploatați, documentele folosite servesc la stabilirea falsilor descendenti. Nora este adesea inrudita cu socrii ca si cum acestia ar fi familia ei biologica. Unii copii, in majoritatea cazurilor neinregistrati la nastere, primesc identitati ale unor copii care traiesc in Romania (multi dintre acestia in orfelinate). Alegerea identitatii depinde de legislatia fiecarei tari si de metodele de investigare. Falsificarea este realizata in legatura cu prenumele, numele, varsta, rude etc.

iv)Transportul regulat al copiilor în alte tari din vestul european

Minorii folositi in Paris pentru furturile de telefoane mobile nu traiesc doar in Franta. Acestia calatoresc regulat intre Romania si Franta. Ei conduc activitati si in alte tari de destinatie precum Italia si Spania unde unii membri ai familiei s-au stabilit de mult timp. Din 2011, copiii sunt trimisi si in Germania pentru furturi similare. Unii dintre copii au mentionat si tarile Scandinave, dar aceasta informatie nu a fost verificata.

Mutarea constanta a copiilor complica investigatiile si monitorizarea asociatiilor.

Documentele de identitate si pseudonimele nu sunt intotdeauna aceleasi in celelalte tari ceea ce face dificila urmarirea copiilor prin Europa.

f) Factorii care ii determina pe minori să solicite protecție

A fost posibila protectia catorva minori din grupul Pletosilor, insa acesta nu a fost cazul minorilor din alte grupuri care opereaza in Franta. In majoritatea situatiilor, copiii sunt cei care le comunica educatorilor sau asistentilor sociali dorinta de a iesi din acest stil de viata.

Din cei 9 copii din aceasta cercetare, 4 minori sunt inca sub protectie (3 baieti si o fata), 2 au fost luati inapoi de familie, unul a rezistat cateva luni, 2 au fugit imediat ce au ajuns la centrul de rezidenta pentru copii.

Daca esantionul nostru este prea mic pentru a contura o tipologie, am putea insa identifica factorii principali mentionati de minori care i-au determinat sa solicite protectie:

- *Rele tratamente,*
- *Un nivel scazut de beneficii personale (copiii sunt platiti prea putin pentru furturi, unii au explicat ca trebuiau sa revanda telefoanele ei ca sa castige niste bani de buzunar, fara sa le spuna familiilor),*
- *Lipsa comunicarii cu copilul: socrii nu au nicio posibilitate de a creste copiii, in majoritatea cazurilor acestia sunt incredintati rudelor din Romania;*
- *Cunoasterea unui alt partener: unele fete care s-au casatorit foarte devreme s-au indragostit de alti baieti care le-au impins sa se desparta de sotii lor ca sa poata sa traiasca o viata de adolescent.*

Factorii de stres sunt multipli:

- *Un numar mare de telefoane furate care le este cerut,*
- *Absenta unei perspective in cadrul organizatiei,*
- *Lipsa oportunitatilor sa intalneasca pe altcineva care ar putea sa le ajute pe victime sa depaseasca conflictele de loialitate.*

Acesti factori sunt evenimente declansate asadar initiativele de protejare a acestor minori trebuie sa fie bazate pe ei. Pentru investigatori, ceea ce este diferit la acest grup fata de altele este absenta afec-tiunii parentale fata de minorii exploatati. Copiii sunt vazuti doar ca ‘surse de venit’ fara sa fie asociati cu prestigiul social im-partit de ceilalti membri ai familiei datorat banilor acumulati.

Din cauza golurile mentionate in siste-mul de protectie al minorilor, minorii care ar putea beneficia de protectie au fost de-terminati sa iasa singuri si au fost monito-rizati indeaproape de investigatori datorita informatiilor oferite despre grup.

Vorbind despre celelalte trei grupuri mentionate, desi au existat mai multe in-cercari in timpul operatiunilor politienesti, niciun minor nu a reusit sa obtina protectie intr-o maniera sustenabila. Cauza princi-pala a acestor esecuri a fost mentionata in sectiunea a doua.

In concluzie, din cauza mutarii copiilor dintr-o tara in alta, absenta unei baze de date la nivel european care sa inregistreze minorii victime, acesti adolescenti sunt pusi in situatia de a fi re-traficati (uneori de aceleasi familii) in toata Europa pana ating majoratul. Experienta arata ca, imediat cum grupul este investigat si investigatiile duc la arestari, grupul nu mai actioneaza pentru o perioada in tara in care opera. Minorii sunt transferati dintr-o tara in alta pentru alte activitati infractionale. Minorii sunt initial considerati infractori, pentru durata investigatiei, pana este dovedit ca de fapt acestia sunt exploatati fapt care po-ate dura cativa ani.

CERCETARE NATIONALA ASUPRA CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI CA O NOUA FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE PERSOANE

UNGARIA

Agnes De Coll (HBA)

Studiul introduce cadrul legal, identifi-carea, sistem de referinta privind traficul de fiinte umane si asistenta victimelor in conformitate cu teoria si practica maghia-ra. A fost studiata si observata activitatea infractionala fortata ca o noua forma de trafic. Grupul tinta a fost format din minori si adulti, cu un interes special in minorita-tea Roma.

FENOMENUL

Ungaria este in primul rand o tara de origine si de tranzitie intre tarile euro-pene. Ungaria are relativ putini imigranti, in comparatie cu alte tari vest-europene. Saracia extrema – similiara cu cea a tari-lor din lumea a treia – este in mare parte prezenta pe intreaga suprafata a tarii, in special in teritoriile de est, nord si sud-vest. In aceste zone ale tarii mizeria si lip-sa asteptarilor pozitive pentru viitor sunt foarte asemanatoare cu circumstantele de trai din tarile din lumea a treia. Victimiza-rea este cea mai frecveta in zonele pustii si in sate, in orasele in care exista saracie ex-trema. Sunt din ce in ce mai multe victime de origine ungara care migreaza spre tari din vestul Europei. Potrivit organizatiilor locale din domeniul traficului de persoane, exista mai mult de 1000 de femei din Un-garia exploatare sexual in Amsterdam si Elvetia. Femei, fete si transgenderi sunt de asemenea exploatati in sectorul sexual in Austria, Germania, Belgia, Suedia, Islan-da, Italia, Franta, Spania, Marea Britanie, care este de asemenea bine ocupata de barbati maghiari traficati pentru munca si servitudine domestica, proprietate adesea delegata oamenilor din Pakistan si Afgan-istan. In Marea Britanie femeile prezente

de asemenea in sectorul sexual si traficate pentru casatorii fictive sunt repartizate barbatilor din Pakistan si India. Cu toate ca exploatarea prin munca in constructii si in alte domenii economice este in cres-tere , aproximativ 90 % dintre victime sunt inca exploatare in industria sexului. In Ungaria grupul cel mai mare de risc in a fi traficat este format din cei care traiesc in case de plasament si in conditii de sara-cie extreme, in diferite regiuni ale judetu-lui , in special regiunile de nord-est si sud-vestul Ungariei.

Aceasta tara are un rol unicat in etapa europeana a traficului de fiinte umane. Este in mare masura o tara de origine , ast-fel incat sarcina sa este de a reabilita si de a reintegra victimele repatriate in societate , cu toate acestea insa, noi inca ne opunem sa urmam reglementarile UE , care sunt in mare parte concepute pentru tarile de des-tinatie. Resortisantii tarilor terte folosesc Ungaria in mare parte ca o tara de transit – este cazul a 90% dintre copii care calato-resc pe teritoriul Ungariei neinsotiti.

Din moment ce Ungaria in mod oficial nu a fost identificate ca o tara de desti-natie, nu exista date disponibile cu privire la problemele create atunci cand adulti sau copii au trebuit sa fie repatriati si trecuti prin orice tip de evaluare a riscului. Nu au avut loc cazuri in instanta care sa aiba victime straine ca reclamanti. Cu toate acestea, politia si ONG-urile toate declara existenta servitutii cu victimele din Nige-ria, China, Vietnam sau Mongolia, atat in domeniul muncii cat si in cel al traficului sexual. Contrabanda ar fi mentionata mai degraba in locul traficului de fiinte uma-ne, in cazuri de migranti. De asemenea in industia sexului sunt prezente in Ungaria femeile din Ucraina, Rusia, Bulgaria sau Romania. Nu exista nici o dovada sau doar foarte putine in ceea ce priveste numarul de lucratori sexuali straini care lucreaza in unele parti ale sectoarelor sexuale. Ma-joritatea prostituatelor provin din tarile est-europene situate langa frontierele UE (Ucraina, Rusia, Belarus), unele dintre ele avand "origine balcanica", dar existand si unele cazuri de prostituate provenind din tari exotice ca Asia sau Africa de Sud. Lu-cratorii sexuali straini pot fi gasiti in prin-cipal langa autostrazi. Prostitutia fortata, drogurile si lipsa abilitatii de comunicare

a lucratorilor sexuali straini au fost dezva-luite ca fiind unele dintre cele mai serioase riscuri in sectorul sexual.

Din moment ce Ungaria nu a fost recu-noscuta oficial ca o tara de destinatie, nu au existat date disponibile in cazul victi-melor straine. In ciuda disponibilitatii in-strumentului juridic, niciun permis de se-dere din motiv umanitar nu a fost acordat victimelor traficului de persoane din tarile din lumea a treia. Resortisantii tarilor terte trec de obicei granita cu Ungaria in mod ilegal. De cele mai multe ori acestia nu au acte asupra lor si acest lucru ii conduce la proceduri cu autoritatile. Chiar daca nu a existat nici un proces de identificare prac-ticat in materie de protectie nationala, imi-grantii au inca posibilitatea, chiar si dupa ce au fost detectati de catre autoritati, sa solicite statut de refugiat.

MECANISMUL NATIONAL DE REFERIRE

Mecanismul National de Referire a fost stabilit printr-un memorandum de intelege-re (MoU) in 2005. Acesta a implicat Mi-nisterul de Interne , Ministerul Afacerilor Externe , Biroul International de Migratie , Ministerul Muncii si Afacerilor Sociale si Baptist Aid din Ungaria . Mecanismul a fost adaugat la o masa rotunda a unui ONG de coordonare la 20 decembrie 2011. Este un grup de lucru de consultare, care include mai multi membri civili.

Coordonatorul maghiar antitrafic este secretarul european si international de stat, adjunct al Ministerului de Interne. Coordonatorul asigura cooperarea intre diferite organizatii guvernamentale si non -guvernamentale. Acesta este responsabil pentru luarea de masuri in lupta impotriva traficului de fiinte umane la nivel interna-tional , european si national . Cadrul actiunii guvernamentale impotriva traficului de fiinte umane a fost stabilit pentru cei impli-cati, in Ungaria, prin Decretul Guvernului 1018/2008 (III.26 .) Privind strategia na-tionala impotriva traficului de fiinte uma-ne pentru 2008-2012, care a expirat la 31 decembrie 2012. Decretul guvernamental 1351/2013 (VI . 19.) privind strategia na-tionala impotriva traficului de fiinte umane pentru 2013-2016 a fost publicat la 19 iu-nie 2013.

ETAPELE LEGISLATIEI PRIVIND TRAFICUL DE PERSOANE IN UNGARIA

In conformitate cu vechea legislatie un-gara , o victima a traficului de persoane a fost luata in considerare ca fiind o victima a unei infractiuni doar daca el sau ea au depus marturie sau a raportat traficantul. Din moment ce victimele nu au avut nicio experienta pozitiva cu privire la proces, acestea nu au depus aproape niciodata un raport asupra traficantilor, mai ales asu-pra proxenetilor. In cea mai mare parte a timpului procedurile judiciare asupra tra-ficului de persoane s-au incheiat fara do-vezi, iar faptuitorii, in cazul in care au fost condamnati, au primit pedepse judiciare pentru alte tipuri de infractiuni, in niciun caz pentru trafic de persoane. Cu toate ca o victima a traficului ar fi fost in continuare considerata o victima de catre instanta de judecata chiar si fara o marturie sau o ac-tiune legala directa impotriva traficantilor , lipsa de vointa a victimelor de a depune marturie in mod serios a impiedicat proce-durile judiciare .

Strainii care ar putea fi victime ale tra-ficului sunt de obicei expulzati din tara in-ainte ca acestea sa fie identificate . Ungaria a transpus directiva UE privind acordarea permiselor de sedere pentru victimele care coopereaza cu autoritatile, iar perioada de reflectie pentru ei de a lua o decizie daca doresc sau nu sa foloseasca oportunitatile oferite de acest instrument juridic , cu toa-te acestea, niciun resortisant al vreunei tari terte nu a beneficiat inca de aceasta.

In cazul in care se lanseaza ancheta, victima/martor este obligat conform legii sa depuna marturie .

A fost evident ca politistii au intampinat dificultati in dovedirea infractiunilor care fac referire in mod explicit la traficul de persoane si au avut tendinta de a opta in schimb, sa asigure condamnnari pentru alte infractiuni , cum ar fi castigarea banilor in mod ilegal , imigrarea ilegala sau contra-banda . Acestia intr-adevar au considerat ca este mai usor si mult mai rapid sa obtina condamnnari cu privire la alte acuzatii . Per-soanele traficate n-au fost aproape nicioda-ta in masura sa primeasca despagubiri sau compensatii in caz afirmativ.

TRAFICUL IN LEGISLATIA MAGHIARA INAINTE DE PUNERE IN APLICARE A DIRECTIVE 2011 / 36 / UE

Articolul 175 / B. punctul 5) din Codul penal a fost modificat . Acest amendament, care a intrat in vigoare pe 09 august 2009, agrava pedepsirea celor care comit trafic fata de un copil sub 12 ani, in scopul ex-ploatarii sexuale, munca fortata , sau pen-tru producerea de materiale pornografice interzise, din maximum de 15 ani de inchi-soare in 20 de ani.

Ungaria a ratificat de asemenea pro-tocolul optional la Conventia ONU cu privire la drepturile copilului, referitor la vanzarea copiilor pentru prostitutie si por-nografie infantila prin Legea 161 din 2009.

Legea IV din 1978 privind Codul penal Titlul III

Crime impotriva libertatii si demnitatii umane, traficului de fiinte umane (a intrat in vigoare la 1 martie 1999)

Sectiunea 175 / B

(1) Orice persoana care vinde , achizi-tioneaza , transmite sau primeste o alta persoana sau schimba o persoana pentru o alta persoana, de asemenea, persoana care recruteaza, transporta, gazduieste, ascunde sau insuseste persoane pentru astfel de scopuri pentru o alta parte, se face vinovat de o crima pedepsita cu in-chisoare care nu depaseste trei ani .

(2) Pedeapsa este inchisoarea intre unu si cinci ani, daca fapta penala este sa-varsita

a) in detrimentul unei persoane sub optsprezece ani,

b) in detrimentul unei persoane tinute in captivitate,

c) sa supuna victima la munca fortata,

d) in scopul sodomiei sau penetrarii sexuale,

e) pentru utilizarea ilegala a organismului uman,

f) in conspiratie criminala sau

g) intr -un model de specula penala.

(3) Pedeapsa este inchisoarea intre doi si opt ani, daca fapta penala este savarsita

a) in detrimentul unei persoane care se afla in grija, custodia, supravegherea sau tratamentul faptuitorului,

b) in scopurile mentionate la punctele c) -e) din subsectiunea (2)

1. prin forta sau prin amenintarea cu forta

2. prin inselaciune,

3. prin chinuirea persoanei vatamate

(4) Pedeapsa este inchisoarea intre cinci si zece ani, daca fapta penala este sa-varsita

a) in detrimentul unei persoane mentiona-te la lit. a) si b) din subsectiunea (2) si la punctul a) subsectiunea (3) , pentru oricare dintre scopurile definite la pun-ctele c) e) din subsectiunea (2), si / sau in modul definit la punctele 1-3 din pa-ragraful b) din subsectiunea (3) , sau

b) in scopul de a face materiale pornogra-fice ilegale .

(5) Pedeapsa este inchisoarea intre cin-ci si cincisprezece ani sau inchisoare pe viata daca fapta penala se angajeaza in detrimentul unei persoane sub doispre-zece ani

a) pentru oricare dintre scopurile definite la punctele c) e) din subsectiunea (2) ,

b) in modul definit la punctele 1-3 din pa-ragraful b) din subsectiunea (3) , sau

c) in scopul de a face materiale pornogra-fice ilegale .

(6) Orice persoana care face pregatirile pentru traficul de fiinte umane, se face vinovat de delict pedepsibil cu inchisoa-re care sa nu depaseasca doi ani.

MODIFICARI PRIVIND LEGISLATIA

In ultimii trei ani, Ungaria a facut schimbări semnificative in lupta impotriva traficului de fiinte umane . Cum ar fi regle-mentarea privind identificarea, extinderea descrierii fenomenului, care implica exp-loatarea ca o forma de criminalitate, nevoia si practica de a oferi asistenta victimelor.

Identificarea a fost zona cea mai dezor-ganizata din Ungaria: procedura de identi-ficare a victimelor nu a fost reglementata;

nu a existat nici un ordin oficial de iden-tificare sau indicatori utilizati in general. Identificarea urma sa fie precedata de catre organizatiile civile , OKIT si politie, prin utilizarea indicatorilor proprii si neoficiali. Avand in vedere ca statutul de identificare este destul de nou, este inca devreme sa se prezinte un raport privind masurarea utili-zarii sale practice.

In cazul resortisantilor tarilor terte, nu exista nici o practica de a folosi orice metoda speciala sau protocol pentru noua procedura de identificare reglementata a victimelor traficului de fiinte umane. Ac-tivitatile criminale fortate au aparut ca o activitate asociata atunci cand unul este o victima a exploatarii sexuale sau prin mun-ca . Acest neajuns este in mod clar vizibil in studiu. Ungaria genereaza zeci de mii de victime pentru traficul de fiinte umane. Un numar mare din aceste victime sunt pre-zente in interiorul granitelor si alte cateva mii vor migra spre Elvetia, Olanda, Ger-mania, Italia, Spania, Marea Britanie, Bel-gia, Austria, etc. Ajutorarea victimelor ma-ghiare, protejarea drepturilor si intereselor acestora si consolidarea luptei impotriva traficului, inclusiv schimbarea atitudinii societatii, sunt cele mai mari provocari in Ungaria pentru organizatiile oficiale si ci-vile in mod egal.

Celalalt pas important in legislatia pri-vind traficul este modificarea noului Cod penal. Noua legislatie privind traficul de persoane intra in vigoare la data de 1 iu-lie 2013. Fosta legislatie privind traficul de persoane (Legea. 175 / B) sa concentrat asupra actului comercial, schimbul, vanza-rii, cumpararii sau predarii fiintelor uma-ne. Regulamentul a accentuat activitatile, nu scopul infractiunii. Prin urmare politia si organele legale au folosit activitati in-fractionale de inlocuire, cum ar fi proxenet care traieste pe castig de prostitutie. Noua legislatie privind ttraficul (Legea 192) se concentreaza asupra activitatilor care ex-ploateaza alte fiinte umane. Se modifica in conformitate cu Directiva UE: 2011/36 / UE a Parlamentului European si a Con-siliului din 5 aprilie 2011 privind preveni-rea si combaterea traficului de persoane si protejarea victimelor acestuia, de inlocuire a Deciziei-cadru 2002/629 / JAI a Consi-liului. Ungaria a pregatit modificarea si a ratificat noul instrument de drept, in timp,

la 6 aprilie 2013. Codul Penal a intrat in actiune la 1 iulie 2013. Noul regulament are o interpretare generala de exploatare care rezulta in mult mai multe cazuri de trafic previzibile. Pedeapsa pentru traficul din Ungaria obisnuia sa fie de pana la trei ani de inchisoare. Codul penal modificat reglementeaza pana la cinci ani de inchi-soare in caz de exploatare si, in cazurile calificate (cum ar fi violenta, amenintarea, sub forma de grup criminal, care ruleaza ca o afacere, victime minore, etc.), pedeapsa ar putea merge pana la douazeci de ani sau inchisoare pe viata. In cazul organizatiilor criminale poate fi duplicata limita superi-oara a pedepsei.

Alte forme de activitati criminale care apartin traficului de fiinte umane sunt ur-matoarele in noul Cod penal

- munca fortata §193
- Incalcare a libertatii personale §194
- violenta sexuala /viol §196 , §197
- proxenetism §200
- sprijinirea prostitutiei §201
- traiul pe castiguri din prostitutie §
- incalcare a referitoare la prostitutia co-piilor / pornografie §203, §204

CU PRIVIRE LA ACTIVITATILE CRIMINALE FORTATE

Nu exista nici o prevedere legala speci-fica privind activitatile infractionale fortate ca o forma de exploatare. Prin urmare nu exista date oficiale disponibile cu privire la activitatile infractionale fortate. In mod evident exista o lipsa de recunoastere si o nevoie de sensibilitate pentru a identifica victimele acestei forme de exploatare. In practica, in cazul depistarii unei activitati infractionale fortate este recunoscuta per-soana care a fost fortata sa comita o cri-ma, aceasta nu va mai fi responsabila, in acest caz el / ea este eliberata iar cazul este inchis. Persoana nu este considerata o vic-tima si nu primeste ingrijire speciala sau asistenta.

ASISTENTA IN CAZUL VICTIMELOR TRAFICULUI

Ajutor legal

Actul CXXXV al Sprijinirea victimelor infractiunilor si in materie de atenuare al daunelor aduse 2005 (aici dupa : ASAT) are ca scop punerea in aplicare a Directi-vei Consiliului UE 2004 / 80 / CE 2004 privind despagubirea victimelor infrac-tionalitatii. Articolul 1 alineatul (1) din ASAT 1§ prevede ca persoanele traficate au dreptul de a primi sprijin ca victime. Articolul 9 / A si articolul 43 alineatul (3) (2007) au ca obiectiv punerea in aplicare a sectiunilor 5 si 6 ale permiselor de sede-re ale Directivei Consiliului UE 2004/81 / CE privind eliberate resortisantilor tarilor terte care sunt victime ale traficului de fi-inte umane sau care au facut obiectul unei actiuni de facilitare a imigratiei ilegale, Articolul 43 (3) prevede ca toate victimele unei infractiuni, care coopereaza cu autor-itatile, au dreptul de a avea acces la infor-matie, asistenta in satisfacerea nevoilor, suport juridic, un ajutor financiar imediat si repararea prejudiciului. Asistenta vic-timelor este asigurata de birourile judetene ale Oficiului de Justitie al Serviciului pen-tru Sprijinirea Victimelor si se refera la un ajutor financiar si juridic si compensatii de stat victimelor unei infractiuni, atunci cand indivizii au suferit daune fizice sau psihice grave, ca o consecinta directa a unei infrac-tiuni. In realitate, compensatia este rareori acordata.

In conformitate cu articolul 9 ASAT victime ale fiintelor umane au intotdeauna acces la informatii cu privire la instante relevante si procedurile administrative intr -o limba pe care o pot intelege. Victime-lor li se spune despre toate procedurile pe care le pot utiliza pentru a obtine repara-rea prejudiciului suferit. Numai victimele eligibile pentru a primi compensatii de stat in cazul in care acestea sunt in masura sa dovedeasca orice actiune in justitie cu pri-vire la statutul lor ca victima a infractiu-nilor. Ei trebuie sa fie informati cu privire la sprijinul disponibil si serviciile statului, administratiile locale, organizatiile civile si bisericesti, in plus, in functie de tipul infractiunii, informandu-i cum sa previna revictimizarea.

Serviciul de asistenta a victimelor poate asigura asistenta psihologica pentru victimele infractiunilor in cadrul facilitarii intereselor acestora. La Serviciul de asistenta a victimelor din Budapesta, ajutor psihologic este disponibil o data pe saptamana, pe baza unui acord intre Oficiul de Justitie si un psiholog. Nu au existat persoane traficate din resortisantii tarilor terte care sa aplice la acestia pentru orice sprijin .

Asistenta directa

Hungarian Baptism Aid ofera cazare persoanelor traficate, astfel ca statul sprijina conducerea adapostului de catre EMMI. In afara de adapostirea victimelor, HBAid impreuna cu statul ofera asistenta si sprijin in reabilitare pentru victimele traficului de persoane. Adaposturile nu numai ca garanteaza cazarea in conditii de siguranta pentru victime, dar ele ofera de asemenea si servicii sociale, consultatii pentru locuri de munca, sprijin post plasament, consiliere medicala, juridica si psiho-sociala, dezvoltarea competentelor educationale si instruire profesionala. Scopul este ajutarea victimelor in a fi capabile sa traiasca in mod individual. HBAid isi finanteaza serviciile si asistenta acordata prin granturi non-statale. Cele doua organizatii gazda protejeaza si asista victimele care nu sunt identificate de catre persoane oficiale din cadrul Mecanismului. In aceste cazuri organizatiile gazda fac procedurile de identificare singure. Mai mult de atat se intampla de asemenea ca organizatiile bisericesci, institutii de protectie a copilului sau servicii de suport familial sa trimita victime ; aceste adaposturi. Asistenta oferita nu depinde de cooperarea victimelor cu autoritatile.

HBAid a fost primul furnizor de protectie si asistenta in domeniul traficului in 2005. De atunci organizatia a acceptat in adapostul sau fiecare persoana care s-a declarat presupusa victima a traficului de persoane si a oferit servicii adecvate ca raspuns la nevoile lor. HBAid a considerat si a tratat persoane traficate presupuse ca victime chiar inainte ca autoritatile competente sa aiba cea mai mica indicatie ca aceasta ar fi fost victima. Presupusa victima are acces la asistenta si sprijin pe tot parcursul procesului de identificare, indiferent daca el/ea este dispus sa depuna marturie. HBAid

ofera asistenta si protectie pe termen lung, chiar daca victima traficului nu este dispusa sa depuna marturie. Reintegrarea victimelor incepe dupa primele 6 luni; victimele pot ramane in adapost pana la maxim 3 ani, pentru a fi in masura sa inceapa o viata monitorizata, in mod independent. Conform unui Memorandul al Inelegerii de pe timpul cand HBAid opera adapostul oficial, HBAid ii este permis sa decida daca o presupusa victima are nevoie de recuperare si reflectie sau nu.

In timp, organizatiile de asistenta a victimelor s-au confruntat de mai multe ori cu acuzatii penale suplimentare ale victimelor, in care acestea apar ca niste criminali. Cel mai adesea este vorba de crime mici cum ar fi furturi, jefuiri sau rari, atacuri. Se intampla foarte des ca victimele sa nu depuna un raport impotriva traficantilor, prin urmare acestea nu vor fi prezentate ca victima/martor in nicio acuzatie. Cu toate acestea , ele ar fi responsabile pentru alte activitati criminale care cele mai multe ori sunt activitati infractiionale fortate , in special in cazuri de minori.

Solutia acestei probleme poarta cu ea insasi imprejurarea ca activitatea criminala fortata nu apare in jurisdictii. Prin urmare victimele nu sunt identificate si/sau asistate. Adaposturile care opereaza in prezent, gazduiesc in exclusivitate femei adulte. Aceste femei sunt victime ale exploatarei sexuale; ele reprezinta 90% din victimele traficului de fiinte umane. Nu exista nici institutie specifica ca o casa sigura cu asistenta directa adecvata pentru minori. Copiii sunt de obicei plasati la scolile de corectie sau la orfelinele de stat. Aceste institutii functioneaza la capacitate maxima si obtinerea unui loc este foarte dificil, cu exceptia cazului in care trebuie ispasita o pedeapsa ca infractor minor.

Celalalt grup in pericol este format din barbati la varsta de mijloc. Barbatii deveniti victime ale traficului nu au asigurat niciun loc oficial organizat pentru cazare. Barbatii sunt mult mai in pericol sa se implice in activitati criminale fortate. Ei sunt de cele mai multe ori singuri si traiesc cu dependenta de alcool. Prin urmare acestia sunt foarte usor de recrutat de catre traficanti.

In cazul strainilor, asa cum a fost men-

tionat si mai devreme, nu exista niciun adapost specific. Imigrantii, refugiatii, solicitantii de azil sunt inscrisi in procedura internationala. Acest procedeu se practica inainte de criza fluxului de migratie. Majoritatea refugiatilor straini si imigrantilor sunt barbati si aproape fiecare copil care calatoreste singur este baiat. Chiar daca sunt victime ale traficului de fiinte umane la randul lor, acestia nu sunt adusi in atentia organizatiilor din domeniu care ofera asistenta profesionala pentru victime ale traficului de persoane in Ungaria. Oficiul de Migrare si Cetatenie si organizatiile care lupta impotriva traficului de fiinte umane nu au niciun contract oficial de cooperare. Oficiul efectueaza o procedura de refugiat in cazul victimelor traficului de fiinte umane si acestea sunt apoi transferate in taberele de refugiatii. Organizatiile civile care ofera servicii speciale pentru victime nu sunt pregatite pentru primirea strainilor si nu ar fi in masura sa ofere asistenta profesionala eficienta pentru ei. Casele pentru copiii neinsotiti sunt exemple cele mai bune de ce fel de pregatire este nevoie pentru a asigura in mod eficient ajutor pentru victimele straine. Serviciului de refugiatii straini ii lipseste ajutorul psiho-social dat de stat care ar face interventia in criza si reabilitarea posibile, si care de asemenea ar contribui la atragerea atentiei profesionistilor asupra victimelor traficului de persoane.

Protocolul pentru copii este diferit. Atunci cand un resortisant neinsotit trece ilegal granita Ungariei, el/ea este plasat intr-un centru orfelinat adecvat pentru copiii maghiari. Copiii sunt plasati in centre de primire doar in cazul in care sunt impreuna cu familia. Un numar mare de minori neinsotiti poate fi gasit in anumite regiuni specifice ale tarii, una dintre zonele frecventate fiind judetul Csongrad, deoarece acestia calatoresc spre nord de Serbia . Multi dintre ei sunt detectati de catre autoritati in aceasta zona, altii ajung in capitala, prin urmare Budapesta este alta locatie pentru detectarea copiilor straini. Este foarte comun faptul ca acesti copiii nu au documente de calatorie; in consecinta mai multi adulti sunt plasati in centre de plasament, precum si ei insisi declarand ca fiind sub varsta de 18 ani ca sa fie plasati mai degraba in centre de plasament . O noua exa-

minare pentru evaluarea corecta a varstei a fost introdusa in Ungaria in 2013 pentru a evita aceste cazuri .

In cazul in care un copil strain este plasat intr-o casa adoptiva de catre autoritatea competenta el / ea are dreptul la o procedura de interventie de criza de 72 de ore. In timpul procedurii de 3 zile, profesionistii corespunzatori trebuie sa incerce sa gaseasca parintii sau rudele copilului si sa organizeze o reuniune a familiei. In cazul in care membrii familiei nu pot fi gasiti, o procedura de protectie a copilului trebuie sa fie initiata, iar copilul trebuie sa fie mentionat ca o receptie temporara . Procedura de protectie internationala a minorilor neinsotiti este condusa de catre OIN . Copiii au dreptul de a folosi limba materna in timpul procedurii si un interpret trebuie sa fie furnizate de catre OIN . Trebuie sa existe un tutore prevazut in timp ce un copil este intervievat . In timpul crizei, copiii de interventie sunt eligibili pentru bani de buzunar si pentru servicii de sanatate. Resortisantii minori, fara gardieni, stau de obicei in Ungaria timp de 2-3 zile, apoi calatoresc mai departe, de cele mai multe ori cu contrabandisti pentru a ajunge la tara de destinatie dorita.

Exista un prospect de informare disponibil pentru copiii neinsotiti, in diverse limbi, cu privire la informatii de baza si traditii culturale la Protectia Copilului Servicii Metodologice . Dificultatile de comunicare sunt un mare obstacol in ingrijirea mentala si fizica adecvata a copiilor . Ar fi esential sa se ofere ingrijiri psihosociale, interventie de criza si ingrijirea sanatatii pentru aparitia frecventa a infectiilor latente si alte probleme de sanatate care provin din conditiile precare ale copiilor . In timpul procedurii, casele de plasament au foarte putine informatii cu privire la actiunile asteptate si informatii despre rezultate cu privire la procedurile de protectie, prin urmare nesiguranta si lipsa de informare ii fac pe copiii sa fie mai fricosi.

Serviciul de protectie a copilului Sf. Agatha si-a deschis casa sa pentru copiii refugiatii in 2013, in Hodmezovasarhely, Csongrad, Ungaria. Locuinta are capacitatea de a gazdui 18 copii. Acestia au primit doar masculii minori neinsotiti pana in prezent. Exista o fluctuatie mare, mentionata

si mai sus, cu toate acestea exista sapte copii care au fost cazati in casa pentru mai mult timp. 99 % dintre acesti baieti tineri aplica pentru statutul de refugiat de indata ce vor sosi, chiar daca stiu ca nu vor sta mai mult de 2-3 zile. OIN prevede permisul de sedere pe motive umanitare pentru un an. Copiii nu trebuie sa colaboreze cu autoritatile. Nu exista date despre victime minore ale traficului in procedura.

PREZENTA ACTIVITATILOR INFRACTIIONALE FORTATE

Potrivit cercetarii cu privire la activitatea criminala fortata in Ungaria, grupurile cu risc ridicat pentru trafic include minori, cu o atentie speciala asupra minoritatii rome. A fost recunoscut faptul ca tinerii adulti sub-educati, cel putin jumatate dintre ei apartinand minoritatii rome, care au locuit in conditii precare sau au stat in institutii de protectie a copilului din estul si nord-estul Ungariei, reprezinta in principal grupul tinta. Cele mai multe dintre aceste persoane adolescente provin din familii dezorganizate. Apar in mod tipic in vietile acestor minori diferitele forme de abuz asupra copiilor, parintii care traiesc cu diferite dependente. Prin urmare acesti copii, fie fug din propria lor familie la serviciile de protectie a copiilor sau sunt separate de catre autoritatile corespunzatoare de parintii lor . Numarul de victime non-romi traiesc in mod obisnuit in sate mici, in conditii foarte de baza si in saracie extrema; neavand nici electricitate, nici canalizare si nici sisteme moderne de incalzire independenta disponibile in casele lor .

A fost efectuat un interviu cu fetele adolescente care traiesc intr-un centru de corectie si sunt foste victime ale traficului care acum locuiesc in case protejate. Toate au fost fortate sa comita infractiuni mai mici in timp ce au fost exploatate.

Rezultatele cercetarii arata ca un procent mare de victime ale activitatilor infractiionale fortate sau a altor forme de exploatare, in special victime minore de sex feminin, au locuit in casele de asistenta sociala oferite de stat sau in centre de corectie juvenila. Ele sunt eliberate sau lasate sa plece atunci cand fetele sau baieti ajung la varsta de 18 ani. Potrivit ONG-urilor lo-

cale, unele dintre ele au fost deja traficate in timp ce au trait in aceste institutii de stat. Femeile tinere si uneori si baietii, au fost deosebit de vulnerabili la exploatare in prostitutie si trafic de persoane. Minorele dintr-un centru corectional din Budapesta au continuat sa fie recrutate si puse sa practice prostitutia, de catre proxeneti de sex masculin, in timpul orelor in care le-a fost permis sa paraseasca institutia. La randul lor, victimele (de cele mai multe ori cu varste intre 14 si 16 ani) au recrutat si prostituat alte fete din centru. Atunci cand copiii pot pleca din aceste institutii, la varsta de 18 ani, pot avea dreptul la o alocatie o singura data, stipulat in Legea privind protectia copilului. Alocatia de obicei nu este suficienta pentru un contract de leasing pentru un apartament si cheltuielile de trai, dar constituie mai multi bani decat au avut vreodata. ONG-urile sustin ca stipendiu este periculos deoarece atrage atentia proxenetilor si traficantilor. Exista, de asemenea, un program de mentorat disponibil pentru cei cu varsta de peste 18 ani, dar nu este adesea pus in practica, iar ONG-urile sustin ca este inefficient. Persoanele care au locuit in institutiile de protectie a copilului de stat au de obicei niveluri mai scazute de educatie, comparativ cu alti adulti tineri, au mai putine oferte de locuri de munca sau optiuni pentru invatamant superior, si de multe ori au parte de foarte putin sprijin familial, spre deloc. Ca rezultat, cele mai multe dintre aceste femei se gasesc nevoiate si fara casa intr-o chestiune de saptamani. Din disperare, de multe ori apeleaza la prostitutie si rapid se afla la mila traficantilor si / sau proxeneti.

Dupa ce s-a facut raportul general pe tara privind legislatia si practica problemelor de trafic din Ungaria, cea mai mare cantitate de informatii despre activitatile criminale fortate s-au adunat din interviuri cu victimele. In trei cazuri de servitute domestica (doi barbati, o femeie) au aratat in mod clar ca toate victimele au fost fortate sa fure. De asemenea, copiii din institutiile pentru minori corectionale au sustinut in mod clar cu mai multe ocazii, ca au fost fortati sau convinsi sa comita infractiuni mai mici. Metodele sau amenintarile sunt similare de exemplu fortarea furnizarii serviciilor sexuale.

Biroul din Divizia Procurorului General

pentru cauzele criminalitatii juvenile nu au raportat cazuri in ceea ce priveste fortarea infractorilor minori la fel ca si Departamentul de copii si criminali tineri ai Politiei Nationale. In cazurile lor toti minorii au fost implicati in mod voluntar in diferite activitati infractionale. Interviuurile cu politistii au dovedit ca fenomenul cercetat exista, cu toate acestea ei au o dificultate sa-l dovedeasca. De cele mai multe ori in cazul in care un agresor se constata a fi sub o anumita influenta sau forta a altei persoane, infractorii devin eliberati si cazul este inchis. In acest caz victimei nu ii este oferit niciun fel de ajutor.

Interviu cu experti in domeniul protectiei copiilor a furnizat o cantitate mare de informatii despre caracteristica copiilor care sunt implicati in activitati criminale. Fundalurile lor sunt similare cu conditiile de mediu precare a familiilor disfunctionale pe care le-am gasit deja printre cei care devin o victima a exploatarei sexuale. Cel mai adesea, copiii se alatura si / sau sunt capturati in comunitati speciale inchise, numite "galerii" care ii pastreaza foarte izolati de altii. Fiecare pas al lor este controlat, acestia sunt escortati la scoala si cele mai multe ori sunt pastrati in compania lor alti membri ai acestor galerii. Ei le formeaza un mediu social micro in care sa traiasca. Au reguli si forme de activitati personalizate pentru copiii membri. Aceste grupuri sunt adesea formate din adulti romi, nu neaparat afiliate cu organizatiile criminale mafiot care se ocupa de cantitati mici de droguri si a prostitutiei. Liderii de cele mai multe ori trimit copiii sa patrunda in case sau apartamente private, pentru ca ei sunt capabili sa se strecoare in unele gauri foarte mici si prin urmare nu este nevoie sa sparga incuietori la usi. De asemenea este foarte comun sa puna copiii sa jefuiasca, de foarte multe ori de la persoanele in varsta si sa fure alimente in magazine alimentare mai mari. Copiii sub 14 ani nu pot fi pedepsiti in conformitate cu legislatia ungara, exceptie facandu-se in caz de crima sau de tip similar de criminalitate. Cersatoria fortata este, de asemenea, comuna in comunitatile de romi; cu toate acestea, ea are loc mai degraba la tara decat in capitala Ungariei. Copiii sunt trimisi sa cerseasca in locuri de parcare in orasele mai mari, in special la lantul de restaurante de tip fast

food sau mall-uri mai mari.

Pe parcursul perioadei de cercetare, s-a constatat ca expertii din domeniul traficului de fiinte umane, protectie a copiilor, politie, sistemul de minori si alte autoritati au nevoie de mai multe informatii despre fenomenul activitatilor criminale fortate. Cu toate ca este foarte greu sa dovedeasca ca forta este o problema, eventual, considerabila, ea ar trebui sa existe in continuare macar ca optiune, in special in cazul copiilor care sunt acuzati de crime. Pentru ca de cele mai multe ori ei sunt trasi intr-o activitate ilcita. Este esential sa se educe experti in domeniu si sa aduca fenomenul in atentie ca o posibila forma de exploatare. Grupul tinta cel mai periclitat este format din minorii care traiesc in conditii si circumstante satisfacatoare, si in continuare cei care traiesc si cresc in casele in plasament. Prevenirea este o necesitate cu implicarea de a crea micro comunitati sociale adecvate si sigure de care acesti copii sa apartina. De asemenea exista o mare nevoie de a furniza planuri de viitor si mai multe posibilitati in educatie.

RECOMANDARI

- Stabilirea de adaposturi adecvate pentru victimele minore. In prezent, nu exista niciun adapost sau orice alta institutie sigura, cu asistenta adecvata victimelor minore in Ungaria. Acei copii care devin implicati in droguri sau prostitutie sau a altor forme de exploatare, cum ar fi activitatea criminala fortata, sunt tratati de catre serviciile de protectie a copilului. Acesti copii in majoritatea timpului sunt trimisi la centrele de plasament sau in cazul unor acuzatii penale, trebuie sa-si savarseasca pedeapsa in centrul corectional juvenil. Centru corectional ofera servicii foarte similare asistentei victimelor, cu toate acestea insa ei au numar foarte limitat de copii care sunt capabili sa traiasca acolo.

Este necesara intensificarea sensibilizarii pentru autoritatile competente -

• *Interviurile sugereaza ca oamenii stiu prea putin despre activitatea criminala fortata ca o forma de exploatare. Este*

esential sa se transfere cunostinte cu-prinzatoare despre acest fenomen.

• *Sunt necesare traininguri pentru toate autoritatile (de exemplu politie, procurori, avocati, judecatori, institutii de asistenta sociala, etc.), inclusiv traininguri inter-divizionare comune intre institutii.*

• *Se recomanda ca un consilier (juridic) sa fie dat din oficu pentru persoanele afectate, de catre autoritatile de control.*

- Este necesara sensibilizarea suplimentara pentru grupurile de interese speciale

• *Furnizarea de informatii catre grupurile puse in pericol si societatii despre fenomenul si posibilele proceduri judiciare*

• *Programele de prevenire in toata tara pentru copii. Copiii ar putea fi abordati in scolile elementare, case de plasament special in zonele vizate ale tarii.*

• *Furnizarea de grupuri micro sociale pentru a forma siguranta si securitatea, in afara de petrecerea timpului liber in mod util*

• *Formarea de colegi pentru a transfera cunostinte in grup (printre alte povestiri orale, constientizarea nevoii de materiale informatinale in scoli si centre de plasament)*

• *Dezvoltarea si extinderea cooperarii transfrontaliere. Trebuie sa existe o cooperare mai puternica si mai stransa cu autoritatile din tarile in care sunt victime ale traficului de copii din Ungaria. Ungaria le-ar putea da informatii cu privire la caracteristicile grupului de copii si sa furnizeze informatii cu privire la grupurile de exploataatori. Prin urmare, asistenta ar fi mai usor pentru tarile gazda.*

- *Urmarirea penala*

• *Orice suspiciune de trafic se raporteaza la Biroul Procurorului Public*

• *Marturiile persoanelor afectate nu ar trebui sa fie singura dovada in cadrul procedurilor penale.*

• *Asigurarea comunicarii in diferite limbi, garantia de interpretare si traducere.*

CERCETARE NATIONALA ASUPRA CONSTRANGERII LA COMITEREA DE INFRACTIUNI CA O NOUA FORMA DE EXPLOATARE IN TRAFICUL DE PERSOANE

ROMANIA

Cadrul general privind traficul de persoane in Romania, cu accent pe traficul de persoane si a traficului de minori pentru constrangere la comiterea de infractiuni.

Amploarea si natura traficului de fiinte umane pentru criminalitate fortata in UE nu este usor de definit, din motive fundamentale: activitatea infractionala legata de traficul de fiinte umane este ascunsa in alta infractionalitate, cum ar fi furturi, fraude, adoptie ilegala etc. Acest lucru determina adesea ca traficul de persoane sa nu fie inregistrat si cercetat ca atare. Directiva UE 36/2011⁶ considera cersatoria fortata si exploatarea activitatilor infractionale ca forme de exploatare prin munca, in timp ce expresia "exploatarea activitatilor infracti-onale" ar trebui inteles ca exploatare a unei persoane pentru a comiterea de furturi din buzunare, furturi din magazine, trafic de droguri, si alte activitati similare care fac obiectul unor sanctiuni si implica un castig financiar.

In plus, cu toate ca autoritatile romane au identificat un numar mic de victime fortate sa comita infractiuni in fiecare an (de la 6-10%, in ultimii 4 ani), situatia descrisa de catre furnizorii de servicii si autoritati din intreaga UE ofera o imagine foarte diferita, dinamica si multi-stratificata. Prin urmare, in efortul de a descrie situatia cu care se confrunta principalele tari de destinatie, in acest domeniu au fost realizate mai multe cercetari, selectia lor fiind bazata pe actualitatea, relevanta pentru subiect si calitatea informatiilor furnizate. Pentru prezentul raport, vom cita concluziile a

6 - https://ec.europa.eu/anti-trafficking/legislation-and-case-law-eu-legislation-criminal-law/directive-201136eu_en

trei rapoarte de cercetare care analizeaza traficul pentru constrangere la comiterea de infractiuni si forme conexe sau mixte de exploatare: RACE IN EUROPE⁷; CONFRONT⁸“Contracararea noilor forme de trafic a copiilor romi”⁹ si Studiu privind exploatarea prin cersatorie in relatie cu traficul de persoane⁹.

Urmatoarea sectiune incearca sa cuprinda o imagine mai larga a fenomenului activitatilor ilegale in cadrul traficului de persoane, cu accent deosebit asupra modului in care romanii (adulti si minori/ cu si fara etnie roma) sunt exploatati in aceste scopuri in strainatate. In plus, capitolul va surprinde, de asemenea, fenomenul traficului in scopuri de infractionalitate fortata, asa cum se reflecta in interiorul granitelor Romaniei.

Potrivit cercetarii RACE IN EUROPE asupra traficului in scop de infractionalitate fortata, apartenenta unei persoane la

comunitatea roma a fost identificata ca fiind factor de vulnerabilitate, mai ales in cazurile de infractiuni de strada si cersatorie. Vulnerabilitatea pare sa creasca in cazurile in care este corelata cu excludiunea istorica, marginalizarea, saracia si lipsa accesului la documente de identitate, educatie, facilitati sociale si medicale, cat si cu somajul si lipsa de locuinte adecvate.

Conform cercetarii, somajul si excluderea economica fac ca romii sa fie susceptibili la datorii si vulnerabili la exploatare. Practicile de supravietuire comune in comunitatile de romi fara locuri de munca, presupun imprumuturi de bani (de la vecini, fie romii insisi sau nu) si de la creditorii "profesionisti" (cunoscuti sub numele de "camatari"), care percep rate si dobanzi exorbitante si utilizeaza masuri represive

7 - http://www.antislavery.org/english/what_we_do/trafficking/race_in_europe_project.aspx

8 - http://www.fundatia.ro/sites/default/files/Raport%20CONFRONT_ro.pdf

9 - http://www.anitp.mai.gov.ro/ro/docs/Proiecte/PIP/PIP_Studiu_cersatorie_romana_B5_17.12.2013.pdf

pentru a-si asigura recuperarea datoriilor. Astfel de masuri presupun fortarea datornicilor la savarsirea de infractiuni (cersatorie si furt din buzunare), sau de traficarea propriilor copii in acelasi scop, pentru a recupera datoriile acumulate. Unele familii ale copiilor victime ale traficului, ii trimit pe acestia in strainatate ca solutie numai pentru supravietuire, si in unele cazuri, sunt constiente de faptul ca minorii vor fi folositi pentru comiterea de infractiuni. In al treilea rand, membrii familiei (parinti, bunici, unchi) pot chiar sa ii insoteasca pe acesti copii si sa ii oblige sa cerseasca sau sa fure. Copiilor li se dezvoltă perceptia ca ei sunt importanti, sunt persoanele cu venituri, ca isi ajuta familiile sa supravietuiasca, abilitatile lor fiind gratificate in functie de castiguri.

In Marea Britanie, principalele tipuri de activitati infractionale identificate, legate de traficul de persoane, specific pentru grupurile de romi din Europa Centrala si de Est includ: productia si vanzarea de DVD-uri contrafacute, furtul de genti, furtul de la ATM-uri, furtul din buzunare si cersatoria fortata. Cercetarea da ca exemplu, Operatiunea Golf (intre anii 2007 si 2010), in care Serviciul de Politie Metropolitana si Inspectoratul General al Politiei Romane au desfiintat o retea specifica de crima organizata, implicata in traficul de copii din comunitati roma din Romania, astfel ca peste 1000 de copii din Tandarei, un mic oras romanesc, au fost traficati in Europa de Vest pentru munca fortata si exploatare sexuala. In Marea Britanie, copiii au fost exploatati in "infractionalitatea stradala" cum ar fi furtul din buzunare, furtul de genti, furtul din magazine si de la ATM-uri, furturi prin distragerea atentiei si cersatorie fortata. Reteaua de criminalitate oragnizata a fost ierarhica, cu o structura complexa si care a operat in toata Europa, de multe ori prin mutarea victimelor in mai multe tari. Se pare ca un copil exploatat in Marea Britanie putea sa castige aproximativ 100.000 GBP pe an. In plus, copiii sub varsta raspunderii penale, (10 de ani, in Anglia, Tara Galilor si Irlanda de Nord, si opt ani in Scotia), nu au putut fi urmariti penal, ceea ce a dus la un profit mare cu risc scazut pentru traficanti.

Operatiunea a avut de asemenea ca scop identificarea si protejarea celor exploatati.

126 de persoane au fost arestate pentru mai multe infractiuni: trafic de persoane (inclusiv traficul intern in Marea Britanie), spalare de bani, fraudarea sistemului de protective sociala, neglijarea copiilor, furturi si valorificarea marfurilor furate. In total, au fost date 61 de condamnari, iar 52 de persoane au primit pedepse privative de libertate, cu un cumul de 59 de ani de detentie. Urmarirea penala a continuat in Romania, cazul fiind in stadiu de proces penal pe rol. Decizia de urmarire penala in Romania, a fost strategica deoarece pedeapsa maxima pentru traficul de minori este mai mare (20 ani de detentie). In cele din urma, 29 dintre copiii romani victime ale traficului au fost localizati si protejati.

In legatura cu Operatiunea Golf, a fost cazul Mariei (13 ani), traficata in Marea Britanie, la inceputul anilor 2000. Tatal ei a platit 200 GBP unei retele de criminalitate organizata, pentru a aranja calatoria fetei. In Marea Britanie, Maria a fost plasata la o familie, care facea parte din aceasta retea infractionala. Ea a fost exploatata in servitute domestica fiind fortata sa faca treburile casnice si sa ingrijeasca copiii familiei; a fost fortata sa doarma pe podea si a mancat doar resturi. In fiecare zi, Maria a fost fortata sa cerseasca, sa fure si sa vanda ilegal revista "Big Issue". La sfarsitul fiecarei zi, dupa 12 ore de exploatare, fata era perchezitionata si batuta.. Nu i s-a permis niciodata sa pastreze castigurile sau parte din castigurile sale. Cu toate ca a fost fortata sa lucreze pe strazi de-a lungul lunilor de iarna, fata nu a primit haine adecvate, mancare si apa. In urma unei investigatii aprofundate a politiei, ca parte a operatiunii Golf in 2008, casa in care locuia Maria a fost perchezitionata. Patru adulti, inclusiv tatal Mariei, au fost condamnati pentru trafic. Maria a fost repatriata in Romania fiind referita serviciilor sociale.

Conform aceluiasi raport de cercetare, privind exploatarea victimelor, urmatoarele tendinte au fost evidentiata: persoane care pot fi exploatate printr-o gama larga de activitati infractionale pentru ca traficantii identifica noi modalitati prin care sa exploateze victimele cat si persoane care pot fi exploatate prin mai multe activitati concomitand, formele mixte de exploatare fiind in crestere: infractiuni minore combinate cu cersatorie, exploatarea sexuala,

aservire domestica sau alte forme de munca fortata. In Marea Britanie au fost identificate urmatoarele forme de exploatare prin constrangerea victimelor la activitati infractionale:

- *Mariaj de convenienta: Femei cu cetatenie europeana traficate in Marea Britanie si fortate sa se casatoreasca cu barbati din tari non-europene pentru ca acestia sa primeasca mai tarziu rezidenta in Marea Britanie. Traficantii obtin sume de bani pentru "facilitarea" mariajului.*
- *Transportul de droguri: barbati si femei fortati sa devina carausi de droguri pentru plata unor datorii..*
- *Furtul de obiecte donate in scopuri caritabile: Un exemplu este al unor cetatenilor lituaniei care care au fost fortati de un grup criminal organizat sa fure bunuri donate de oameni in locuri special amenajate (in special haine), care apoi erau transportate in Lituania si vandute ca bunuri " la mana a doua" . Au fost raportate si cazuri ale romanilor implicati in astfel de activitati infractionale.*
- *Bunuri contrafacute: fortarea persoanelor (in special din Asia) sa produca si sa distribuie DVD-uri contrafacute si alte bunuri. De asemenea, au fost identificati romani fortati in astfel de activitati infractionale.*
- *Traficul de fier vechi: specific grupurilor de romani, atat pentru traficanti, cat si pentru victime.*

Conform cu statisticile din Marea Britanie, in 2012, Romania a fost principal tara de origine pentru victim traficate in scopul exploatarei pentru contrangere la comiterea de infractiuni.

In aceeasi cercetare, in cazul Suediei, au fost identificati 102 copii victim ale traficului pentru constrangere la comiterea de infractiuni, cu varste cuprinse intre 3 si 17 ani, doua treimi dintre acestia fiind originali din Romania si Bulgaria. Studiul a evidentiata ca atat fetite, cat si baieti au fost constransi sa comita infractiuni, in special

furturi din buzunare si alte furturi, cat si sa cerseasca.

“Studiu privind exploatarea prin cersatorie in relatie cu traficul de persoane” realizat de ANITP, (Agentia Nationala impotriva Traficului de Persoane) din Romania, recunoaste complexitatea cersatoriei fortate si de asemenea admite faptul ca de multe ori este asociata cu constrangerea la comiterea de infractiuni. Prin studiu sunt observate tendintele diferite dintre fenomenul traficului intern sic el international. Daca in traficul intern intalnim in special persoane cu disabilitati si copiii strazii care de obicei sunt implicati in cersatorie, in plan international (in 81% dintre cazuri), grupurile sunt mai mari, mai bine coordonate, cu o mobilitate mai mare, copiii fiind deseori mutati prin mai multe trai europene, ceea ce face ca identificarea victimelor sa fie dificil de realizat si ingreuneaza dezvoltarea de strategii de combatere din partea autoritatilor. Asa cum se mentioneaza si in alte studii, se arata ca exista o reprezentare mai mare a romilor, atat in randurile victimelor, cat si in randul traficantilor. Populatia roma din Romania este intr- un risc crescut pentru acest tip de exploatare, datorita unui numar mare e factori socio-economici ca saracie, excludere sociala, discriminare, lipsa scolarizarii si educatiei si datorita unui sistem inadecvat de protective sociala. Studiul a fcaut mai multe observatii si recomandari, iar o concuzie particulara este aceea ca identificarea “potrivita” si la timp, cat si referirea victimelor in sisteme de protective si asistenta, atat in Romania, cat si in tarile de destinatie, “ar putea rupe lantul acestui tip particular de trafic”

Tot in relatie cu exploatarea romilor, cercetarea din cadrul proiectului CONFRONT, evidentiaza faptul ca, in mod clar, nu exista practici specifice, inradacinate cultural de vulnerabilitate a romilor la trafic de persoane, dar sunt alti factori precum saracia, somajul si nivelul scazut de educatie formala, precum si istoria excluziunii sociale care vulnerabilizeaza. Acestor factori li se adauga, la nivel individual, istoric de abuzuri fizice si sexuale iar la nivel social, lipsa suportului si lipsa protectiei sociale.

Raportul mentioneaza, de asemenea, o anumita reticenta a autoritatilor romane

in estimarea numarului victimelor rome, chiar daca romii au fost vizati ca grup deosebit de vulnerabil, atat prin strategiile nationale anti-trafic ca si in planurie de actiune.

Conform studiului “Copii incredintati” din cadrul proiectului ICARUS- „Imbunatatirea coordonarii si responsabilitatii privind siguranta minorilor romani neinsotiti”¹⁰, in Marea Britanie, situatia copiilor romani traficati pentru o perioada de trei ani este urmatoarea: in 2011, 22 de copii romani au identificati : 13 fete si 9 baieti, toti neinsotiti, in 17 cazuri au existat suspiciuni de trafic pentru fraudarea sistemului de protectie sociala, 3 pentru activitati criminale; 1 pentru servitute domestica si 1 pentru exploatare sexuala; in 2012: 20 de copii romani au fost identificati - 16 fete si 4 baieti, 13 au fost neinsotiti, 4 au fost insotiti de cel putin un parinte, , 5 au fost traficate pentru fraudarea sistemului de protectie sociala, 4 pentru criminalitate fortata, 3 pentru servitute domestica, 2 pentru munca fortata si 5 in scopul exploatarei sexuale; in 2013: 19 copii romani au identificati, 14 fete si 5 baieti, 13 au fost neinsotiti, 3 au fost insotiti de cel putin un parinte, 3 au fost traficati in scopul exploatarei sexuale, 9 pentru criminalitateafortata, 4 pentru adoptie ilegala, 1 pentru munca fortata. O scurta analiza indica faptul ca aproximativ 70% dintre acesti copii sunt fete, aproape 80% sunt neinsotiti si 50% au fost utilizati pentru fraudarea sistemului de protectie sociala.

Potrivit raportului GRETA¹¹ (din 2012), inainte de punerea in aplicare a Mecanismului National de Identificare si Referire (MNIR), identificarea victimelor a fost facuta de la caz la caz, fara nici o procedura formalizata, fiind mai mult reactiva decat o identificare pro-activa si s-a bazat pe auto-identificarea victimelor si pe eficienta institutiilor si ONG-urile care au intalnit aceste victime, in mod circumstantial, in activitatea lor.

Acelasi raport GRETA, mentioneaza, de asemenea, necesitatea de a lua masuri

10 - <http://tdh.ro/icarus/>

11 - http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Docs/Reports/GRETA_2012_2_FGR_ROU_en.pdf

active pentru a face fata prejudecatilor si a stereotipurilor in jurul femeilor si a persoanelor de etnie roma care au fost traficate, in scopul de a aborda cauzele profunde ale traficului si pentru a favoriza accesul la educatie si integrare in munca pentru grupurile vulnerabile. De asemenea, raportul subliniaza necesitatea de a combate “atitudinile negative, adanc inradacinate si prejudecatile orientate fata de victimele traficului, inclusiv a celor de etnie roma”.

In relatie cu serviciile de asistenta si protective de care beneficiaza sau ar trebui sa beneficieze copiii romi, victime ale traficului pentru cersatorie sau/ si contrangere la comiterea de infractiuni, in raportul de cercetare CONFRONT, reprezentati ai organizatiilor de romi intervievati au mentionat ca “doar un numar mic de persoane traficate de origine roma sunt incluse in sistemele de asistenta in Romania, una dintre explicatii fiind faptul ca victimele nu au incredere in furnizorii de servicii si ca functionarii responsabili cu acordarea de sprijin prefera sa evite orice contact cu ei (victimele) ”.

Acelasi raport de cercetare evidentiaza faptul ca problema traficului de minori pentru cersatorie si/ sau constrangere la comiterea de infractiuni, devine sistemica atunci cand retelele infractionale identifica rentabilitatea si "potentialul" a persoanelor care pot fi exploatate si actioneaza in consecinta. Acest fapt a reiesit din interviurile cu specialistii, cat si cu membrii ai comunitatii , acestia descriind un model in care pur si simplu grupuri criminale organizate cumpara copiii de familiile lor, ii exploateaza mai intai in retelele locale, apoi in strainatate.

Asocierea cersatoriei cu furturile marunte si in special cu furtul din buzunare si acestea impreuna asocialte cu acceptarea sociala a modalitatilor de supravietuire, a determinat in studiile si cercetarile amintite anterior o analiza separata a celor doua fenomene, respective cele doua forme de exploatare, desi obligarea copiilor la comiterea de furturi urmeza aceleasi tipare ca si obligarea lor la cersatorie. Diferenta este data doar de nivelul de acceptarea sociala care considera cersatoria ca mijloc de supravietuire, dar nu si furturile care nu pot fi asociate cu saracia si nu pot fi acceptate

social ca mijloc de supravietuire, chair si in cazurile de exploatare a copiilor; astfel ca procesul de identificare a copiilor ca victime ale traficului, nu ca autori ai infractiunilor, este dificil si ramane la latitudinea aproape exclusive a organelor de urmarire penala, specializate in domeniu.

CADRUL LEGAL SI INSTITUTIONAL

Romania a dezvoltat un cadru cuprinzator, atat la nivel legal, cat si institutional, care vizeaza prevenirea si combaterea traficului de personae, cat si protectia si asistenta victimelor.

In paralel cu toate statele membre ale Uniunii Europene, Romania a ratificat conventiile si protocoalele antitrafic de la nivel european si international, transpunandu-le in urmatoarele acte normative nationale:

- *Legea 678/2001 privind prevenirea si combaterea traficului de fiinte umane, modificata si completata prin Legea 230/2010;*
- *Strategia Nationala impotriva Traficului de Persoane pentru 2012 - 2016, cu sale ulterioare Planurile nationale de actiune 2012 - 2014 si 2014 - 2016, aprobat prin hotarare a Guvernului;*
- *HG 1238/2007 pentru aprobarea Standardelor specifice nationale specifice pentru serviciile specializate de asistenta a victimelor traficului de persoane;*
- *Ordinul comun al ministerelor responsabile in domeniul traficului de persoane privind Mecanismul National de Identificare si Referire a victimelor traficului de persoane, publicat in Jurnalul Oficial Roman numarul 849 / 17.12.2008;*
- *Patru hotarari de guvern in anul 2004, privind repatrierea, combaterea traficului de copii si eliminarea exploatarei copiilor*
- *Legea 39/2003 privind prevenirea si combaterea criminalitatii organizate. Prezenta lege reglementeaza prevenirea si combaterea prin masuri specifice a criminalitatii nationale si transnationale organizate. Termeni, cum ar fi "crima organizata" si "criminalitate grava"*

sunt definite in relatie cu traficul de persoane si a infractiunilor conexe;

- *Legea 211/2004 privind unele masuri pentru asigurarea protectiei victimelor infractiunilor;*

- *Noul Cod Penal intrat in vigoare in februarie 2014 care pune accent pe abuzul de vulnerabilitate ca mijoc de recrutare si exploatare in traficul de persoane si traficul de minori, dar nu face o distinctie clara a traficului de persoane sau a traficului de copii in scopul exploatarei prin constrangere la comiterea de infractiuni, ceea ce ingreuneaza atat procesul de identificare a victimilor, cat si de cercetare si pedepsire a autorilor.*

PROCEDURI SPECIFICE SI A DISPOZITIILOR PRIVIND ASISTENTA SI PROTECTIA COPIILOR

Ca urmare a revizuirii prevederilor legale nationale cu privire la drepturile copilului si a masurilor de protectie specifice, termenii cum ar fi "exploatat sau copil traficant" nu mai sunt folosite in mod distinct, dar au fost asimilate cu exprimarea mai generala a copilului, care este "abuzat, neglijat si supus oricaror forme de violenta ". Legea 257/2013 pentru modificarea si completarea Legii 272/2004 privind protectia si promovarea drepturilor copilului prevede in mod clar dreptul copilului de a fi protejat impotriva abuzului, neglijentei, exploatarei, traficului, migratia ilegala, rapirea, pornografia online precum ca si la alte forme de violenta, indiferent de mediul in care se afla in: familie, scoala unitati medicale, centre, centre corectionale / detentie, cluburi sportive, comunitate, locul de munca, mass-media etc. Orice persoana fizica sau juridica este obligata sa anunte autoritatile in situatia in care un copil este abuzat, neglijat, exploatat sau traficant.

Parintii unui copil au datoria sa-l ocoteasca si sa se asigure ca el se dezvoltă armonios din punct de vedere fizic, emotional, social, moral si spiritual. Atunci cand temporar sau permanent, nu reusesc sa-si indeplineasca indatoririle de parinti, trebuie sa existe masuri alternative de protectie. In ceea ce masurile de protectie disponibile, legea mentioneaza: plasarea copilului in familia extinsa; plasarea copilului in centre pentru copiii neglijati,

abuzati, exploatati si traficati; plasarea copilului in centre de plasament; curatela si eventual adoptie. Toate aceste masuri trebuie sa ia in considerare interesul superior al copilului, fiind adptate in functie de etnie, cultura, apartenenta religioasa si lingvistica.

Protectia si asistenta acordate de serviciile sociale de stat, la nivel local tin cont de evaluarea situatiei initiale a copilului, resursele disponibile si stabilesc un plan de servicii. Dupa notificarea care semnaleaza un posibil caz de neglijenta / abuz / exploatare / traficare care necesita plasament de urgent, serviciile sociale si unitatile de protectie a copilului au 30 de zile sa stabileasca planul individualizat de protectie si asistenta. In stabilirea obiectivelor de asistenta, prioritara este plasarea copilului in cadrul familiei sale iar in cazul in care nu este posibil, copilul trebuie sa fie plasat intr-un centru rezidential.

Pe durata masurii de plasament de urgenta, dreptul de exercitare a atributiilor parintesti, va fi suspendat pana cand, prin hotarare judecatoreasca, la o instanta decide: drepturile parintesti, tutela, plasamentul in familie sau in centru de plasament, fiind numit tutorele dupa caz: membru al familiei, asistentul maternal sau coordonatorul centrului rezidential unde copilul este cazat. In ceea ce priveste serviciile efective, copii pentru care s-a dispus o masura de protectie speciala au dreptul de a primi hrana, imbracaminte, incaltaminte, articole sanitare, rechizite, manuale, echipament sportiv, jucarii, acoperirea costurilor de transport precum si alocatie pentru nevoi personale.

Legea 678/2001 cu completarile si modificarile prevede ca victimelor traficului de minori li se acorda protectie si asistenta speciala in functie de varsta; servicii adaptate in functie de varsta, furnizorii principali fiind Directiile Generale de Asistenta Sociala si Protectia Copilului DGASPC, cu fonduri de la bugetele locale, monitorizarea acordarii acestor servicii fiind realizata de Centrele Regionale ale ANITP. De asemenea, ONG-urile pot oferi servicii de protectie si asistenta pentru copiii, victime ale traficului, in colaborare cu DGASPC-urile sau in mod independent.

NUMIREA UNUI TUTORE (TEMPORAR)

In conformitate cu prevederile Codului civil in vigoare, un tutore legal poate fi desemnat sa reprezinte interesele copilului, pe termen temporar sau lung, in cazul in care parintii isi pierd capacitatea de ocrotire si ingrijire a minorului. Legea prevede ca, de indata ce un copil ramane in afara ingrijirii parintesti, instanta numeste un tutore. Tutorele poate fi o persoana sau de cuplu, desemnat de o instanta speciala pentru a apara interesele, bunurile si drepturile copilului, de fiecare data cand familia acestuia nu mai poate efectua aceste sarcini. Pentru ca parintii copilului sa fie inlocuiti in mod legal ca tutorii ai copilului, ei trebuie sa fie intr-una din urmatoarele situatii: necunoscut, (declarat) decedat, in executarea unei pedepse privative de libertate, au disparut sau fara dreptul de a exercita indatoriri parintesti. In cazul in care exista mai multi frati care au nevoie de un tutore, o persoana va fi desemnata sa actioneze ca tutore pentru toti acestia.

In cazul copiilor, victime ale traficului de minori, procedura de tutela legala va fi urmata in mod diferit in functie de: riscul evaluat privind reintegrarea minorului in familie, cunoasterea sau implicarea parintilor in traficarea acestuia, cat si de situatia familiei in care acesta se afla la momentul identificarii: neinsotit, separat de parinti, cu parintii sai.

Prin urmare, in cazul in care familia a fost implicata in mod direct sau a consimtit la traficarea, copilul se va lua o masura de plasament de urgenta de catre DGASPC din zona in care copilul a fost identificat, in colaborare cu unitatea omoloaga din zona de resedinta al copilului. Pentru minorii gasit neinsotiti pe teritoriul unui alt stat, un reprezentant legal temporar este desemnat sa reprezinte interesul lui in timpul procesului de evaluare a riscului, evaluarea familiei si adoptarea unei decizii voluntare de repatriere.

Consultarea si informarea copilului cu privire la numirea tutorelui legal si a proceselor conexe ar trebui sa permanente. Statul trebuie, de asemenea, sa puna in aplicare un mecanism de monitorizare a calitatii exercitiului de tutela, in scopul de a preveni abuzurile si sa se asigure ca interesul superior al copilului este reprezentat in mod corespunzator.

COORDONATOR ANTI-TRAFIC LA NIVEL NATIONAL - AGENTIA NATIONALA IMPOTRIVA TRAFICULUI DE PERSOANE ANITP

In mai 2006, ca urmare a aprobarii Hotararii Guvernului nr. 1584/2005, a fost infiintata Agentia Nationala Impotriva Traficului de Persoane (ANITP), ca organ al administratiei publice de specialitate cu urmatoarele atributii: coordonare, evaluare si monitorizare la nivel national fenomenului. In ianuarie 2007, ANITP a dezvoltat SIMEV (Sistemul Integrat de monitorizare si evaluare a victimelor traficului de persoane), utilizat in colectarea, prelucrarea si analiza datelor, necesare pentru elaborarea studiilor asupra fenomenului si analiza statistica. ANITP coordoneaza MNIR-ul si actioneaza ca punct focal national in cazul referirilor nationale si transnationale.

SIMEV poate fi accesat numai de catre utilizatorii autorizati din cadrul ANITP, Serviciul de Monitorizare, Evaluare si Coordonare, Centrele Regionale ale ANITP si structurile specializate de combatere a criminalitatii organizate. Sistemul colecteaza de asemenea date de la furnizori de servicii: ONG-uri, DGASPC-uri etc.

ANITP este structura specializata in cadrul Ministerului Afacerilor Interne cu atributii de coordonare, evaluare si sa monitorizare a punerii in aplicare a politicilor si a practicilor antitrafic, la nivel national. ANITP are o structura centrala de coordonare si 15 centre regionale, stabilite in principalele regiuni de dezvoltare ale Romaniei in orasele in care functioneaza Curtile de Apel.

Centrele regionale coordoneaza si monitorizeaza masurile de combatere a traficului de persoane luate la nivel local, coopereaza cu municipalitatile, furnizorii de servicii, implementand Mecanismul National de Identificare si Referire (MNIR), dezvoltă campanii locale de prevenire a traficului de persoane in functie de vulnerabilitatile identificate si implementeaza programul de coordonare victima/ martor in procesul penal. Un centru regional coordoneaza activitatile anti-traffic din doua sau mai multe judete, avand un coordonator si inspectori de specialitate psiholog si

asistent social.

Pentru a sintetiza, ANITP este mandatat sa desfasoare urmatoarele activitati¹²:

· *coordoneaza si monitorizeaza la nivel national, activitatile de colectare, stocare, procesare, analiza, difuzare a datelor si informatiilor privind situatia persoanelor traficate, asistentei acordata victimelor traficului de persoane si reintegrarii sociale a acestora;*

· *participa la stabilirea indicatorilor si criteriilor de apreciere a dimensiunilor si caracteristicilor fenomenului traficului de persoane;*

· *analizeaza fenomenul traficului de persoane sub aspectul etiologiei, structurii si dinamicii acestuia pe baza propriilor date si a datelor oferite de structuri cu atributii si preocupari in domeniu;*

· *centralizeaza si evalueaza trimestrial sau ori de cate ori este nevoie toate datele furnizate de autoritatile, institutiile si organizatiile implicate in reducerea fenomenului traficului de persoane si cele implicate in acordarea asistentei si protectiei victimelor traficului de persoane;*

· *monitorizeaza functionarea centrelor pentru asistenta victimelor in conformitate cu standardele nationale specifice pentru serviciile specializate de asistenta si protectie a victimelor traficului de persoane;*

· *indruma persoanele care apeleaza linia gratuita catre institutiile ce au competenta cu privire la traficul de persoane si acorda consiliere apelantilor-victime sau prezumtive victime ale traficului de persoane aflate in situatii de criza;*

· *desfasoara activitati de proiectare, analiza si actualizare a arhitecturii logice si functionale a bazei nationale de date privind victimele traficului de persoane, precum si a aplicatiilor de prelucrare a datelor in format electronic, cu respectarea regulilor de confidentialitate si de protectie a datelor cu caracter personal.*

In plus, alte practici menite sa asigure o protectie adecvata a victimelor pe parcursul procedurilor penale sunt prevazute de Legea 211/2004 privind unele masuri pentru asigurarea protectiei victimelor infractiunilor. Legea mentioneaza in mod specific accesul la consiliere psihologica acordata victimelor infractiunilor violente, inclusiv a celor care au fost traficate. Astfel de servicii ar trebui furnizate **de serviciile de probatiune si de protectie a victimelor** locale, active, in cadrul Ministerului Justitiei. Potrivit legii, victimele au dreptul la servicii de consiliere psihologica pentru o perioada de pana la trei luni, in cazul victimelor adulte si pentru o perioada de pana la sase luni in cazul victimelor minore,. Consilierea similara poate fi, de asemenea, furnizata de organizatiile non-guvernamentale, care lucreaza in parteneriat si care pot primi subventii de la stat.

Aceiasi lege se prevede victimele au dreptul de a primi gratuit asistenta juridica gratuita pentru aceeasi perioada, serviciul fiind disponibil atat pentru supravietuitoarii infractiunilor cat si pentru familiile acestora (soti, copii, persoane in ingrijirea victimelor directe ale infractiunilor).

Cu toate acestea, cea mai importanta masura de protectie a victimelor se refera la compensarea financiara dintr-un fond de stat, care poate fi accesat de victime directe si indirecte care indeplinesc anumite criterii si in urma notificarii autoritatilor judiciare competente cu privire la comiterea infractiunii. Posibilitatea unei plati in avans din compensatia financiara este de asemenea disponibila, numai pentru cazul in care victimele se confrunta cu dificultati financiare. ONG-urile care ofera asistenta specializata poate actiona, de asemenea, in numele beneficiarilor lor, victime ale infractiunilor, pentru a obtine compensatii.

Un alt actor relevant in punerea in aplicare a politicilor de combatere a traficului si in combaterea efectiva traficului de persoane si a traficului de minori, este Inspectoratul General al Politiei Romane, prin Directia de Combatere a Criminalitatii Organizate, responsabil cu ancheta judiciara si interviuarea victimelor. Directia cuprinde 15 brigazi si 27 de servicii judetene din subordine, toate corespunzatoare struc-

12 - <http://www.anitp.mai.gov.ro/despre-noi/>

turilor teritoriale ale DIICOT (Directia de Investigare a Infractionilor de Criminalitate Organizata), DNA (Directia Nationala Anticoruptie) si DGA (Directia Generala Anticoruptie si investigheaza infractiunile din competenta acestor institutii.

In subordinea Brigazii de Combatere a Criminalitatii Organizate Bucuresti, functioneaza si birouri de combatere a criminalitatii organizate, avand competenta teritoriala corespunzatoare celor sase sectoare.

Directia coopereaza, in conditiile legii, cu structuri similare din alte tari, precum si organisme internationale abilitate in domeniul combaterii criminalitatii organizate¹³, cu un total de 120 politisti specilizati in combaterea traficului de persoane.

In afara de DCCO, in cadrul IGPR mai functioneaza si alte structuri cu atributii pe linia traficului de persoane dupa cum urmeaza:

Directia Politiei de Ordine Publica participa cu personal si tehnica la desfasurarea activitatilor de protectie si asistenta pe segmentul de competenta si sprijina prin structurile de politie urbana si rurala, programele de prevenire derulate de ANITP;

Directia Politiei Transporturi asigura climatul de siguranta si securitate pe caile si mijloacele de transport feroviar, aerian si naval, participand cu personal si tehnica la desfasurarea activitatilor de protectie si asistenta pe segmentul sau de competenta;

Institutul pentru Cercetarea si Prevenirea Criminalitatii participa la desfasurarea campaniilor de informare a populatiei, precum si a cursurilor de instruire a politistilor; Oficiul National pentru Protectia Martorilor participa cu personal si tehnica la organizarea masurilor de protectie si asistenta a persoanelor incluse in programul de protectie

Fiind organizata ca directie in subordinea Inspectoratului General al Politiei Romane, Centrul de Cooperare Politienescasca Internationala (C.C.P.I.) constituie autoritatea nationala centrala in domeniul cooperarii politienesti internationale fiind

13 - <http://www.politiaromana.ro/ro/structura-politiei-romane/unitati-centrale/directia-de-combatere-a-criminalitatii-organizate/structura-organizatorica>

specializata in schimbul de informatii operative in domeniul combaterii criminalitatii la nivel international si potrivit legii, asigura schimbul de informatii operative in domeniul combaterii criminalitatii transfrontaliere, precum si gestionarea fluxului informational de interes operativ aferent cooperarii internationale derulata de structurile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne.

C.C.P.I. reunește următoarele canalele de cooperare politienescasca internationala: INTERPOL, EUROPOL, Sistemul Informatic Schengen/SIRENE, legatura operationala cu Centrul SELEC¹⁴, precum si cu atasatii de afaceri interne si ofiterii de legatura, atat romani acreditati in strainatate, cat si straini acreditati in Romania¹⁵.

Ministerul Public, prin Directia de Investigare a Infractionilor de Criminalitate Organizata si Terorism si structurile teritoriale ale acesteia, asigura efectuarea urmaririi penale si sesizarea instantelor judecatoresti pentru infractiunile de trafic de persoane, in vederea judecarii cauzelor si a dispunerii masurilor prevazute de lege. DIICOT este unica structura din cadrul Ministerului Public specializata in combaterea si investigarea infractiunilor de criminalitate organizata si terorism; functioneaza in cadrul Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie; are in subordine 15 servicii si 27 de birouri teritoriale cu un numar de 280 procurori specializati¹⁶.

Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si Adoptie (ANPDCA)– prin unitatile sale specializate, aceasta institutie se ocupa de repatrierea victimelor traficului si de a oferi suport, este de asemenea solicitata atunci cand un copil este gasit neinsotit la granita.

Directiile Generale de Asistenta Sociala si Protectie a Drepturilor Copilului (DGASPC) conform HG nr. 1434/2004 privind atributiile si regulamentul cadru de

14 -<http://www.selec.org/>

15 - <http://www.politiaromana.ro/ro/structura-politiei-romane/unitati-centrale/centrul-de-cooperare-politienescasca-internationala>

16 - http://www.diicot.ro/images/documents/prezentare_romana.pdf

organizare si functionare ale DGASPC au rolul de a asigura la nivel judetean aplicarea politicilor si strategiilor de asistenta sociala persoanelor aflate in nevoie, implicit si victimelor traficului de persoane indiferent de varsta acestora.

Consiliile judetene coordoneaza activitatile consiliilor comunale si orasenesti in vederea realizarii serviciilor publice de interes judetean, coordoneaza si finanteaza activitatea centrelor de asistenta si protectie a victimelor traficului de persoane infiintate prin lege, precum si a DGASPC-urilor.

IDENTIFICAREA VICTIMELOR

Procesul de identificare a victimelor reprezinta prima faza a unui mecanism trans-national si national de referire, MTR sau MNRsi include atat activitati legate de participarea victimelor in cadrul procedurilor penale cat si de acordarea a serviciilor de protectie si asistenta. Acesta poate fi impartit in doua faze: identificarea preliminară si de identificare formală - acesta fiind un proces pe termen lung, incepand cu declaratia victimei in fata ofiterilor de politie si se incheindu-se cu decizia instantei de judecata.

Chiar si dupa ce guvernul roman au adoptat legi specifice, a stabilit protocoale si a atribuit sarcini institutiilor, pentru identificarea victimelor traficului de persoane si traficului de minori, acestea sunt contestate pentru modul in care fac posibila identificarea efectiva a victimelor, in special a acelor fortate sa comita infractiuni. Traficul de minori/ persoane poate fi detectat in orice moment/ loc si pe parcursul intregului proces prin implicarea mai multor actori care pot fi implicate in primul nivel al identificarii: organe de urmarire penala specializate in combaterea criminalitatii organizate; politisti de la punctele de frontier, politia locala; lucratori din penitenciare si centre educative pentru pentru minori cu masuri privative de libertate, consilieri de probatiune, personal din DGASPC-uri, ONG-uri, personal medical din diverse unitati medicale, lucratori din ambasade, consulate, cadre didactice, cat si locuitorii cartierelor sau zonelor in care exploatarea victimelor este vizibila.

MECANISMUL NATIONAL DE IDENTIFICARE SI REFERIRE (MNIR), CU ACCENT PE REFERIREA VICTIMELOR TRAFICULUI DE PERSOANE SI TRAFICULUI DE MINORI

MNIR¹⁷ a fost aprobat prin Ordinul comun al ministrilor in 2007 si stabileste principiile generale si speciale care trebuie luate in considerare in ceea ce priveste identificarea persoanelor traficate, precum si mijloacele de a le identifica, dintr-o dubla perspectiva: legala si victimologica. MNIR curinde actorii posibil implicati si sarcinile acestora in identificarea victimelor si in referirea acestora la furnizorii serviciilor de asistenta si protective si are anexata o lista cu 70 de indicatori de identificare.

Punctul focal de referire a victimelor traficului, dupa detectare/ identificare preliminară este ANITP, atat pentru victimele traficului transfrontalier cat si pentru cele traficate national. MNIR stabileste modalitatile de referire in functie de actorii implicati in identificare, astfel ca sunt enumerate posibile situatii de includere a victimelor in MNIR: victime referire la ANITP de la autoritatile judiciare cu atributii in domeniul traficului de persoane; victim repatriate prin programul de repatriere voluntara al Organizatiei Internationale pentru Migratie, victime referite de la ONG-uri din tarile de destinatie, la ONG-uri din Romania, victime identificare prin ambasade si consulate din tarile de transit si destinatie, victime cetateni straini identificati pe teritoriul Romaniei de diversi actori si victime copii indiferent de nationalitate.

Tot MNIR, stabileste modalitatile de referire a victimelor traficului de persoane si traficului de minori, in situatia in care nu este un caz clar de trafic, acestea fiind considerate victime prezumate: „Potentiala victima refuza sa coopereze cu autoritatile judiciare, dar exista dovezi care indica un potential de trafic de persoane caz, inca nu sunt indeplinite toate elementele infractiunii”; situatie in care se face referirea la furnizorii de servicii si asistenta, urmand ca in perioada de recuperare si refectie care este de maxim 90 de zile, indiferent de nationalitate, sa se poata stabili daca este caz de trafic; „Potentiala victima a traficului de persoane

17 - http://anitp.mai.gov.ro/ro/docs/legislatie/ordin_335.pdf

nu accepta sa se intalneasca nici un actor anti-trafic, indiferent daca de stat sau ONG, refuza sa intre in contact cu autoritatile judiciare si refuza sa primeasca asistenta” , aceasta situatie fiind intalnita pentru toate tipurile de exploatare, dar in special pentru exploatarea prin constrangere la comiterea de infractiuni, datorita capacitatii reduse de autoidentificare a victimelor, rezultata din teama de a nu fi pedepsite pentru infractiunile comise; Potentiala victima a traficului sau o alta persoana a sunat la Helpline-ul ANITP, persoana va fi considerata o posibila victima a traficului si vor fi tratate in mod corespunzator dupa evaluarea nevoilor specifice. O situatie aparte este aceea in care victima potentiala a traficului este in stare critica sau are capacitate redusa de discernamant, specifica cazurilor medicale, interventia este una imediata, prioritatea fiind stabilizarea din punct de vedere medical, demersurile de facilitarea a primiri medicale in urgenta fiind facute de oricare dintre actorii implicati in identificarea victimei, nu doar de catre furnizorii de servicii de asistenta si protectie.

PROGRAMUL NATIONAL DE COORDONAREA A VICTIMELOR/ MARTORI IN PROCESELE PENALE- PROTOCOALELE ACTIVE.

Programul a fost initiat in 2008, de catre ANITP - in calitate de coordonator si al Ambasadei SUA la Bucuresti si continua sa fie functional la nivel national, prin intermediul celor 15 Centre Regionale ale ANITP.

Partenerii (protocoale la nivel national): ANITP prin intermediul a 15 de centre regionale, Inspectoratul General al Politiei Romane; Inspectoratul General al Politiei de Frontiera Romane; Inspectoratul General Jandarmeriei Romane; Directia de Investigare aa Infractionilor de Criminalitate Organizata si Terorism; Directia de probatiune; nspectoratul General pentru Imigrari.

Alti parteneri in punerea in aplicare a programului (protocoale la nivel national si local): ONG-uri, Parchetul, Tribunalul/ Curtea de Apel

Obiectivele programului:

- *Cresterea numarului de victimelor ale traficului de persoane si ale traficului de minori care participa in calitate de parti vatamate sau martori in procesul penal*
- *Cresterea nivelului de participare a victimelor ale traficului de persoane si ale traficului de minori in diferite faze ale procesului penal*
- *Respectarea drepturile victimelor "in legatura cu participarea la procesul penal"*
- *Informarea victimelor cu privire la procedurile judiciare si administrative in vigoare*
- *Facilitarea accesului traficului de persoane si ale traficului de minori care intra in contact cu autoritatile de investigare, la serviciile de protectie si asistenta specializata.*

Mandatul Programului: mentinerea contactului permanent cu victimele; asigurarea suportului emotional si acompaniament pe tot parcursul procesului penal; asigurarea protectiei fizice a victimelor; informarea permnenta a victimelor in legatura cu demersurile judiciare, pregatirea victimelor pentru audieri si intalniri cu organele de drept, procurori si avocati

Coordonarea victimelor / martori in faza procedurilor judiciare (cercetare si urmarire penala)

- Coordonatorii programului sunt alesi dintre inspectorii Centrului Regional ANITP, adica psihologi si asistenti sociali cu experienta in furnizarea de acompaniament victimelor si de sprijin in diferitele etape ale procedurilor penale. Acolo unde este posibil, asistenti sociali si psihologi din ONG-urile pot pregati, de asemenea, victima si o insoteste in timpul procedurilor penale.

- Anchetatorii judiciare solicita prezenta inspectorilor centrelor regionale ANITP in timpul audierii victimei. In aceasta etapa victimele primesc informatii cu privire la rolul fiecarui profesionist in echipa (procuror, ofiter de politie, psiholog), cu privire la drepturile pe care le au dreptul

si serviciile pe care le pot beneficia de pe urma. Coordonatorul de program efectueaza o evaluare a nevoilor initiale si care sa ofere victimelor cu informatii de baza privind dreptul. Victimele sunt in continuare se face referire la furnizorii de asistenta specializata.

- *Coordonatorul programului faciliteaza informarea victimei cu privire la evolutia procedurilor penale si ii explica de ce este necesar ca victima sa furnizeze informatii suplimentare pentru aplicarea legii si sa mentina contactului cu agentul de politie care investigheaza cazul.*

- *Coordonatorul programului informeaza ofiterul de caz cu privire la aspectele de securitate si de colaborare pentru a lua masurile de protectie necesare.*

- *Coordonatorul de program este responsabil cu asistenta logistica, si anume organizarea transportului victimelor la organele de urmarire penala si la alte autoritati judiciare.*

Coordonarea victimelor / martorilor in faza de judecata

- *Victimele sunt informate cu privire la inceperea procesului, precum si cu privire la necesitatea de a fi audiat in fata instantei. Institutiile responsabile coordoneaza predarea citatiei victimei.*

- *Victimele sunt insotite la sediul instantei pentru a se familiariza cu mediul si sala de judecata.*

- *Masurile de protectie sunt asigurate victimelor in timpul procesului prin colaborare cu Jandarmeria.*

- *Victimele sunt insotite de coordonatorul de program pe toata durata procesului*

- *Victimele sunt informate cu privire la drepturile care li se cuvin in timpul fazei de judecata, rerspectiv asistenta juridica, psihologica, masuri de protectie speciala, dreptul de a solicita instantei audiere secreta, precum si dreptul de se constitui ca parte civila.*

Coordonarea victimelor / martorilor in faza de post-proces

- *Victimele sunt monitorizate dupa finali-*

zarea procesului, atata timp cat timp cat exista riscuri de securitate pentru ele si familiile lor si sunt informate cu privire la masurile de protectie disponibile.

METODOLOGIA CERCETARII

Metodologia de cercetare a fost conceput pentru a ghida cercetarea, pe baza standardelor minime prevazute in Directiva UE pentru 2011/36 / UE privind prevenirea si combaterea traficului de persoane si protejarea victimelor acestuia, precum Conventia Consiliului Europei privind lupta impotriva traficului si alte informatii relevante internationale standarde.

Cercetarea a avut trei componente:

- *Colectarea datelor din literatura de specialitate disponibila, studierea dosarelor de caz pentru victimele traficului de persoane si ale traficului de minori asistate de ADPARE, cat monitorizarea articolelor media care prezentau cazuri de trafic de persoane, forma de exploatare fiind constrangerea la comiterea de infractiuni;*

- *Cercetare calitativa de tip participativ, principala componenta din cercetare: interviuri semistructurate cu victimele traficului de persoane si ale traficului de minori, precum si cu reprezentanti ai autoritatilor publice la nivel central si local, ONG-uri si Organizatia Internationala pentru Migratie, Misiunea in Romania;*

- *Studii de caz- pentru o mai buna intelegere a modului in care are loc traficul de persoane pentru constrangerea la comiterea de infractiuni in mod practice, cat si intelegerea felului in care sunt instrumentate cazurile, cat si a finalitatii din punct de vedere legal. Acest lucru s-a facut analizand dosarele persoanelor asistate de ADPARE, cat si a rechizitoriilor de caz gasite in arhive on-line (jurisprudenta disponibila online) sau in dosarele persoanelor asistate.*

In scopul de a analiza datele disponibile cu privire la victimele traficului de persoane si ale traficului de minori, exploatare

prin constrangere la comiterea de infractiuni, la modalitatile de identifiacre a acestora si la serviciile de protectie si asistenta disponibile, ne-am bazat pe resurse limitate datorita disponibilitatii reduse a acestora, cat si a literaturii relevante in domeniu. Resersele de informatii utilizate includ: cercetarii si studii privind situatia victimelor traficului de persoane realizate anul de ANITP¹⁸, evaluarea de tara a GRETA¹⁹ (Grup de Experti in Actiune imotriva Traficului De Fiinte Umane) din 2012, rapoartele Eurostat²⁰, alte rapoarte ale internationale in domeniu, precum si rechizitoriile ale cercetarilor penale in domeniu, articole media, rapoartele ADPARE: anuale si rapoartele de caz pentru victimele traficului de persoane si ale traficului de minori, exploatare prin constrangere la comiterea de infractiuni.

Cea mai importanta componenta a cercetarii a fost realizarea de interviuri cu victimele traficului (VoT) pentru activitati infractionale fortate. Procesul de selectare nu a fost usor datorita numarului redus de victime incluse in programele de asistenta sau aflate in monitorizare. Toate victimele interviuate in aceasta cercetare sunt beneficiari de servicii de asistenta si protectie ai ADPARE. Cercetarea a implicat 43 de victime din Romania traficate pentru activitati infractionale. Pentru a asigura anonimatul, singurele date inregistrate se refera la gen, limita de varsta, tipul de activitate infractionala la care victimele au fost constranse, corelate cu alte tipuri de exploatare in cazurile de exploatare mixta, cat si tara sau tarile de destinatie. Tabelul de mai jos ofera o imagine de ansamblu a grupului de victime participante la cercetare.

18 - <http://www.anitp.mai.gov.ro/cercetare/>

19 - https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Docs/Reports/GRETA_2012_2_FGR_ROU_en.pdf

20 - <http://ec.europa.eu/eurostat/data/statistics-a-z/abc>

Nr.	Cod: Gen, varsta, tara de destinatie	Forma/forme de exploatare	Varsta la exploatare	Perioada de cand a iesit din exploatare
VoT 1	Masculin, 20, Spania si Belgia	Furturi si cersatorie	0-11	>3 ani
VoT 2	Feminin, 24, Irlanda si Marea Britanie	Mariaj de convenienta si exploatare sexuala	23	3 luni – 1 an
VoT 3	Masculin, 20, Suedia	Furturi si cersatorie	19	3 luni – 1 an
Vot 4	Feminin, 47, Norvegia	Furt din buzunare si cersatorie	46	1-3 ani
VoT 5	Feminin, 28, Romania si Italia	Exploatare sexuala, furt si introducerea de moneda falsa in circuitul comercial	17-21	>3 ani
VoT 6	Feminin, 24, Romania	Exploatare sexual si furturi	16-20	>3 ani
VoT 7	Masculin, 34, Romania, Spani a, Italia, Olanda, Grecia, Franta, Danemarca, SUA	Furturi, transport si distribuire de droguri	10-24	>3 ani
VoTs 8-42	Masculin, 29-58, Danemarca	Fraude bancare, fraude pe internet, munca fortata	Aceeeasi varsta ¹	3 luni – 1 an
VoT 43	Feminin, 56, Danemarca	Fraude bancare, fraude pe internet, munca fortata	56	3 luni – 1 an

Profilul specialistilor si expertilor interviuati este de asemenea dat de parteneriatele active ale ADPARE, respectiv avocatul ADPARE, expert in domeniul asistentei legale pentru victimele traficului de persoane si ale traficului de minori, specializat in drept penal, procuror instanta specializat in combaterea criminalitatii organizate si a terorismului din DIICOT- Structura Centrala, implicat in Actiunea „GOLF” cunoscuta in Romania ca Actiunea Europa; doi politisti specializati in combaterea traficului de persoane din cadrul Directia de Combatere a Criminalitatii Organizate, un politist de la Serviciul local de Combatere a Criminalitatii Organizate, implicat in actiunea „Cuibul de Viespi”(vezi studiul de caz 3); Seful Serviciului de Cercetare si Monitorizare a asistentei acordate victimelor traficului de persoane din cadrul ANITP si seful de misiune OIM, Biroul din Romania.

LIMITARI ALE CERCETARII

In ceea ce priveste limitarile, la nivelul traficului de persoane in scopul infractionalitatii fortate sau a constrangerii la comiterea de infractiuni sunt date in primul rand de faptul ca nu exista informatii coerente sau practici impartasite de catre specialistii

in domeniu, desi cazurile semnale in media au indicatori clari ai acestui tip de infractiune. Cu toate ca MNIR este functional, iar datele existente sunt centralizate de catre ANITP in SIMEV, datele disponibile sunt limitate, iar numarul victimelor identificate este foarte mic, astfel ca la tip de exploatare, singura forma de infractiune la care un numar redus de victime au fost fortate sunt furturile, la modul general. Avand in vedere ca infractiunea are loc pe scara larga, la nivel transnational (in UE, dar si in afara), informatiile legate de identificarea victimelor, profilul acestora si tipurile de infractiuni la care au fost constranse, sunt rareori disponibile.

STATISTICILE NATIONALE SI ACTIVITATILE INFRACTIONALE FORTATE CA O NOUA FORMA DE TRAFIC

Conform cu raportul din proiectul european TRACE²¹ “Raport cu privire la aspectele relevante ale actului de trafic (rute geografice si modul de operare), precum si cu privire la posibilele evolutii ale sale ca raspuns la aplicarea legii”, din 27 februarie 2015, Romania este, in principal tara de

21 - http://trace-project.eu/wp-content/uploads/2015/03/TRACE-D2.1_FINAL.pdf

origine pentru traficul de persoane in alte tari europene iar numarul victimelor romane identificate exploatare fie intern sau international, au inregistrat o scadere constanta de la 1240 de victime in 2010 la 896 de victime in 2014. Analiza asupra a varstei victimelor si a formelor de exploatare arata ca: a) majoritatea fetelor minore sunt exploatare sexual pe plan intern, b) majoritatea femeilor adulte sunt exploatare sexual prin trafic transnational si, c) majoritatea barbatilor adulti sunt exploatare prin munca in traficul de persoane transnational.

Pentru anii de referinta din raport, majoritatea victimelor inregistrate de autoritatile romane au fost de sex feminin, cu varste cuprinse intre 18-25 ani si intr-o masura mai mica, 26-40 ani si barbati cu varste intre 25-40 ani si intr-o masura mai mica de 40-60 de ani. In ceea ce priveste persoanele mai tinere identificate , mai multe cazuri de varsta mai mica chiar si de 10 de ani, sunt intalnite in cadrul traficului intern, exploatare sexual, in timp ce au fost identificate victime cu vasta de peste 61 de ani in trafic transnational pentru cersatorie fortata sau munca fortata, in tari precum Germania, Italia, Spania, Cipru si Olanda. Romania este, de asemenea, o tara de destinatie pentru cetatenii romani (trafic intern, 30,7%), traficului intern fiind detectat la

scara larga astfel ca pentru unul din trei cazuri de trafic, exploatarea are loc in interiorul granitelor Romaniei. Exista o particularitate intre traficul intern si international (69,2%), atunci cand vine vorba de varsta victimelor. Majoritatea victimelor minore, in special al fetelor, sunt exploatate pe plan intern, in timp ce adultii sunt exploatati in principal la nivel international, barbatii prin munca fortata, iar femeile constranse sa ofere servicii sexuale.

Acelasi raport evidentiaza faptul ca rutele si fluxurilor de trafic transnational s-au modificat odata cu trecerea anilor, singurul factor constant fiind ponderea mare a romanilor identificati ca victime, din totalul populatiei de victime. Pentru anii in cauza (2009-2013) ponderea victimelor exploatate la nivel transnational a fost de la 69,3% .Referitor la rutele de trafic, raportul evidentiaza faptul ca traficul de cetateni romani se desfasoara in principal in tarile din Europa de Vest, iar atunci cand victimele sunt exploatate in mai multe tari , exploatarea are loc fie in tarile invecinate sau de-a lungul rutei catre destinatia finala. Transportul victimelor se face in principal prin mijloace terestre, cu autobuze, microbuze sau autoturisme personale traficantilor, rutele europene de transport. Principalele tari de destinatie, indiferent de formele de exploatare, pe baza cifrelor de inregistrare, sunt Spania, Italia, Germania, Grecia, Cipru, Republica Ceha, Franta si altele. Spania, Italia, Germania, Grecia si Cipru sunt primele 5 tari de destinatie (50,3%) si se numara o cota cumulata de mai mult de jumatate din totalul descoperit traficului de fiinte umane in perioada analizata.

In ceea ce priveste cetatenii straini identificati ca fiind traficati in Romania, numarul acestora a fost mic. In perioada de referinta (2009-1013) un total de 5038 de cazuri de victime ale traficului au fost inregistrate; in special a cetatenilor romani care au exploatati pe plan intern sau transnational. Tabelul de mai jos ofera o imagine a formelor de exploatare:

Tipuri de exploatare	Trafic transnational	Trafic intern
sexuala 1326	1216	2542
munca 1802	281	2083
cersatorie 325	46	371
furturi 37	5	42
Total per destinatie	1548	3490
Total	5038	

Potrivit raportului care acopera perioada 2009-2013, in ceea ce priveste romanii victime ale traficului pentru principalele scopuri de exploatare, analiza datelor a relevat unele mici diferente in functie de tarile de destinatie. In timp ce Italia, Spania si Germania sunt destinatii pentru toate formele de trafic, Republica Ceha si Cipru sunt destinatii in principal, in scopul exploatarii prin munca fortata, Franta si Polonia pentru cersetorie fortata si Austria si Olanda in scopul exploatarii sexuale.

Raportul prezinta si analiza profilului traficantilor potrivit cu datelor anuale furnizate de Parchetul Roman, respectiv Directia de Investigare a Infractiunilor de Criminalitate Organizata si Terorism (DII-COT), astfel ca traficantii sunt, in principal romani; doar cinci dintre ei au alte nationalitati. Conform datelor colectate de la traficantii urmariti penal sau condamnati in Romania, este imposibil de a avea un profil al acestora pentru anumite forme de exploatare, dar ipotezele Politiei Romane sustin idea ca 75% din investigatiile de trafic sunt in relatie cu exploatarea sexuala.

Doarece cersatoria a fost considerata infractiune pana la intrarea in vigoare a noului cod penal, statisticile existente au asimilat cersatoria fortata, formei de exploatare prin constrangerea la comiterea de infractiuni, astfel ca raportul prezinta cele doua forme de exploatare cumulat, cu o evolutie asociata cu profituri mari obtinute in cazul traficului pentru cersetorie fortata, in tari cu nivel ridicat de trai, dar, de asemenea, cu o politici slabe de combatere a traficului de persoane, astfel ca traficantii pot obtine profituri uriase cu risc minim de a fi pedepsiti. Tarile de destinatie pentru cersetorie fortata si comiterea de furturi sau alte activitati ilegale pentru persoanele traficate

din Romania au fost: Franta (76 de cazuri), Italia (60 de cazuri), Germania (47 cazuri), Spania (44 de cazuri), Polonia (24 de cazuri), Tarile de Jos (20 de cazuri), Grecia (19 cazuri), Finlanda (19 cazuri), Austria (13 cazuri), Regatul Unit (11 cazuri), Ungaria (7 cazuri), Belgia (5 cazuri), Irlanda (4 cazuri), Portugalia (3 cazuri), Elvetia (2 cazuri), Norvegia (2 cazuri), Danemarca (2 cazuri), Croatia (2 cazuri) si Suedia si Lituania, cu cate un caz. Intr-o anumita masura, tarile de destinatie pentru cersetorie fortate sau comiterea fortat de infractiuni, sunt aceleasi ca si cele pentru exploatare sexuala sau prin munca fortata. Chiar si asa, traficul de persoane pentru constrangere la comiterea de infractiuni sau cersetorie fortata este mai des intalnit in tari precum Franta, Italia, Germania, Polonia, Marea Britanie, sau Ungaria. Cercetatorii care au realizat raportul, recunosc dificultatea in a avea o imagine clara, de ansamblu, in privinta rutelor utilizate de traficanti, cat si in privinta exploatarii prin constrangere la comiterea de infractiuni, datorita lipsei sau limitarii in privinta informatiilor evidentind faptul ca raportul se concentreaza pe diferite scopuri ale traficului: in scopul exploatarii sexuale, exploatarii prin munca si pentru activitati infractionale; aceasta din urma forma de trafic de persoane fiind un fenomen relativ nou, si, prin urmare, nu exista decat informatii limitate disponibile.

Mergand mai departe, pentru anul 2014, in analiza ANITP „Situatia statistica a victimelor traficului de persoane identificate”²², datele centralizate indica scaderea numarului de victime identificate ramane ca tendinta initiata cu doi ani in-

22 - <http://www.anitp.mai.gov.ro/wp-content/uploads/analiza%20a%20victimelor%20in%202014%20-%202025.08.2015.pdf>

ainte, astfel ca au fost identificate 757 de victime, respectiv cu 139 de victime mai putin decat in 2013 si 397 mai putin decat in 2010. In ceea ce priveste factorii de risc, educatia formala insuficienta ramane prodiminanta (354 victime au absolvit liceul la momentul recrutarii, reprezentand 47% in timp ce 32% au absolvit liceul sau scoala profesionala). Categoria cel mai putin frecventa este reprezentata de victimele care au absolvit sau urmau cursuri universitare la momentul intrarii in trafic de 1% (9 victime), fiind urmate de victimele analfabete 5% (37 victime), precum si a celor cu scoala primara 14 % (106 victime). Analiza evidentiaza faptul ca vulnerabilitatea la trafic nu este influentata numai de lipsa accesului la educatie formala, mai multi alti factori care contribuie la crearea unui profil de vulnerabilitate. Lipsa oportunitatilor de angajare in domeniul de viata (mai ales in zonele rurale), lipsa valorilor sociale, familii dezorganizate, dorinta de a fugi dintr-un mediu abuziv sau neglijarea astfel ca victimele au putut fi influntate de diverse persoane sa aiba incredere si sa accepte propuneri riscante in ceea ce priveste locul de munca, calatoria si chiar si tratament si comportamentul de tip abuziv, majoritatea recrutorilor provenind din randul prietenilor si cunostintelor. Comparativ cu anii anteriori, factorul de situatie familiala ramane neschimbata; majoritatea victimelor (547) provin din familii bi-parentale. Cu toate acestea, in cele mai multe cazuri este predominanta disfunctionalitatea relatiilor din familie, disfunctionalitate determinata de violenta in familie, alcoolism, boli psihice ale parintilor. Cu privire la aspectele de gen si varsta, analiza prezinta o crestere a numarului de femei traficate, in comparatie cu anul 2013. Astfel, in 2014, din populatia adulta totala a victimelor (467), 283 au fost femei (61%), comparativ cu anul precedent, cand numarul femeilor identificate a fost egal cu numarul de barbati identificati. In plus, categoria de varsta cea mai vulnerabila ramanand categoria de varsta 18-25 (279 victime). Chiar si asa, un numar semnificativ de minori (cu varste cuprinse 14 - 17), respectiv 251, au fost traficati.

In ceea ce priveste contextul economic, dificultatile intampinate in gasirea unui loc de munca in Analiza relatiei sociale dintre

victima si recrutor, precum si analiza metodelor de recrutare, evidentiaza ca 89% dintre victime au fost abordate in mod direct de catre recrutor (671 victime). In perioada de raportare, 355 de persoane au fost recrutate de o cunostinta.

Privind formele de exploatare a victimelor traficului de persoane si a traficului de minori pentru anul 2014, analiza ANITP, plaseaza exploatarea sexuala ca principala forma (66% din numarul total al victimelor), mentionand ca „nici un scop de exploatare nu exclude un altul, astfel, victimele pot fi exploatate pentru mai multe scopuri, in functie de nevoile si mediul infractional al traficantului”. A doua forma de exploatare pentru anul 2014 a fost exploatarea in scopuri de munca fortata, cu 25% din populatia de victime si 7% dintre victime au fost constranse sa cerseasca sau sa comita infractiuni minore.

Comparand situatiile victimelor obligate la comiterea de furturi in anii 2013 si 2014, asa cum se regasesc in interviul cu resprezentantul ANITP, vedem ca numarul este acelasi, respectiv 3 victime identificate, iar caracteristicile acestora nu difera foarte mult de la un an la altul.

Tabelul de mai jos, cuprinde cateva caracteristici de baza ale victimelor identificate in ultimii doi ani:

Anul	Nr. victime	Gen	Categorie de varsta	Judet de origine	Aria de origine	Tarile de destinatie
2013	3	1 feminin 2 masculin	1 (10-13 ani) 1 (14-17 ani) 1 (26-40 ani)	1 Constanta 1 Dolj 1 Timis	3 urban	1 Norvegia 1 Marea Britanie 1 Romania
2014	3	1 feminin 2 masculin	1 (14-13 ani) 2(26-40 ani)	1 Bihor 1 Iasi 1 Neamt	2 rural 1 urban	1 Germania 1 Italia 1Austria

Cazurile prezentate in tabelul de mai sus par cazuri isolate, din zone total diferite ale Romaniei, cu tari de destinatie diferite, ceea ce nu permite o analiza de fenomen, ci de cazuri isolate, astfel ca si eforturile de prevenire si combatere pentru acest tip de exploatare sunt limitate si mai degraba reactive, decat pro active.

Atat din interviurile cu victimele, cat si cu expertii din domeniu a rezultat ca, in mod evident, numarul victimelor este mult mai mare, dar ca victimele nu sunt identificate, fie pentru sunt tratate ca infractori, fie pentru ca institutiile care gestioneaza astfel de cazuri, nu implementeaza in SI-MEV date. Cu atat mai dificila este culegerea de date la nivel international, atunci cand nu exista o cooperare judiciara intre Romania si tarile de destinatie care identifica victimele de nationalitate romana, dar nu le refera institutiilor/ organizatiilor din tara de origine.

O alta consideratie este aceea ca atunci cand sunt introduce date in SIMEV, informatiile sunt despre forma de exploatare considerata ca fiind principala, fara a fi mentionate si celelalte modalitati de exploatare in cazurile de exploatare mixta.

Toate victimele intervievate au mentionat ca, in aceeasi situatie de exploatare, in acelasi timp, au existat si alte victime din Romania. De exemplu in cazul „Cuibul

de viespi” , atat victimele respondente la interviuri , cat si comunicatele de presa ale autoritatilor, estimeaza un numar de aproximativ 300 de romani, victime ale aceiasi retele de trafic de persoane pentru constrangere la comiterea de infractiuni: fraude bancare si fraude pe internet.

Numarul de persoane aflate in aceeasi situatie de exploatare difera de la un caz la altul, dar ceea ce este comun in cazurile de trafic de minori constransi sa comita infractiuni, este faptul ca membrii ai familiilor exploatatorilor (soti, copii, etc) pot fi gasiti printre victime. De exemplu, in cazul VoT 1 (perioada de exploatare, 2003 - 2007), numarul de copii exploatati in aceeasi situatie si conditii a fost de 3 (doi fiind copiii exploratorilor). In cazul VoT 3 (perioada de exploatare, 2014 - 2015), un tanar constrans sa cerseasca si sa fure in Suedia, numarul victimelor in exploatare a fost de 20, atat copii cat si adulti, parte dintre acestia fiind membrii ai familiilor traficantilor. VoT 4, o femeie constransa sa cerseasca si sa fure in Norvegia, a relatat in interviu ca numarul persoanelor aflate in aceeasi situatie de exploatare a fost de 6, toti cetateni romani, atat pentru femei cat si barbati, iar printre ei erau rudele de gradul intai ale traficantilor.

Cu toate acestea, in cazurile de exploatare de tip mixt (cum ar fi exploatare sexuala si infractionalitate fortata - furtul, punere in circulatie a monedei false, trafic de droguri, casatoria de convenienta), situatii descrise de VoT 2, VoT 5 si VoT 6, nu este clar daca existau relatiile de rudenie dintre victime si traficanti, numarul victimelor aflate in exploatare fiind foarte mare. In cazul VoT 2 (2014), numarul de femei traficate pentru casatorie de convenienta a fost de 5, toate cu aceeasi destinatie (Marea Britanie); In cazul VoT 5 victimelor traficului, fata exploatata in Romania si Italia, atat sexual , cat si constransa sa faca trafic de droguri si sa utilizeze bani falsi, numarul victimelor minore exploatate in acelasi timp, a fost de 28.

"Am fost multe, nu au stiut unele de altele, si nu ni s-a permis sa vorbim una cu cealalta. Numai in timpul procesului, am aflat cat de multe am fost " (VoT 5).

Existenta unui numar mare de victime exploatate, reiese si din interviul cu VoT 7

(vezi studiu de caz 2), un tanar care din copilarie a fost constrans sa comita infractiuni, respectiv sa sparga locuinte, sa fure si sa distribuie droguri, acesta spunad ca este foarte dificil de estimat numarul de copii care se aflau in aceeasi situatie deoarece erau mai multe retele mici care colaborau intre ele.

"Un vecin de la centrul de plasament mi-a propus sa ma duc la" springuri "; sa spag case si sa fur antichitati. Noi am fost de 6, toti copii, cel mai mic avea 10 ani. El (explorator) avea 26 si a avut mai multi copii, au nu ii cunosc " (VoT 7).

Aceeasi victima mentioneaza modul in care odata cu diversificarea infractiunilor, numarul de copii exploatati a crescut: *"La 13 ani am inceput cu droguri . Ma puneau sa le vand in centrul Bucurestiului; am fost 10 la momentul respectiv. La 15 ani, el m-a dat altora, ei erau mai in varsta, si multi, greu de spus cat de multi: noi toti au distribuit, dar am si vandut. Mergeam si la centrul de plasament si in stada sa vand droguri. Nu aveam voie sa vorbesc cu nimeni. Nimeni nu m-a intrebat de unde aveam haine de firma. "* (VoT 7).

VULNERABILITATEA INAINTE DE PROCESUL DE TRAFIC.

Copiii care au crescut in centre de plasament, inainte de recrutare, sunt considerati de toti specialistii interviuati ca fiind extrem de vulnerabili pentru exploatare prin cersatorie si constrangere la comiterea de infractiuni. Alaturi de acesta categorie vulnerabila, factorii de vulnerabilitate macro-sociali identifici in interviuri au fost: excluziunea sociala si economica, saracia, neglijarea, violenta domestica si abuzul de droguri sau abuzul de alcool al parintilor. Impactul acestor factori de risc asupra copiilor este exacerbata atunci cand serviciile de protectie sociala si copilului nu sunt implicate in identificarea, protejarea si responsabilizarea parintilor copiilor in cauza, sau a copiilor lasati singuri acasa atunci cand unul sau ambii parinti migreaza pentru munca in strainatate.

In Romania, serviciile de protectie a copilului se lupta pentru a oferi servicii de calitate pentru toti copiii vulnerabili si familiile lor, dar au resurse sunt limitate. Copiii

care au abandonat scoala sunt considerati extrem de vulnerabili, deoarece acestia pot deveni „invizibili”, fara acces la serviciile de protectie a copilului.

Pe de alta parte, chiar aflat in exploatare, este posibil ca un copil sa ajunga in atentia politiei, in contextul controalelor standard, ceea ce nu duce neaparat la o imbunatatire a situatiei copilului. De cele mai multe ori, serviciile sociale si politia redau in grija copiii adultilor care ii insotesc sau/ si le sunt tutori. Acest fapt este comun atat copiilor traficati intern si cu atat mai mult international, astfel ca exploatarea acestor copii poate sa continue. Ca rezultat al interviurilor cu experti si victime, am identificat vulnerabilitati ale diferitelor categorii de persoane, in functie de exploatarea pentru diferitele activitati infractionale. Potrivit grupelor de varsta, minorii sunt identificati ca fiind mai vulnerabile datorita faptului ca acestea depind de adulti si nu au capacitatea de a anticipa actiunile, sa decida pentru viitorul lor. Unii copii sunt „in cautarea” adultilor pentru a se simti protejati (vezi VoT7, studiu de caz 2), fara a discerne cat de benefica este „protectia” adultului.

Pe de alta parte, contactul minorului cu mediile infractionale este considerat ca fiind un factor de vulnerabilitate mult mai important decat nevoia de apartenenta.

In ceea ce priveste minorii, expertii interviuati considera ca exploatarea in scopul constrangerii de a comite infractiuni este, in cele mai multe cazuri, secundara, intrucat principalul scop de exploatare este cersatoaria si exploatarea sexuala, fapt confirmat de anumite cazuri anlizate si infirmat de altele in care forma predominanta de exploatare a fost infractionalitatea fortata (vezi operatiunea GOLF).

Sintetizand vulnerabilitatea la exploatare, asa cum este „vazuta” de experti avem urmatoarele caracteristici:

- *Varsta: copii si adolescenti cu varsta sub 18 ani;*
- *Educatie: nivel scazut de educatie sau fara studii;*
- *Atitudini comportamentale: psihologic inclinati sa isi asume riscuri dupa ce*

au suferit violenta, neglijare, abandon, inclusiv abuzul in familie si violenta sexuala;

- *Apartenenta la grupuri social vulnerabile sau marginalizate: copiii din familiile in situatii de risc, cum ar fi familiile cu venituri reduse, alcoolismul, familiile disfunctionale, violentei in familie,*
- *Copiii ramasi fara ingrijire parinteasca sau abandonati in institutiile de ingrijire a copiilor, orfani sau copii ai strazii;*
- *Grupuri etnice: membrii grupurilor etnice din zonele cele mai sarace; grupurile etnice caracterizate cunoscute ca grupuri infractionale.*

Ultimele rapoarte privind traficul de copii in Europa, evidentiaza numarul tot mai mare de copii exploatati de traficanti pentru obtinerea de ajutoare sociale si alte beneficii, inclusiv locuinte. Un numar mare al copiilor folositi pentru obtinerea de beneficii sociale este reprezentat de copiii romi din Romania care sunt exploatati si prin constrangere la comiterea de infractiuni stradale, in special furturi din buzunare. Dificultatile de a identifica acesti copii sunt legate de faptul ca, de foarte multe ori, parintii victimelor sau alti membri ai familiei sunt complici ai traficantilor.

In ceea ce priveste adultii vulnerabili la exploatare prin activitati infractionale fortate, caracteristicile sunt dificil de definit, avand in vedere diversitatea si complexitatea activitatilor infractionale, precum fraude bancare, carausie si distributie de droguri, casatorii de convenienta, traficul de femei gravide pentru adoptii ilegale si furturi. In cazul lor, expertii mentioneaza comiterea de infractiuni ca scopul principal al exploatarii. In plus, interviurile realizate cu victimele releva faptul ca scopul principal al recrutarii a fost, in astfel de cazuri, constrangerea la comiterea de infractiuni sica, in timp, oadate ajunse la destinatie, victimele au fost exploatate si prin late forme: cersatorie fortat, munca fortata si exploatare sexuala.

Chiar si in aceste conditii sunt cateva caracteristici care ar putea defini vulnerabilitatea adultilor, asa cum reiese din interviurile cu victimele si profesionistii si din studierea rechizitoriilor de caz, a articole-

lor media si a putinelor studii in domeniu:

- *Genul si varsta: barbati si femei, cu varste cuprinse intre 19- 30 de ani ca si categorie principala pentru toate formele de exploatare mentionate anterior; barbati adulti cu vaste cuprinse intre 30 - 60 de ani, pentru fraude bancare si fraude pe internet.*
- *Educatie: de la invatamantul primar la persoanele cu studii liceale si formare profesionala;*
- *Atitudini si comportamente: persoanele aflate in cautarea unui loc de munca in strainatate, persoanele cu antecedente penale, persoanele cu antecedente de comportament agresiv, alcoolism, care provin din medii familiale disfunctionale: barbati ale caror sotii a plecat sa traiasca in strainatate si astfel aexistat o separare in familie; persoanele cu probleme de sanatate mintala (sau cu alte dizabilitati); femei recrutate in cadrul comunitati lor, cum ar fi cazul femeilor gravide exploatate in scopuri de adoptie ilegala sau a femeilor traficate pentru mariaj de convenienta; unele dintre aceste femei avand de asemenea trecut infractional.*
- *Apartenenta la grupuri social vulnerabile sau marginale: adulti fara ocupatie si fara experienta profesionala, originari din zone ale Romaniei cu somaj ridicat si oportunitati mici de gasirea a unui loc de munca; persoane beneficiare de ajutor social; din zone cu “traditie” migratorii pentru munca a adultilor in diferite tari europene; persoane care au acumulat datorii foarte mari la banci, furnizori de utilitati, serviciile de taxe si impozite, cat si la proprietarii locuintelor in care stau cu chirie (primarii sau persoane fizice).*
- *Grupuri etnice: in cazul adultilor, apartenenta la un grup etnic, nu s-a dovedit a fi evidenta, cu exceptia femeilor insarcinate traficate pentru adoptii ilegale care se auto-recunosc a fi rome si care apartin aceleiasi familii extinse din aceelasi localitate din Romania.*

In EU TRAFGUID²³, la intrebarea "Poate oricine sa fie o victima a traficului in scopul exploatarii prin activitat infractionale fortate?", se mentioneaza ca "oricine poate fi o victima a traficului in scopul cersetoriei fortate sau exploatarea activitatilor infractionale: barbati si femei, adulti si copii , localnici si straini, indiferent de statutul juridic al acestora. Unii oameni sunt mai expuse riscului, cum ar fi migrantii, in special in cazul in care acestea au fost deja implicati in astfel de activitati in tara lor de origine, sau persoanele care au fost implicate in activitati infractionale inainte, chiar si fara sa fi fost fortate, sau persoane din unele comunitati / minoritati care pot fi recrutati in mod fortat de catre alte persoane din comunitatea lor, sau copiii strazii, sau copii fara tutori, deoarece acestia sunt tinte usoare pentru infractorii care ii pot recruta pentru a-i constrange sa cerseasca sau sa comita infractiuni."

In recentul studiu de tara din cadrul proiectului CONFRONT²⁴, privind traficul de copii de etnie roma, apartenenta la un anumit grup etnic a fost identificata ca fiind una dintre vulnerabilitatile de care traficantii profita. In ceea ce priveste formele de trafic examinate in studiu, comunitatile de romi au fost notate ca fiind deosebit de vulnerabile in fata exploatarii in scopul comiterii de infractiuni stradale si pentru cersatorie. Studiul a aratat ca nu exista diferente semnificative intre factorii generali de vulnerabilitate si factorii de vulnerabilitate prezenti in comunitatile de romi, cu accent pe discriminare ca principal factor de vulnerabilitate deoarece creeaza bariere care impiedica romii sa aiba acces la servicii publice, servicii sociale si oportunitati de angajare.

Din datele cercetarii noastre, date furnizate de victimele autodeclarate roma, reiese ca au avut si au acces la educatie si la

23 - <http://www.fei.gouv.fr/fr/nos-projets/focus-sur/euro-trafguid.html>: Practical tool - First level identification of victims of human trafficking for forced begging and exploitation of illicit activities, June 2013

24 - Contracararea Noilor Forme de Trafic cu Minori de Etnie Roma (CONFRONT), Countering new forms of Roma children trafficking– Participatory approach –, country report Romania, 2014

serviciile de protecție socială, dar ca protecția socială este ineficientă atunci când există un grad ridicat de sărăcie și dificultăți în găsirea unui loc de muncă adaptat tradițiilor din comunitățile române, identificând potențialii angajatori ca având o atitudine discriminatorie datorită etniei.

În acest context putem evidenția excluziunea economică a romilor care a determinat o predispoziție a acestora la **datorii** și o vulnerabilitate mai mare la exploatare. Așa cum rezultă din datele cercetării, predispoziția pentru datorii și existența datoriilor la vecini, magazine, utilități etc., este un factor major de trafic. Deseori, românii apelează la creditorii informal, cunoscuți sub numele de camatari, care cer dobanzi foarte mari și folosesc măsuri represive pentru a asigura plata. Camatarii sunt recunoscuți ca folosesc violență extremă pentru recuperarea banilor. Alte modalități de recuperare a datoriilor, pot include obligarea la cersătorie și la comiterea de acte infracționale, atât pentru adulții din familiile îndatorate, cât și pentru copiii acestor familii.

În unele cazuri de trafic de minori romi, familiile pot considera că trimiterea acestora în afara țării este singura modalitate de a le oferi o viață mai bună și uneori părinții pot fi conștienți de implicarea copiilor lor în activități criminale, în cazul copiilor incredințați altor membrii ai comunității române. Din datele de la experți reiese că nu rareori, copiii romani sunt însoțiți de unul sau ambii părinți care îi forțează să cerșească și să fure. În aceste cazuri, modelul comportamental al părintelui, îl ține pe copil în exploatare, astfel ca activități infracționale sunt percepute de copil ca o normalitate “pentru binele familiei”. Identificarea copiilor exploatați de proprii părinți este mult mai dificilă deoarece copiii experimentează false trăiri pozitive de valorizare iar dezvoltarea lor în mediul infracțional, determină comportamente anti sociale și rezistență marită la ieșirea din situația de exploatare.

Cu toate că autoritățile centrale și locale din România și alte state europene cunosc aceste cazuri, există puține dovezi pentru a stabili dacă copiii sunt exploatați și care sunt victime ale traficului. Ei sunt adesea priviți ca fiind "copiii ai strazii", copii afla-

ți în conflict cu legea. Legăturilor posibile cu exploatarea în mod organizat și traficul de minori, nu sunt recunoscute în mod necesar și în consecință nu sunt investigate, implicarea copiilor în cersetorie și infracțiuni minore fiind percepută ca o "problema culturală".

În raportul din cadrul proiectului RACE, "Raportul privind aspectele relevante ale actului de trafic (rute geografice și modul de operare...), în analiza cazurilor de trafic pentru cersetorie forțată și furturi (ani de referință, 2009-2013) se evidențiază faptul că majoritatea persoanelor traficate din România au fost de sex masculin (66,5% din total), în principal adulți, care au fost exploatați prin cersetorie și un număr redus de băieți au fost exploatați pentru comiterea de furturi sau pentru alte activități infracționale stradale.

În ceea ce privește zona de origine a victimelor, pe baza interviurilor, victimele, adulți și minori, provin atât din mediul rural și urban. Alți factori care contribuie la vulnerabilitatea victimelor la trafic pentru activități criminale forțate sunt: izolarea și lipsa de rețea de sprijin la nivel local "istorie" a migrației în zona lor de origine, datorii și activități puternice ale victimelor la rețelele infracționale.

Privind statutul socio-profesional al victimelor înainte de trafic, atât experții și victimele interviuate au evidențiat că în majoritatea cazurilor de minori, condițiile materiale erau de la precare la sărăcie extremă, iar în cazul adulților, precaritatea condiției materiale era determinată în primul rând de lipsa unui loc de muncă, cât și de pierderea capacității de muncă datorită unor probleme de sănătate sau insatisfacție legată de salariul primit pentru victimele angajate la momentul recrutării.

Cele patru victime, respondente la interviuri, care erau minore la momentul recrutării și aveau situații diferite, astfel că în cazul băiatului vândut de la naștere (vezi studiu de caz nr.1), vulnerabilitatea nu a fost determinată de condiția materială a familiei, ci de mediul infracțional în care copilul urma să se nască (bunicul maternal, autodeclarat român care aranja vânzarea propriului nepot), corupție (directorul maternității și un notar public, implicați în vânzarea copilului și realizarea

de document de identitate fals) și condiția de minoriat a mamei care nu a putut lua decizii în privința propriului copil.

În cazul fetelor victime, minore la data recrutării (VoT 5 și 6), de asemenea, condițiile de pre-traficare sunt diferite, dar ca și punct comun există disfuncționalitatea din familiile celor două: ambele eleve la data recrutării, victimele provin din familii disfuncționale și dacă în cazul primei victime (VoT 5), disfuncționalitatea familială a fost determinată de faptul că ambii părinți au avut probleme de sănătate mintală, în cel de-al doilea caz (VoT 6), este vorba despre o familie de romi autodeclarați, cu mulți copii, beneficiari permanenți de ajutor social și alcoolici, care au abandonat-o pe fată la scurt timp după naștere, acesta crescând în mai multe centre de plasament pentru minori, atât centre de stat cât și ale ONG-urilor.

În cazul băiatului recrutat la vârsta de 12 ani din centru de deplasament (vezi studiul de caz nr.3), acesta a fost abandonat imediat după naștere în fața unei biserici, nu știe cine îi sunt părinții și a crescut în mai multe centre de plasament. În momentul recrutării era de asemenea elev și beneficia de protecție și asistență într-un centru de plasament de stat.

Pentru cele două victime minore (VoT 6 și VoT 7), recrutate în timpul sederii lor în centrele de plasament, vulnerabilitatea este dată în primul rând de nevoia și dorința lor de atașament față de un adult, mai mult decât de condiția materială. Recrutării celor doi au profitat de vulnerabilitatea emoțională a copiilor:

“ îi spuneam mami unei doamne de la centru. Așa se purta ea...că o mamă” (VoT 6)

“ eu i-am spus mami d-nei directoare care mi-a dat numele din certificatul de naștere. Am avut mai multe prenume, până când directoarea mi-a dat numele ei de familie și un prenume” (VoT 7)

Pentru victimele adulte interviuate, condiția materială precară primează ca factor de vulnerabilitate în cazul acestora care provine din comunități române, (17 adulți autodeclarați romani din 39 adulți interviuați). Dintre cei 17, unul singur lucra ca și angajat permanent, cu forme legale într-o fabrică, restul fie lucrau fără forme legale

în construcții sau comerț (4 victime), fie lucrau ca zilieri în agricultură (4 victime), restul beneficiind de ajutor social, fără alte forme de venit. Trecutul infracțional nu este atât de relevant pentru adulții romani interviuați, 3 dintre cele 17 victime având trecut infracțional pentru furturi și talhării, una dintre victime fiind în probațiune la data recrutării. Toate cele 17 victime au familii și beneficiau de suportul emoțional din partea membrilor familiei.

Pentru restul de 22 victime adulte interviuate, condiția materială variaza de la o victimă la alta; ca și caracteristici comune având: domiciliu stabil, familie de suport (cu două excepții) și dependenți, au calificări profesionale și experiență de muncă, majoritatea fiind angajați sau pensionari la data recrutării. Meseriile amintite de victime sunt: tractorist, peisagist, alpinist utilitar, receptioner, instructor badminton, fierar-betonist, lucrător în marmură, zugrav, producător agricol, crescător de animale.

Cele două victime adulte, fără domiciliu și fără suport familial, au istoric de abandon din partea familiilor, au crescut în centre de plasament, au calificări profesionale (tămplărie și sculptură lemn și agent comercial), dar nu au un loc de muncă stabil, cât nici domiciliu, unul dintre ei fiind de 18 ani, om al strazii. Recrutați cu propunere de muncă în străinătate, adulții interviuați, au renunțat la locurile de muncă din România, în dorința de a munci pentru o perioadă în străinătate, pentru un salariu mai mare, urmand ca apoi să se întoarcă la familiile de România și să ofere acestora un trai mai bun.

În legătură cu relațiile din familiile adulților, în special în cazul barbatilor, mulți dintre ei locuiesc cu părinții pentru cei cu vârste 31-45 ani, au fost căsătoriti, au divorțat și copiii au fost incredințați fostelor soții care s-au mutat cu aceștia în diferite țări europene (în special Italia), sau sunt bărbați singuri, fără relații stabile care locuiesc cu părinții.

Așa cum evidențiază și analiza ANITP din “Studiu privind cersetoria în relație cu traficul de persoane”²⁵, în funcție de

25 - http://www.anitp.mai.gov.ro/ro/docs/Proiecte/PIP/PIP_Studiu_cersetorie_romana_B5_17.12.2013.pdf, ANITP 2014

particularitățile locale sau regionale, implicarea anterioară traficului a victimelor în comiterea de infracțiuni și înregistrarea acestora în sistemul de evidență judiciară a fost semnalată ca o caracteristică de vulnerabilitate secundară “....o parte din victime au cauzat judiciar pentru infracțiuni savarsite anterior traficării, multe din acestea provenind din medii favorabile savarsirii de infracțiuni”(specialist combaterea criminalității organizate)

RECRUTARE ȘI RELATIA CU RECRUTORUL

Așa cum evidențiază experții interviuați, cât și reiese din interviurile cu victimele, rechizitoriile de caz, analiza cazurilor asistate de ADPARE de-a lungul timpului; în cazul copiilor traficați, de cele mai multe ori, recrutorii sunt persoane apropiate familiilor, membrii ai familiilor, persoane cărora familiile victimelor le erau date, persoane din comunitatea unde erau localizate centrele de plasament, persoane din comunitate școlară, deci persoane cunoscute. Se poate spune că recrutarea este una directă, fără multe persoane cu rol de intermediere.

În cazul adulților, pe lângă recrutorii cunoscuți, uneori prieteni sau membrii ai familiei extinse, sunt și recrutori necunoscuți care se folosesc de victimele deja recrutate (convinse de oportunitatea unui loc de muncă în străinătate) pentru recrutarea altor persoane. (vezi studiu de caz nr.2).

Majoritatea victimelor adulte s-au consultat cu membrii familiei înainte de acceptarea ofertei de la recrutori și toată familia și-a dat acordul pentru plecare.

“ ...am vorbit cu mama și mi-a zis că ar fi bine să accept propunerea de a pleca în Suedia, oricum am experiență cu copiii. Am ajutat-o tot timpul să-i îngrijească pe frații mei” (VoT 3, răspuns la propunere de recrutare de a pleca în Suedia pentru îngrijire copii)

În cazul victimelor traficate în Danemarca, plecarea de acasă a fost motiv de bucurie pentru familie, au crezut că situația materială va fi mult mai bună odată cu ple-

careă la muncă în străinătate a unui membru al familiei:

“Lucram la o tabărie, nu castigam mult și m-am bucurat când mi-au propus un loc de muncă mai bine plătit în Danemarca. Mi-am dat demisia și toată familia era fericită că în sfârșit poate reușim să ne reparam casa și să trăim mai bine” (VoT în Danemarca)

“Am lucrat în mină și de aceea am fost pensionat anticipat. De când am ieșit la pensie, parca nu mai sunt bun de nimic. Când mi-au propus să mă duc în Danemarca să muncesc, ne-am bucurat toți de acasă. Imi pastram și pensia și făceam și eu ceva bun pentru familie, să-mi ajut fata care e studentă, să-i iau o casă” (VoT în Danemarca)

Recrutorii victimelor din “Cuibul de viespi” au fost, în multe dintre cazuri persoane cunoscute, în care ei aveau încredere, astfel că cei mai mulți nu au avut nici o clipă banuială că vor fi exploatați, iar cei s-au așteptat la exploatare, sunt cei cu experiență de muncă în străinătate și care au fost exploatați anterior prin muncă.

“ Ma așteptam să fie vorba despre exploatare, ‘că dacă sunt romani implicați, trebuie să își ia și ei comisionul că ne găsesc de muncă; sau așa cum am mai patit, mă așteptam să primesc salariu ‘romănesc’ și să muncesc în Danemarca, dar ce s-a întâmplat acolo a fost dincolo de ce puteam să mi imaginez” (VoT Danemarca).

TRAFICUL INTERN; MINORI ȘI ADULȚI CONSTRANȘI LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

Nu există date statistice oficiale cu privire la traficul intern pentru constrângere la comiterea de infracțiuni, iar rezultatele prezentate mai jos sunt limitate la informații calitative, rezultate din interviurile cu 3 victime și opinii ale specialiștilor interviuați: atât experții interviuați, cât și victimele percep exploatarea prin activități infracționale ca și forma secundară de exploatare sau nu în cazul unei victime

nu e considerate exploatare ci implicare in comiterea de infractiuni. Cele doua victime femei, minore in perioada de exploatare (VoT5 si VoT 6), au fost exploatare in Romania, prima dintre ele exclusiv in traficul intern, iar pentru cea de-a doua odata cu varsta majoratului exploatarea a continuat in Italia, percep exploatarea sexual ca fiind principal desi ambele au fost constranse in aceeasi perioada sa comita infractiuni, care uneori depaseau ca profit pentru trafican-ti, sumele obtinute din exploatarea sexual. Ambele victime, exploatare sexual, in diferite locuinte private, au fost obligate, in principal sa fure portofelele sau telefoanele clientilor dar si sa sparga locuintele ale acestora si sa fure bani (VoT6) sau pentru achizitionarea de droguri cu bani falsi si furturi de obiecte de valoare din locuintele clientilor, respectiv bijuterii (VoT5).

“La 17 ani, am ajuns in lumea drogurilor, sexului si a furturilor. Viata mea era pe strada, in garsoniere, in case parasite, in masini, hoteluri, ghetouri... tot timpul in miscare, in Romania si in Italia. Din furat de la client le-am facut si 1200 euro/zi, atunici cand aveau obiecte de valoare. Oricum le faceam 600 lei (aprox. 130 euro/zi) din relatii cu clientii si la banii acesti se adaugau telefoane furate. Eu manacam din cosul de gunoi, le dadeam toti banii, le aduceam si drogurile si primeam ca rasp-lata o pastila de metadona. Cand am ascuns bani, i-am gasit si m-au batut. La fel cand am fugit de la ei. Am fugit si in Romania si la Milano. In italia m-au prins, m-au batut, m-au mutat intr-o localitate mai mica si m-au pus sa fur din magazine.” (VoT 5)

De asemenea, baiatul care a fost recrutat la vasta de 12 ani (VoT 7, vezi studiul de caz nr.2), a relatat in cadrul interviului, cum timp de 6 ani, pana la varsta majora-tului a fost exploatat intern, exclusiv prin obligarea la comiterea de infractiuni:

“ La inceput, ne-a invatat sa facem “springuri”.... Eu eram cel mai slab, asa ca intram pe geamul de la baie si le deshideam usa. Eram 6 copii, 3 din central de plasament, trei din familia lui... Tot ce furam depozitam la el acasa si pe noi ne

punea sa “plasam” bunurile; aurul si antichitatile unuia dintr-un targ. La 13 ani am inceput cu drogurile... El (traficantul) ne aducea drogurile, dozele de heroina si noi eram impartiti in mai multe zone din central Bucurestului unde ne intalneam cu cumparatorii. Noi nu aveam voie sa vorbim. El aranja totul la telefon. Noua ne cumpara haine frumoase si mancare. ... Imi era frica sa vorbesc cu cineva despre ce se intampla, ne ameninta ca ne violeaza si ca ne face de ras. Avea si pistol” (VoT 7)

In interviul cu avocatul ADPARE, unul dintre exemplele de cazuri asistate de el in instanta este din 2007, cand a fost avocatul unor familii de romi din vestul Romaniei care au acuzat statul roman de discriminare pentru faptul ca le-a oferit locuinte sociale intr-o zona izolata a unui oras, dar in cadrul procesului au reiesit cu claritate, ca aceasta izolare a vulnerabilizat copiii din familiile de romi la exploatare prin constrangerea la comiterea de infractiuni. Pentru a pleca la munca sezoniera in Ungaria, parintii s-au imprumutat de la camatarii din propria localitate pentru a avea bani de calatorie si cazare, dar dobanzile mari nu le-a permis sa inapoieze banii imprumutati, astfel ca profitand de faptul ca aceste familii aveau copiii in grija bunicilor, camatarii au inceput sa exploateze 20 de copii atat in Romania, cat si in Ungaria, fortandu-i sa fure si sa cerseasca. Copii aveau cam aceeasi vasa 12-13 ani si erau batuti in mod constant daca nu reuseau sa aduca suma de bani zilnica, considerata dobanda la imprumutul pe care le-au facut parintii.

“Ii alegeau doar pe acei copii care nu au implinit varsta de 14 ani, fara raspundere penala. Parintii erau amenintati permanent, asa ca apparent “au acceptat sa semneze procure notariale pentru ca acesti copii sa fie dusi in Ungaria si exploatati” (Avocat, ADPARE, specializat in drept penal si trafic de persoane)

Cazuri de minori si adulti exploatati in Romania prin constrangere la comiterea de infratiuni, apar si in presa. Un astfel de caz a fost mediatiazat in luna mai 2015, atunci cand doi barbati adulti au fost trimisi in judecata in Estul Romaniei, pentru trafic de

persoane, santaj si asociere pentru comiterea de infractiuni.

Pentru intelegerea acestui caz, articolul prezinta citate din rechizitoriu. Dupa cum asa cum apar ele in media²⁶, aflam ca:

“cei doi barbati recrutau si cazau, fie ca urmare a exercitarii a diferite forme de constrangere, fie prin oferirea de diferite foloase (de natura locativa sau pecuniara), diferite persoane, pe care ulterior le exploatau, obligandu-le sa participe la furtul de cocs din vagoanele aflate in trece-re sau stationare, astfel ca in cursul anului 2012, gruparea condusa de cei doi si altii "a atacat 184 de trenuri incarcate cu cocs, iar in actiunile de respingere a membrilor gruparii 116 agenti de paza au suferit diverse leziuni si traumatisme, inregistrandu-se trei accidente de munca”

Tot din rechizitoriul DIICOT, aflam ca exploatarea a inceput in anul 2011 si ca victimele au fost persoane fara adapost care au fost obligate la “comiterea de furturi si lipsire de libertate” in conditii asemanatoare sclaviei.”

Astfel, "inculpatii s-au orientat spre folosirea in activitatea infractionala a persoanelor fara adapost, care locuiau in sistemul de canalizare al municipiului Galati, unele cu diverse handicapuri fizice sau psihice. Persoanele lipsite de educatie si de statut social, despre care nu avea cine sa se intereseze si carora nimeni nu le putea veni in ajutor, cadeau cel mai repede prada grupului infractional. Victimele erau atrase de faptul ca li se promitea un loc de munca, un venit si cazare, dar in momentul in care ajungeau la imobilul unde se presupunea sa fie cazate, descopereau ca au fost inselate, fiind obligate sa doarma intr-o camera de 12 metri patrati, cate opt sau chiar 15 persoane. Mai mult decat atat, locuinta nu avea niciun fel de utilitate, iar hrana provenea din containerele de gunoi, acolo unde si-o cautau singuri.”

26 - <http://www.viata-libera.ro/justitie/66443-sclavagism-in-galati-gasca-lui-lulu-judecata-pentru-trafic-de-persoane>

In timpul furturilor, victimele riscau sa fie impuscate, asa cum i s-a intamplat de altfel de doua ori unei singure persoane, sau sa fie prinse in flagrant si sa raspunda penal pentru o activitate ilcita de care nu profitau. Cocsul furat era vandut de inculpati, iar persoanele exploatare primeau sume cuprinse intre 10 si 50 de lei, in timp ce inculpatii obtineau cate 2.000 de lei pentru 3.000 de kilograme de cocs. Procurorii au retinut faptul ca cei doi inculpati au valorificat 389.680 de kilograme de cocs, obtinand un profit de 260.000 de lei.

Toti expertii interviuati au sustinut ca acest fenomen, respectiv traficul intern de persoane pentru constrangere la comiterea de infractiuni, este perceput ca existand, dar ca informatiile nu sunt diseminate si astfel multe victime raman neidentificate si nu pot fi realizate campanii de prevenire fara o baza informationala adecvata.

“ca orice infractiune implica pericol social, dar ca sa identificam pericolul social si sa luam masuri, trebuie sa exista practica, precedentul, informatia “(expert ANITP)

TRAFICUL TRANSNATIONAL -MINORI SI ADULTI CONSTRANSI LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

Pentru minori, deplasarea implica insotirea acestora de catre adulti, tutorii legali sau persoane imputernicite notarial. In cazurile de trafic international de minori acestia sunt deseori insotiti de adulti care nu le sunt rude si desi copiii par „apropitati” de insotitorii lor adulti, este doar nevoia lor de atasament, nu tratamentul de care au parte. Acesti adulti sunt singurele lor contacte intr-o tara straina, gradul de dependenta fiind cu atat mai mare cu cat nu vorbeau limba tarii de destinatie si nu avut bani sa se intretina. Mijloacele de transport cele mai folosite de retelele de trafic de minori sunt autocarele si autoturismele personale ale membrilor. Potrivit rapoartelor existente, principalele tari de destinatie pentru exploatarea prin constrangere la comiterea de infractiuni, sunt similare cu cele in scopul cersetoriei fortate, avand in vedere faptul cele doua tipuri de exploatare sunt intrepaturse, in majoritatea cazurilor. In scopul

de a obtine o imagine asupra mobilitatii in cazul minorilor exploatati in scopuri de criminalitate fortata, am analizat datele din documentul de punere sub acuzare a gruparii Corduneanu²⁷, “grupare de crima organizata cu multiple extensii nationale si internationale”. Doua dintre persoanele vatamate, ambele minore la recrutare, un baiat in vasta de 13 si o fata invarsta de 17 ani, alaturi de alti copiii au fost recrutati din Romania “datorita conditiei materiale precare” si obligati sa fure genti sau sa fure din buzunare, incepand din 2005 pana in 2008 in urmatoarele tari: Spania, Italia, Germania, Anglia, Suedia, Danemarca si Evetia, fiind permanen transportati cu autoturismele gruparii infractionale intre tarile amintite si Romania. Desi au fost deseori arestati pentru infractiunile comise, cei doi minori, au fost “ajutati” de membrii retelei, care avea avocati in tarile de destinatie, sa iasa din arest si astfel exploatarea lor a continuat. In cazul in care copiii incercau sa refuze continuarea activitatilor infractionale erau terorizati, batuti si lipsiti de speranta ca pot scapa din situatia in care se afla:

“Cei care furau pentru familia Corduneanu erau adusi si tinuti in stare de aservire prin frica intrucat toti stiau ca, in situatia in care ar fi mintit, ar fi furat de la Corduneni sau ar fi fugit, ar fi fost cautati ei si familiile lor ramase in tara, ar fi fost batuti cand erau prinsi si li s-ar fi aplicat “amenzi”, respectiv sume mari de bani pe care trebuiau sa le plateasca foarte repede. Daca nu reuseau sa plateasca aceste sume, amenda se dubla si erau datori pe viata” (extras rechizitoriu)

Pentru retelele mici, bazate pe relatii de familie, mobilitatea nu este atat de mare la nivel transnational, ci doar pe teritoriul tarii in care copiii sunt exploatati:

“ Ma mutau unde erau festivaluri, targuri, unde erau multi oameni, asa am vazut toata Spania” (VoTI, exploatat impreuna cu alti 2 copii de aceeasi familie)

27 - Rechizitoriu, din 01 iulie 2010, DIICOT Iasi

In cazul victimelor adulte, transportul catre destinatie se realizeza cu aceleasi mijloace de transport, respectiv autocare si autoturisme personala, dar victimele calatoresc de multe ori singure si sunt asteptate la destinatie. In cazul “Cuibul de viespi” (vezi studiul de caz nr.2), traficanții au trimis bani unor victim pentru ca acestea sa achizitioneze autoturisme si transporte alte victime in Danemarca. Instructiunile au fost unele clare: masinile nu trebuia sa fie mai scumpe de 1000 euro si sa nu fie inmatriculate in Romania, astfel ca fara sa stie, victimele au fost proprii lor transportatori catre destinatie.

Perioada exploatareii victimelor este diferita in functie de tipul de activitate ilegala in care victimele sunt exploatare. Daca in cazul furturilor si a traficului de droguri, perioada de exploatare este lunga, pe durata mai multor ani, in cazul fraudelor bancare, a mariajului aranjat, a adoptiilor ilegale, perioada de exploatare este pana la atingerea scopului exploatareii (obtinerea de credite, finalizarea mariajului sau a adoptiei) sau pana la posibila interventie a organelor judiciare. De exemplu, victimele traficate in Danemarca nu puteau ramane pe teritoriul tarii decat 6 luni de la “solicitarrea creditului”, dupa aceasta perioada bancile incepand sa caute creditorii pentru recuperarea datoriilor.

Conform expertilor, perioada petrecuta in trafic de catre victime prezinta particularitati mari in functie de varsta victimelor. Daca in cazul adultilor, perioada de exploatare pare a fi una mai scurta, pana in momentul in care victimele constientizeaza ca situatia in care se afla nu le ofera nici o satisfactie, nu este conforma asteptarilor sau le afecteaza integralitatea psihica sau fizica, acestia incercand orice modalitate de a iesi din trafic, nu acelasi lucru poate fi spus si in cazul minorilor sau persoanelor cu dizabilitati, pentru care perioada petrecuta in trafic este mai mare datorita specificitatilor varstei sau conditiei . Perioada petrecuta in trafic de victimele participante la cercetare, care au fost adulte, a variat de la 2 saptamani pana la cateva luni, fara a depasi un an, pe cand in cazul minorilor vorbim de exploatare pe perioade mai lungi, de peste un an si in unele cazuri de aproape 10 ani

in cazul baiatullui care a fost implicat in trafic de droguri.

SECTOARE DE ACTIVITATI ILEGALE

Directiva UE considera cersatoria si exploatarea activitatilor infractionale, ca forme de exploatare prin munca fortata. "Exploatarea activitatilor infractionale", ca expresie ar trebui sa fie intelesa ca fortarea unei persoane sa fure din buzunare, din magazine, sa faca trafic de droguri si alte activitati similare care fac obiectul unor sanctiuni si implica un castig financiar. Traficul de persoane pentru activitati ilegale cuprinde o gama larga activitati infractionale cum sunt: adoptia ilegala, , furtul de ATM-uri, casatoriile de convenienta, infractiuni de fraudă, fraudarea sistemelor de protectie sociala si altele.

Asa cum reiese din interviourile cu specialistii, sunt foarte putine cazuri in care traficarea persoanelor se realizeaza exclusiv in scopul exploatarii prin constrangere la comiterea de infractiuni. Acestea ar fi obligarea trafic de droguri si adoptiile ilegale. Dupa cum am vazut din interviurile cu victimele, fraudele bn care par sa fie de asemenea, forma exclusive de exploatare. Pentru celelalte “sectoare” infractionale exista mai multe tipuri de exploatare a aceleiasi persoane, in acelasi episod de trafic.

Identificat de experti ca fiind cel mai des intalnit, ca forma mixta de exploatare, este traficul pentru **cersetorie fortata si comiterea de furturi**. Analizand dosarele de tatic de persoane sau trafic de minori din instantele de judecata din Romania, cat si articolele de presa, am observant ca cele mai multe cauze in care victimele au fost constranse sa comita infractiuni, sunt percepute, analizate, cercetate ca si cauze de exploatare prin cersatorie fortata, ca principala forma.

Cel mai cunoscut exemplu caz de trafic pentru constrangerea la comiterea de furturi a copiilor roma, este cazul mediatizat in presa britanica si cea din Romania ca GOLF/ Tandarei/ EUROPA

Cazul apare descris in mai multe rapoarte de cercetare, in diferite articole de presa, cat si in rechizitoriu realizat de DIICOT in Romania. Este de stiut ca in Romania, acest caz este cunoscut ca Europa si do-

sarul penal este in stadiu de process la un tribunal din Romania.

In studiul²⁸ ANITP, este prezentata o istorie a acestui caz care ne arata ca in perioada anilor ‘90 au inceput sa emigreze cateva persoane de etnie roma, din Tandarei, Romania. S-au intors in tara cu banii obtinuti din ajutoare sociale si din infractiunile comise si au afisat opulenta: haine de firma, masini de lux. Au inceput sa isi ia fratii, verii, rudele si copiii acestora, pentru a incasa alocatiile de stat (estimate la 600 de lire/copil/lunar - o suma ridicata raportat la veniturile de care beneficiau astfel de persoane in tara). Intentia a fost strict aceea de a incasa banii, de integrat nu s-au integrat niciodata. Mai mult decat atat, paralel cu incasarea ajutoarelor sociale, au inceput sa cerseasca si chiar sa comita infractiuni: furturi din buzunare si furturi din magazine. Treptat au inceput sa recruteze si alti copii, din familii carora le promiteau bani. Cele mai multe victime au fost racolate din comunitatile roma sarace, acestia putand fi usor manipulati si influentati (sunt obi-snuiti cu nivel scazut de trai, nu-si cunosc drepturile, nu pot reclama abuzurile). Li se promitea ca vor beneficia de ajutoarele sociale oferite de statul englez, ca minorii vor fi scolarii, imbracati si bine tratati, pentru a avea o viata mai buna decat in tara si ca, parintii vor primi si ei o parte din aceste ajutoare incasate. In timp, reseaua a inceput sa recruteze victime si din alte localitati dar si din judetele invecinate. Copiii erau recrutati si in schimbul datoriilor pe care parintii le aveau la traficanti. Recrutarea prin promisiunea stergerii datoriilor a fost aplicata si in cazul adultilor, care erau folositi fie la cersit, fie la comiterea de infractiuni. Pentru a asigura scoaterea in afara tarii a minorilor si-au dezvoltat reseaua implicand notari care facilitau obtinerea sau falsificarea documentelor acolo unde era cazul. In acelasi timp, au racolat in reseaua lor persoane care fara antecedente penale, pe care le plateau special pentru a fi insotitorii copiilor in momentul trecerii frontierei.

Modalitatea de actiune a gruparii este

descrisa si in dosarul de cercetare²⁹ ca a constat in racolarea si transportul unui numar mare de minori din 6 judete din Romania si transportarea acestora in Italia, Spania sau Belgia, o parte ramanand acolo, iar ceilalti fiind preluati si transporati in UK. Tot in dosarul de cercetare este mentionat faptul ca membrii retelei au racolat grupuri de persoane, in principal romi provenind din familii sarace sau cu handicap fizic pe care i-au transportat in strainatate (Spania, Franta, Italia, UK) unde acestia au cersit, au spalat parbrize sau au furat pentru ei.

Traficarea copiilor din categoria 8-16 ani, presupunea cele mai mici riscuri pentru membrii retelei, deoarece actele lor puteau fi cu usurinta falsificate (au fost falsificate certificate de nastere prin schimbarea varstei, a numelor parintilor sau chiar a numelui copiilor) si totodata aceasta categorie de victime aducea cele mai mari castiguri pentru traficanti.

Transportatorii erau si ei membrii ai retelelor si aveau responsabilitatea de a se asigura ca trecerea granitei se va rezolva fara complicatii. Faptul ca reseaua s-a dezvoltat intr-o asemenea masura poate fi pus in legatura si cu limitele in interventiile autoritatilor locale. Acest lucru a facut posibila lipsa de finalitate a controalelor asupra bunurilor nejustificate (membrii gruparilor nu figurau ca avand vreo sursa de venit in conditiile in care ei sau rudele lor erau proprietari ai unor bunuri mobile si imobile in valoare de sute de mii de euro) si lipsa unor investigatii privind bunastarea financiara afisata de emigrantii intorsi in tara.

De asemenea, Europol³⁰ prezinta cazul ca fiind unul exemplar pentru cooperarea dintre doua state in scopul combaterii traficului de minori pentru constrangere la comiterea de infractiuni, astfel ca investigarea acestui caz este descrisa ca fiind un success, desi protectia si asistarea copiilor traficati a fost una punctual, fara a avea consecinte de lunga durata.

„30 octombrie 2010 - Douazeci si opt de copii au fost salvati, ca parte a unei

29 - <http://portal.just.ro/43/Lists/Jurisprudenta/DispForm.aspx?ID=1017>

30 - <https://www.europol.europa.eu/content/operation-golf>

operatiuni comune majore conduse de Politia Metropolitana din Marea Britanie si Europol. Operatiune, finalizata in octombrie 2010, a facut parte dintr-o investigatie mai ampla numita Operatiunea Golf, care a constat dintr-o echipa comuna de ancheta (JIT) intre Politia Metropolitana si Politia Nationala Romana. Scopul JIT a fost de a aborda o anumita retea romaneasca de crima organizata care a fost traficul si exploatarea copiilor din comunitatea de romi. Pana in prezent, ancheta a dus la arestarea a 126 persoane. Infractiunile includ: traficul de fiinte umane (inclusiv a traficului intern in Marea Britanie), spalare de bani, fraudă beneficii, neglijarea copiilor; pervertirea cursul justitiei, furt si de manipulare a bunurilor furate. Curtea de cazuri sunt in curs de desfasurare. Scopul principal al operatiunii a fost de a proteja potentialele victime copii si implicate 16 adrese fiind cautate in Ilford, Essex. Copiii s-au gasit dusi la un centru dedicat, cu personal format din experti in protectia copilului de la politie, autoritatea locala si de incredere locale de sanatate, in cazul in care evaluarile individuale au fost efectuate pe fiecare copil. Procesul de evaluare a examinat bunastarea copiilor si a cautat sa identifice daca ar fi fost supuse exploatarii si / sau neglijare. Europol a fost membru activ al echipei comune de ancheta (JIT) si a oferit asistenta autoritatilor competente”

Problema identificata de toate sursele mentionate anterior este ca autoritatile britanice au tratat acesti copii ca pe infractori, nu ca potentiale victime ale traficului, interventia de combatere a infractiunii de trafic fiind tarzie, ceea ce a permis extinderea retelei si victimizarea multor copii si adulti.

In urma monitorizarii de presa si a informatiilor de pe portalul instantelor de judecata³¹, privind cauze de trafic de minori pentru constrangerea la comiterea de infractiuni, , a reiesit ca fenomenul nu este unul nou pentru Romania, iar traficarea copiilor romi obligti sa comita furturi, a fost cercetata si inainte de intrarea Romaniei in UE. Din interviul realizat cu VoT 1 (vezi studiul de caz nr. 1), reiese foarte clar ca acesta modalitate de exploatare nu este una

31 -<http://portal.just.ro/>

noua, ci mai degraba este nou interesul autoritatilor pentru acest tip de exploatare.

“ Nu era prima data cand ma scoteau din tara (2003, cand avea 7 ani). M-au ascuns in bagaj pentru ca eram mai mic si tot m-au scos. Nu sunt probe, dar “mama” a cersit cu mine in brate si and eram bebelus” (VoT 1)

In 2007, la scurt timp dupa intreaarea Romaniei in UE, presa italiana relateaza cum politia din Milano a reusit sa anihileze a retea de trafic de minori, arestand 25 de persoane din Romania pentru “trafic de minori, furturi, talharii, practicarea jocurilor de noroc si camata”. Informatiile preluate in presa³² din Romania arata ca:

“Politistii au stabilit ca minorii exploatați erau in numar de 34 si ca fusesera introdusi ilegal in Italia. Potrivit anchetatorilor, fiecare dintre cei 25 de adulti arestati obtinea de pe urma activitatilor ilegale desfasurate un castig zilnic cuprins intre 500 si 1.000 de euro”

Un alt exemplu, este cel al unui dosar de cercetare a trafifului de minori pentru constrangere la comiterea de furturi, dosar din anul 2005, instrumentat de un SCCO si DIICOT din zona Moldovei. Conform declaratiilor de presa³³ de la momentul trimiterii in judecata a traficantilor, politistii si procurorii specializati au reusit sa anihileze o retea de traficanti de copii. Reteaua, formata din patru membri, a reusit, in cativa ani, sa transporte in Austria si Italia mai multi minori, care, odata ajunsi in strainatate, erau pusi sa fure din buzunare din supermarket-uri sau din marile centre comerciale. Incepind cu anul 2003, traficantii au dus in Austria citiva minori racolati din mai multe localitati din judetul Neamt, carora le-au procurat documente de calatorie si le-au asigurat transportul

32 -<http://www.mediafax.ro/social/politia-italiana-aresta-25-de-romani-de-etnie-romacacuzati-de-exploatarea-minorilor-2301353>

33 - <http://www.ziaruldeiasi.ro/local/roman/traficanti-de-copii-scoala-de-hoti-a-produs-miliarde-ni3sdq>

peste hotare. Minorii, in marea lor majoritate proveneau din familii nevoiase de romi, erau dusi "afara" cu acordul parintilor lor. Odata ajunsi pe teritoriul Austriei, copiii erau antrenati sa invete "tainele" furturilor din buzunare. Capii retelei erau ajutati de alti complici, care se ocupau de transportul copiilor in strainatate si aducea in tara a bunurilor furate de catre acestia. Banii sustrasii de copiii pusi sa fure erau trimisi in tara si prin diferite servicii bancare sau chiar prin intermediul soferilor firmelor de transport international. Cercetarile efectuate de catre politisti si procurori in acest caz au scos la iveala faptul ca, in doar doi ani, membrii retelei au facut, practic, naveta intre Austria si Romania, ei intrind pe teritoriul austriac de aproape 140 de ori. Copiii erau supravegheati zilnic de cate un membru al retelei, acesta adunind, in fiecare seara, banii sau bunurile furate de catre minorii pusi sa fure din buzunare. Informatiile adunate in acest caz de catre anchetatori au scos la iveala faptul ca, in ultimii doi ani, reseaua de traficanti si hoti de buzunare a reusit sa cistige, din furturi, aproximativ 200 000 euro, dar si bunuri a caror valoare a depasit mai multe mii de euro. Dupa ce capii retelei au fost retinuti de catre politistii nemteni, traficantilor li s-au intocmit dosare de cercetare penala, ei fiind cercetati acum sub acuzatia comiterii infractiunilor de trafic de minori, constituire a unui grup infractional organizat si spalare de bani.

Intr-un articol din presa locala, este descrisa situatia unuia dintre copiii exploatați de aceasta retea: In anul 2002, cei patru (traficanti) racoleaza primul copil, atunci in varsta de 12 ani. Pentru ca nu doreau sa aiba probleme cu parintii copilului, traficantii i-au convins ca au o slabiciune pentru copil si ca nu-i vor decat binele si astfel au obtinut o declaratie notariala autentificata prin care parintii erau de acord ca fiul lor sa mearga in strainatate. Din acel moment copilul a fost exploatat mai mult de doi ani atat in Austria, cat si la Milano, Italia. In perioada 2002 – 2005, pustul a schimbat nu mai putin de trei pasapoarte turistice, la frontiera Romaniei figurand cu 35 de iesiri in strainatate, aducand retelei

castiguri de peste 60.000 de euro³⁴.

Obligarea la comiterea de infractiuni se intreprunde deseori cu exploatarea sexuala atat a victimelor minore, cat si a acelora adulte. In cazurilor victimelor intervievate (VoT5 si VoT 6), aparent modalitatea principala de exploatare a fost cea de obligare la oferirea de servicii sexuale, dar asa cum am descries anterior, ambele adolescente, au adus retelelor de trafic care le-au exploatat sume mari de bani din comiterea de furturi si alte infractiuni.

Un alt astfel de caz, reiesit din monitorizare de presa, este acela al unei retele de traficanti din Sud-Vestul Romaniei care recruta tinere minore si adulte, promitandu-le locuri de munca in Spania, dar odata ajunse la destinatie, fetele esrau obligate sa se prostitueze si sa fure. Pentru fetele minore, membrii retelei realizau documente false de identitate, cu ajutorul unei retea de falsificatori din Rusia. Traficantii, autodeclarati roma, au exploatat inclusiv o nepoata a lor in varsta de 15 ani.

*“In perioada 2011-2012, sub promisiunea oferirii unor locuri de munca in strainatate, acestia le-au transportat in Spania, localitatea Alicante, unde le-au obligat sa fure din magazine si sa practice prostitutia. Proxenetii isi insuseau sumele de bani provenite din furturi si prostitutie”*³⁵

In momentul retinerii nepotei minore pentru furt, politia spaniola a lasat-o sa plece tocmai datorita minoriatului.

“Ca sa nu mai aiba probleme, unchiul si matusa s-au ocupat si i-au facut rost de o carte de identitate falsa de la rusi, in care aparea ca este majora”- extras rechizitoriului de caz

34 - www.desteptarea.ro/copii-antrenati-sa-fure-din-buzunare-traficanti-de-minori-trimisi-dupa-gratii

35 - <http://www.evz.ro/proxenetii-romani-si-mafia-rusa-buletine-false-pentru-prostitute-minore-1031316.html>

Tot in rechizitoriu de caz se mentioneaza ca in urma unui control al politiei spaniole la casa in care fetele erau exploatate sexual, traficantii au fost retinuti, dar dupa 48 au fost eliberati, acestia continuandu-si activiatea infractionala in Italia pentru cateva luni si mai tarziu in Germania.

CASATORIE DE CONVENIENTA

In contextul actual al migratiei, aceasta forma de exploatare este in plina crestere si va afecta din ce in ce mai multe tari din Uniunea Europeana. In contextul traficului de persoane, casatoria de convenienta a aparut ca o solutie la nevoile resortisantilor tarilor terte care au drepturi de sedere in tarile europene iar traficantii profita de vulnerabilitatea unor femei promitandu-le intre 2000-5000 de euro pentru acceptarea casatoriilor pe termen scurt cu resortisantii tarilor terte. De fapt, aceste casatorii se dovedesc dificil de a se concretiza, sumele de bani obtinute de traficanti fiind mult mai mari decat promisiunea facuta victimelor. Practic, aceste femei sunt vandute pentru sume de aproximativ 1000 de euro si sunt constrangere sa ramana in casatorie pana cand sotii obtin efectiv cetatenia europeana.

O casatorie de convenienta sau casatorie falsa este o casatorie initiata numai in scopul de a obtine un beneficiu sau alte avantaje care decurg din acest statut. In timp ce se face referire la "fictiva" sau "fals", din cauza motivatiei sale, uniunea in sine este inca valabila din punct de vedere in cazul in care este conforma cu cerintele legale formale pentru casatorie in aceasta tara. Aranjarea sau intra intr-o astfel de casatorie pentru a induce in eroare functionarii publici este ea insasi o incalcare a legiilor unele tari. Potrivit unui document din 2013 al Home Office³⁶ din Marea Britanie:

"O casatorie fictiva, sau casatorie de convenienta, sau un parteneriat civil fictiv descrie o casatorie sau un parteneriat civil incheiat in avantajul imigratiei intre doi oameni care nu sunt un cuplu autentic. O casatorie fictiva sau parteneriat civil este

36 - "Shammarriage" The Free Dictionary By Farlex

diferit de o casatorie sau parteneriatul civil incheiat de un cuplu autentic in cazul in care poate fi convenabil pentru imigrare sau alte motive...”

Datele privind traficul pentru constrangerea la mariaj fortat sau casatorie de convenienta sunt putine, astfel ca cercetarea noastra este limitata la analiza a doua cazuri, asistate de ADPARE, in perioada 2013-2014. In perioada amintita au fost referire, pentru a beneficia de serviciile de asistenta ale ADPARE, doua femei, de 24 (VoT 2), respectiv 29 de ani, autodeclarate roma, ca si victime ale traficului pentru exploatare sexuala in Anglia, respectiv Cipru. In urma evaluarii riscurilor si a evaluarii situatiilor de exploatare, ambele victime au fost recrutate din Romania, cu promisiunea unor casatorii de scurta durata cu cetateni din tari terte, aflati in tarile aminte anterior. Femeilor li s-a ca vor fi “casatorite” pentru maxim sase luni, ca toate cheltuielile de transport, cazare , masa vor fi suportate de “sot” si ca dupa cele sase luni vor primi aproximativ 2500 euro si se vor intoarce acasa. In amebele cazuri, odata ajunse la destinatie, “viitorii sotii” au refuzat casatoria, in primul caz pentru ca victima nu vorbeau limba engleza, iar in al doile caz, pentru ca victima era dependeta de droguri, astfel ca pentru recuperarea cheltuielilor de transport, cazare si masa, traficantii le-au exploatat sexual.

Mai mult decat atat, prima dintre femei (VoT2), a fost exploatata sexual in doua tari de destinatie, prima fiind Anglia, cea de-a doua Irlanda.

"El (traficantul) mi-a spus ca totul se va rezolva intr-o luna. Am doua fiice si una este bolnava. Am discutat acest lucru cu familia mea si am acceptat. Nu ma asteptam la el sa ma folosescai pentru altceva "(VoT 2).

Elementele comune identificate in cele doua cazuri sunt: ambele femei au trecut infractional, respectiv antecedente penale, ambele avand in trecut pedepse cu inchisoarea si contact permanent cu mediul infractional; in ambele cazuri exista “acceptul” din partea familiei pentru mariajul aranjat,

iar traficantii sunt din acelasi mediu cu victimele, persoane “cunoscute” pentru proxenetism si exploatare sexuala, ambele propuneri facandu-se in mod direct, fara intermediari.

In urma monitorizarii de presa si a monitorizarii pe internet a subiectului, cu limitele afrente acestor resurse, am constatat ca exista multe forumuri romanesti de discutii cu acesta tema si ca mai multe femei solicita informatii legale despre o eventual casatorie cu un cetatean din tara terta.

*Un astfel de exemplu este urmatorul: Titlu/Subiect: casatorie cu un pakistanez in UK ...am nevoie de o opinie in legatura cu o propunere care mi s-a facut. In 2 luni urmeaza sa plec in Anglia la o prietena. Aceasta mi-a propus sa ma casatoresc acolo cu un cetatean pakistanez in schimbul a 3000 de lire pentru ca el sa obtina viza de sedere in Anglia, urmand sa intenteze el divort dupa o luna,nefiind necesar sa locuim impreuna sau sa avem alt tip de relatii... totul sa fie doar in acte....”*³⁷

Asa cum este prezentatat situatia, este clar vorba de cel putin insalaciune deoarece nu exista casatorie de o luna care sa fie urmata de obtinerea vizei, iar sumele pe care cetatenii pakistanezi le ofera sunt mai mari decat cea din propunerea de mai sus, desi este posibil ca “prietena” din Anglia sa fie implicata intr-o retea de trafic de persoane pentru mariaj aranjat.

ADOPTII ILEGALE

Potrivit declaratiilor expertilor judiciari si a politiei din Grecia in 2006, un numar tot mai mare de persoane in imposibilitatea de a adopta copii prin canale oficiale au recurs la alte metode pentru a avea copii.In aticolul *"Traficul de copii este infloritoare in Grecia - Europa*³⁸ ", *"cei mai multi copii de vanzare din Grecia sunt adusi aici de*

37 - http://www.dreptonline.ro/raspunsuri_juri-dice_intrebari/raspunsuri_intrebare.php?id_intrebare=48882

38 - http://www.nytimes.com/2006/12/18/world/europe/18iht-babies.3939121.html?pagewanted=all&_r=0

femei sarace din Bulgaria si alte tari din balcani". Cele mai multe dintre mame sunt femei roma din Bulgaria si "sunt platite cu 4.000 de dolari pentru a renunta la copiii lor". In acelasi articol, este prezentat cazul unei mame din Romania *"In cel mai recent caz , o minora de 16 ani din Romania, dintr-o comunitate de romi, a fost retinuta dupa ce s-a plans la politie ca a fost inselata cu 14.000 de euro de o femeie britanica care i-a promis acesti bani pentru nou nascutul minorei"* .

Ca si in celelate sectoare de “constrangere la comiterea de infractiuni”, informatiile despre astfel de cazuri cu cetateni romani sunt limitate. In timpul interviurilor cu doi ofiteri specializati in combaterea criminalitatii organizate, acestia au amintit un caz recent de cooperarea a politistilor din Romania si cei din Franta, astfel ca mai multe femei roma dintr-un sat din sudul Romaniei au fost constranse sa accepte “adoptarea” copiilor lor in Franta. Asa cum apare in interviuri si in comunicatele de presa, incepand cu iunie 2013, politia franceza a inceput sa investigheze cazul dupa un denunt anonim, in legatura cu o nastere dintr-un spital din Marsilia.

Personalul medical a fost surprins de plansetele unei tinere mame din Romania care tocmai nascuse si de prezenta unui cuplu care parea grabit sa ia copilul nou-nascut si astfel au reclamat suspiciunea ca se intampla un abuz. In urma investigatiilor in cele doua tari, Romania si Franta, patru romani au fost arestati pentru trafic cu nou nascuti.

Cazul este descris intr-un comunicat de presa³⁹ din aprilie 2015, astfel:

Marsilia: Patru romani, condamnati la inchisoare pentru trafic cu bebelusi

Procurorul a cerut in cadrul procesului pentru trafic cu bebelusi romi, pedepse importante, de sapte ani, impotriva celor patru romi acuzati ca au organizat o retea de trafic cu bebelusi, vanduti catre cupluri sterile de nomazi. Romii au fost acuzati de "trafic de fiinte umane". El a cerut totodata doi ani de inchisoare pentru cele doua cu-

39 -<http://www.mediafax.ro/externe/marsilia-patru-romani-condamnati-la-inchisoare-pentru-trafic-cu-bebelusi-14114155>

pluri de cumparatori.

Vanzatorii au fost condamnati la pedepse cuprinse intre 18 luni si cinci ani de inchisoare si interzicerea ulterioara a intrarii pe teritoriul Frantei, iar cumparatorii au fost condamnati la pedepse de doi ani de inchisoare, cu suspendare. Procurorul a denuntat "mizeria umana", "suferinta" protagonistilor, "avaritia" unora dintre ei, "o lume interlopa la limita mafiei" si "dezumanizarea", intr-un dosar pe care l-a rezumat la "crearea unei uzine de bebelusi" de - catre "un clan familial" in cadrul caruia concubinii au "obligat femeile sa-si vanda copiii".

"Alti bebelusi au fost vanduti", a dat procurorul asigurari, in contextul in care procesul a vizat patru sarcini, dintre care doua au condus la vanzari, iar alte doua au esuat, una deoarece mama a refuzat, pana la urma, sa isi abandoneze copilul, iar cealalta intrucat politia a arestat banda anterior, in urma unui pont.

Din clan fac parte patru romani, unul dintre ei coordonand activitatile clanului si trei concubine ai surorilor sale, cu varste cuprinse intre 25 si 42 de ani. Ei au venit sa munceasca in Franta. De fapt, cautau in gunoai, iar unul dintre ei cersea in Corsica. Ei locuiau in tabere improvizate, hranindu-se cu ceea ce gaseau in pubelele unui supermarket vecin si trimiteau mandate de cate 20-30 de euro pe saptamana familiilor lor din Romania. Toti au negat faptele de care au fost acuzati, in pofida probelor, constand in interceptari telefonice si a marturiilor prin care cumparatorii au afirmat initial ca era vorba despre donatii, iar ulterior au recunoscut, in instanta, ca au negociat pretul de cumparare inainte de nastere, si anume suma de 8.000 de euro si o camioneta Mercedes intr-un caz si suma de 8.000 de euro si un autoturism marca BMW vechi, in celalalt.

"Cu privire la trei dintre surorile dumneavoastra, insarcinate, ale caror sarcini au condus la vanzari sau planuri de vanzare, acest lucru necesita explicatii", a subliniat presedintele sedintei. "Este din cauza intamplarii", i s-a raspuns.

“Nu am facut nici un rau. Am salvat un copil din mizerie. Mama lui ne-a spus ca mai are 6 copii acasa si nu are ce sa le dea sa manance”, citat din declaratia unuia dintre traficanti.

“Reteaua era bine organizata. Odata ce se stabilea un acord in privinta pretului, femeile insarcinate erau aduse din Romania in Franta pentru a livra nou-nascutii”, a explicat judecatoarea de instructie.

Cei doi ofiteri DCCO intervievati au descris cazul de mai sus ca fiind unul dintre primele de acest gen din Romania si au mentionat colaborarea continua intre autoritatile judiciare din cele doua tari. “Este o situatie noua pentru Romania si speram sa nu se transforme intr-un fenomen, asa cum se intampla in Bulgaria, in cazul in care femeile gravide rome sunt transportate in alte tari, cum ar fi Grecia si sunt fortate sa accepte oferindu-si nou-nascuti in adoptie” (ofiter DCCO).

Acest nou caz de trafic cu transportarea femeilor insarcinate in alta tara pentru adoptii are caracteristicile celor prezentate de autoritatile bulgare, astfel ca victimele sunt: femeile sunt de etnie roma, provin din acelasi sat / oras sau comunitate si sunt rude cu traficantii. In plus, specialistii intervievati considera ca in aceste cazuri traficul de persoane pentru adoptii ilegale este dificil de identificat, cercetat, pedepsit atata timp cat legislatia in tarile de destinatie cu privire la adoptie este permisiva. “Este usor pentru un asa numit tata sa declare nou-nascutului ca propriul lui copil. Adoptia este o simpla formalitate...” (ofiter DCCO).

FOLOSIREA IDENTITATII VICTIMELOR PENTRU FRAUDE BANCARE SI FRAUDE PE INTERNET

Vechi si nou: traficul de persoane pentru folosire identitatilor victimelor pentru ca retelele bine organizate de traficanti sa obtina credite si/ sau deduceri de taxe de pe uram firmelor”fantoma” este de scurt timp in atentia autoritatilor si nu pentru ca nu ar fi existat ca si fenomen, ci pentru ca s-au sporit abilitatile de identificare, cercetare si condamnare a institutiilor de palicare a

legii. Concluzia de mai sus este rezultatul analizei a 36 de interviuri cu victime ale acestui tip de exploatare (VoT 8-43), a interviurilor cu expertii in domeniu, analizei cazurilor din instantantele de judecata si comunicatelor de presa ale politiei.

Un caz aflat in stadiu de judecata la un tribunal din Vestul Romaniei, este cel in care 6 cetateni romani, organizati intr-o retea, au recrutat persoane pentru munca in Italia, dar odata ajunse la destinatie acestea au fost victime ale exploatarei prin cersatorie, obligarea la comiterea de furturi si fraude bancare.

Comunicatul de presa⁴⁰ pe care l-au facut polistii investigatori in 2012, odata cu trimiterea in judecata a traficantilor ne arata ca:

“in perioada 2005-2011, o retea de criminalitate organizata, a recrutat direct sau prin intermediari, cetateni romani, carora le-a promis locuri de munca in Italia ca muncitori necalificati in domeniul constructiilor, distribuire de materiale promotionale, ingrijire persoane in varsta etc. Persoanele recrutate erau transportate in Italia cu autoturisme si microbuze proprietate personala unde erau cazate in conditii improprii, de obicei in podurile, pivnitele sau garajele imobilelor in care locuiesc membrii grupului infractional si obligate sa cerseasca in folosul lor,,

Dupa cazare, persoanelor recrutate li se retineau documentele de identitate sub diverse pretexte si erau transportate in zona supermarket-urilor, bisericilor sau zonelor de agrement, unde erau executau pantomi-ma, fiind astfel obligati sa cerseasca. Victimele cerseau zilnic, iar banii obtinuti ajungeau la membrii retelei. Mai mult, oamenii erau batuti si amenintati chiar cu moartea daca se impotriveau si isi cereau actele. Membrii retelei le spuneau ca vor avea de suferit familiile lor ramase in Romania.

De asemenea, cei racolati erau pusi sa fure din magazine sau li se intocmeau documente de rezidenta, contracte de munca fictive cu ajutorul carora obtineau carduri

de credit de la diverse institutii bancare italiene. Folosindu-se de aceste carduri de credit, membrii gruparii cumparau diverse bunuri, in special electronice si electrocasnice, pe care ulterior le valorificau, fara a mai acoperi limita de credit.

In comunicatul de presa se mai spune ca: „Sumele de bani obtinute din activitatile infractionale au fost investite de membrii grupului infractional in constructia unor imobile si autoturisme de lux. Pana in prezent au fost identificate aproximativ 45 persoane recrutate de membrii gruparii, care au fost exploatate de acestia”. Asa cum afirma si expertii intervievati, traficul de persoane pentru fraude bancare presupune, in cele mai multe cazuri combinarea tipurilor de expoatare, precum furturile si cersatoria. Cazurile care presupun doar recrutarea, transferul si exploatarea persoanelor exclusive prin folosirea identitatii si obtinerea de credite bancare pe baza unor documente fasificare, pot fi tratate de organelle de urmarire penala ca si cazuri de inselaciune si mult mai greu victimele pot fi identificate ca persoane traficate.

Cele 36 de victime intervievate, parti vatamate in acelasi dosar de trafic de persoane , „Cuibul de viespi” pentru strangere la obtinerea de fraude bancare in acelasi dosar, sunt persoane adulte care fiind in cautarea unui loc de munca sau a unui salariu mai bun, au acceptat propunerile recrutorilor de se deplasa in Danemarca pentru a munci conform cu pregatirea lor profesionala, recrutorii folosind actele unor firme fantoma cu diverse domenii de activitate, astfel ca activitatile specifice ale firmelor sa “raspunda” cautarilor profesionale lae victimelor : constructii, salubritizare, peisagim si amenajari exterioare, case de schimb valutar, munca necalificate pentru productia de ambalaje. Salariile promise oamenilor erau de 1.200-1.300 euro.

“eram intr-un bar cu mai multi prieteni. Un barbat a venit la noi si ne-a intrebat daca vrem sa mergem in Danemarca la munca si ca are mai multe oferte pentru noi. M-am gandit ca e teapa pana cand ne-a aratat actele de la mai multe firme... una era de amenajari exterioare. Eu aveam experienta in Italia pentru asa ceva. Am zis ca ma mai gandesc si el a zis caa

trebuie sa ne graabim sa facem constrac-tul pana in sarbatorile de iarna. Am mers acasa, am vorbit cu tata si am zis sa incerc. Ma asteptam sa fie exploatare, da’nu ce a fost. Credeam ca e ca in Italia, muncesc acolo si primesc salariu de Romania” (VoT Danemarca)

“ lucram la o tabacarie, legal, cu carte de munca. M-a sunat un var plecat in Danemarca si mi-a zis ca e bine, munceste si sa ma duc si eu. Aveam salariu de 700 lei/ luna (aprox 170 euro) si am doi copii, multe datorii si ce am zis: “ma duc, muncesc un an si ma intorc cu bani sa-mi platesc datoriile”. Mi-a zis sa-mi fac pasaport. Mi-am facut, cu banii meim, la urgenta, pentru un an. Asa a zis ca se cere. Nu stiam eu ca nu-mi trebuie pasaport. Am scos pasapotul, mi-am platit drumu’ cu ultimul salariu si am plecat! Ce am gasit acolo, numai munca nu era!” (VoT Danemarca

Una dintre victimele intervievate in cazul “Cuibul de viespi” , cu studii universitare si situatie materiala peste medie explica cum recrutorul a insistat ca el sa plece la munca in Danemarca abordandu-l zilnic, timp de o saptamana

“ Lucram la un hotel ca receptioner. Il stiam din oarecum (pe recrutor). A venit la mine si mi-a zis ca daca tot vorbesc eu engleza, nu as vrea sa merg in Danemarca sa muncesc? Se plateste bine...la inceput aproximativ 1200 euro pentru inceput si ca o sa am masa, casa, tot asigurat de ei. “prea frumos sa fie adevarat”- i-am spus ce gandeam si parent a inteles ca l-am refuzat; aopi a venit zilnic la hotel si m-a zapacit! Pana la urma, am acceptat” (VoT Danemarca)

Mai tarziu, in plina exploatare, victima a inteles insistenta recrutorului “ Acolo (DK) a trebuit sa joc rolul traducatorului atunci cand oamenii erau dusi la banci sa solicite credite “ (VoT Danemarca)

Fiecare persoana primea actele de rezidenta temporara, cele de angajare, si “statea pe camera”, neavand de fapt alta “obligatie” decat aceea a contractarii unor credite pentru bunuri, de obicei telefoane, electronice si electrocasnice de valori ridi-

cate, prin metoda cunoscuta drept “credit cu buletinul”. Bunurile luate pe numele victimelor, erau valorificate pe piata “neagra” de persoanele care constituiau grupul infractional. Intr-un comunicatul de presa⁴¹, politia daneza suspecteaza ca peste 300 de persoane le-au cazut victime, acestia folosindu-le identitatile pentru a comite fraude. „Suspectam ca pentru fiecare persoana exploatata, ei obtineau cam 180.000 de coroane (24.000 de euro). Si daca au fost 300 de oameni in acest sistem, vorbim despre 54 de milioane de coroane (7,2 milioane euro)”, a declarat purtatorul de cuvânt al politiei. Conform politiei romane, traficantii au deschis in Danemarca firme pe numele victimelor. “Colaborarea politieneasca bilaterala in acest caz a inceput in anul 2014, prin realizarea schimbului de date si informatii operative prin Centrul de Cooperare Politieneasca Internationala, Interpol si Europol, cu sprijinul atasatului de afaceri interne al Ministerului Afacerilor Interne si al ofiterului specialist suport operativ roman. Desfasurarea de investigatii in Danemarca si Romania au facilitat identificarea a 71 de cetateni romani care au fost victime ale retelei de infractori. Victimele vor beneficia de sprijinul autoritatilor daneze si romane pentru a fi repatriate”, se mai arata in comunicatul MAI.

In februarie 2015, politia daneza a demarat o ampla operatiune denumita “Cuibul de viespi” finalizata cu retinerea a 24 de persoane, intre care si romani. “In urma cooperarii politienesti romano-daneze, miercuri 25 februarie a.c., politia daneza a desfasurat o operatiune de angajare cu denumirea “Cuibul de viespi”, pentru deconstructura unei retele infractionale ai carei membri sunt banuiti de savarsirea infractiunilor de trafic de fiinte umane, fals si inselaciune. Operatiunea s-a finalizat in cursul serii de ieri cu retinerea a 21 cetateni romani, 2 danezi si un cetatean sirian” si “In urma

cercetarilor s-a stabilit ca membrii retelei se foloseau de identitatile persoanelor traficate pentru a obtine sume insemnate de bani prin inselarea autoritatilor daneze, a unor banci, institutii de credit si magazine” se arata in comunicatul de presa al MAI

— TRAFICANTII SI ORGANIZATIILE CRIMINALE

In conformitate studiul ANITP „Studiu privind cersatoria in relatie cu traficul de persoane”cu , traficantii care opereaza in strainatate sunt, in general, persoanele cu antecedente penale, care in timp, s-au orientat spre acest tip de infractionalitate, bazata pe veniturile substantiale care pot fi obtinute, in relatie cu riscurile minime asumate. Interviuurile cu victimele si cu expertii au evidentiati faptul ca cea mai mare parte a timpului, traficul legat de comiterea de infractiuni si cersatorie fortata reprezinta doar una dintre actiunile penale ale traficanti care opereaza in strainatate, astfel incat ei forteaza, de asemenea victimele sa ofere servicii sexuale. In unele cazuri, traficantii au fost, de asemenea, implicati in traficul de droguri sau furtul de masini.

"Cand am ajuns am inteles nu a existat nici o lucrare care este implicata, doar cerisit si furt. Nu a existat nici un apartament cu chirie pentru noi; am fost dusi la parcul de rulote ... echipe de 10 persoane. Coordona-torul ne dadea sfaturi, unde sa mergem si ce sa fura: roti, piese auto, automobile, telefoane, ale produse ... ne dadea locurile fixe de cerisit si furat si el (coordonator) veneai cu un camion si ridica bunurile. De exemplu, paletii ii vindea cu 20 de euro bucata "(vol.3)

In cazul analizat (GOLF, Tandarei, Europa), retelele s-au dezvoltat in jurul unor familii sau persoane cu influenta in comunitatile de romi: tigan tanar, puternic, temut de ceilalti tigani sau judecator drept in stabor (romi care vorbesc despre liderul celui mai important grup de traficanti). Retelele s-au extins in jurul membrilor familiei care detineau rolul de lideri.

Asa cum sunt caracterizate in documentele EUROPOL, in functie de marimea structurii, retelele de traficanti sunt de trei tipuri⁴²:

Retea pe scara larga – structura internationala ierarhica, construita pe contacte internationale atat la nivel politic cat si economic, in tarile de origine, de tranzit si de destinatie. Retelele de acest tip folosesc

42 - <https://www.europol.europa.eu/>, Europol's reports

metode variate de recrutare si tranziteaza in mod frecvent mai multe tari.

Un exemplu de retea pe scara larga este cel al clanului Cordunenilor. Asa cum este descrisa in rechizitoriu de caz, reseaua are urmatoarele caracteristici:

Reteaua de criminalitate organizata transfrontaliera, de sorginte autohtona, reprezentata de clanul interlop "**Corduneanu**", dispune de multiple extensii si legaturi atat in plan intern - palierul mediilor criminale active local si pe raza altor judete, cat si pe spatiul limitrof (Republica Moldova), respectiv pe teritoriul unor state europene (Italia, Spania, Irlanda, Austria, Germania), manifestandu-se ca un **grup infraccional organizat, ermetic, bine structurat** si care a actionat dinamic si incisiv in scopul comiterii de infractiuni sau determinarii la acte infraccionale, in vederea obtinerii de importante beneficii materiale si financiare.

Conturata initial pe *criteriul apartenentei familiale*, structura a devenit treptat o retea de **tip mafiot**, in care varfurile sau **elementele de comanda** sunt, in principal, membrii de baza ai familiei Corduneanu, "evoluand", *in timp, de la preocupari axate pe aplicarea violentei, pana la actiuni mai subtile de intimidare, acestea din urma fiind sustinute si de "faima" pe care a dobandit-o la nivel local, national si chiar international.*

Activitatea infraccionala in Romania : santaje, inselaciuni in materie imobiliara, inselaciuni prin obtinerea de credite bancare, trafic de persoane, lipsire de libertate si spalare de bani .

Activitatea infraccionala in spatiul Uniunii Europene : Intr-o perioada mare de timp respectiv de la inceputul anilor 2000 au pus la punct si dezvoltat **o retea de „hoti”** capabila sa actioneze la nivelul statelor U.E. dar si in spatiul extracomunitar.

Termenul de „hot”este un termen generic folosit pentru a desemna persoanele trimise de catre membrii acestei grupari in strainatate pentru a savarsi infractiuni, gama acestora fiind variata, incluzand furturi, talharii, fraude prin folosirea mijloacelor de plata electronice, respectiv car-

duri.

Racolare: Au fost stabilite doua modalitati de racolare a hotilor care erau trimisi la furat in strainatate: fie erau „luati de mici” de la 10-12 ani si dusi in strainatate unde erau supravegheati si „specializati” folosindu-se de faptul ca acolo cei care aplicau legea obisnuiau sa-i bata pe hoti fara nicio alta sanctiune care sa ramana scrisa si sa-i „periclitaze cariera”, dupa care ulterior erau transferati in alte state din Europa unde aplicau deprinderile dobandite; - fie pentru a recupera unele datorii din tara erau nevoiti sa fure numai in locurile si conditiile indicate de membrii gruparii.

Cazare : Persoanele care ii supravegheau pe hoti in strainatate urmau sa-i cazeze in grupuri relativ mici care sa nu atraga atentia, in locuri retrase pe care le paraseau dupa perioade scurte de timp.

Tira: Un aspect omniprezent in tot ceea ce insemna reseaua de hoti din strainatate il constituie „tira” sau persoana care avea rolul de a masca momentul in care hotul baga mana in buzunarul unui „CENTAUR” care in limbajul lor insemna o potentiala victima (de cele mai multe ori un turist in varsta). De cele mai multe ori „pustii” – asa cum erau denumiti generic de cei care ii supravegheau (pentru a sublinia o stare de inferioritate) – intrau in „bransa” ca fiind „tira”cuiva, fiind platit cu foarte putini bani, facandu-l sa-si doreasca sa fure singur.

Ponturi pentru zone de actiune: Hotii erau organizati in astfel incat atunci cand supraveghetorii identificau locuri unde se putea fura mult (grupuri de turisti, festivaluri, etc.) „pontul” era transmis foarte repede catre toti membrii retelei de hoti.

Constrangeri: Membrii gruparii care supravegheau retelele de hoti din strainatate foloseau mai multe mijloace de a-i constrange pe „pusti”sa fure:

- atunci cand erau prinsi le angajau avocat pentru a-i „indatora” si a-i obliga sa fure in continuare;

- le luau pasapoartele si actele pentru a nu putea sa fuga;

- ii umileau in mod constant fata de ceilalti hoti, spunandu-le ca nu au dreptul sa manance daca nu fura din ce in ce mai mult;

- uneori apelau la unii membri de la varful ierarhiei din tara ca sa vorbeasca cu pustii la telefon pentru a-i timora si induce teama.

Mobilitate

Retelele de hoti erau distribuite pe teritoriul Uniunii Europene in functie de specificul fiecarui stat astfel incat se puteau deplasa acolo unde puteau „produce mai mult” urmarind de la zone cu un numar mare de muzee pana la zone cu diferite tipuri de festivaluri, sau evenimente importante care asigurau un numar mare de participanti, urmarindu-se mobilitatea in spatiu si timp.

S-a constatat ca, in cazul in care unul din membrii sai este implicat intr-un conflict, **gruparea are capacitatea de a reactiona imediat, mobilizand un numar foarte mare de persoane inarmate sau nu**, in masura sa-i sprijine pentru solutionarea conflictului.

Gradul de supunere al victimelor fata de membrii retelei Corduneanu este descrisa in rechizitoriu, astfel ca membrii gruparii **considerau ca detin un veritabil drept de proprietate asupra victimelor**, rezulta din aceea ca persoanele vatamate erau obligate sa plateasca **taxe fixate de inculpati, denumite rascumparare, pentru a-si redobandi libertatea**. In cele mai multe situatii, chiar atunci cand victimele au platit taxa impusa, inculpatii au refuzat sa ii elibereze, silindu-i in continuare sa comita furturi in folosul lor, sa suporte in nenumarate randuri regimul de arest, sa fie supusi unei permanente stari de subjugare, sa fie adusi si mentinuti in stare de aservire prin aplicarea unor constrangeri de natura psihica si chiar fizica (amenintari, batai, viol etc.) asupra lor sau asupra membrilor familiilor lor ramase in tara.

Din probatoriul administrat in prezenta cauza a rezultat ca modalitatea efectiva de exploatare a victimelor minore si majore de catre membrii gruparii infraccionale a

constat in punerea si tinerea acestora intr-o stare de aservire asemanatoare sclaviei in scopul explicit al obtinerii unor castiguri exorbitante de catre liderii gruparii si de catre locotenentii acestora.

Persoanele aservite, victime ale infractiunii de trafic de persoane erau organizate de catre inculpati in echipe formate din 3 pana la 10 membri denumite generic „brigazi”, care actionau in Spania, Elvetia, Franta, Danemarca, Suedia, Italia, Germania, Norvegia si Marea Britanie, iar controlul asupra acestora se exercita printr-un sef numit de fiecare dintre inculpati, persoana care se ocupa de supravegherea stricta si atenta a victimelor, strangerea banilor si trimiterea lor in tara prin transfer bancar in sistem „Western Union” ori prin interpusi. Prin sefi echipelor, membrii clanului asigurau si protectia victimelor in momentul comiterii furturilor si interveneau pentru scaparea acestora atunci cand erau prinsi si arestati de catre autoritatile judiciare straine.

Astfel victimele erau instruite si invatate sa foloseasca diferite stiluri de a strage bunuri : se apropiau de victima, se prefaceau ca-i puneau piedica, moment in care ii furau portofelul, stilul **“smuls”** – daca victima isi dadea seama, era bruscata, i se lua repede portofelul prin forta, iar hotii fugeau, **“interventia”**- hotul se ducea la victima, o aborda si sub pretextul ca o intreba ceva, se apropia de ea, o apuca de curea, moment in care, din buzunar ii sarea portofelul, iar un alt hot aflat in apropiere ridica portofelul si fugea.

Termenul de “centaur” era folosit pentru turistii care pareau bogati, iar „targ de centauri” pentru grupurile mari de turisti, in special englezi.

Zilnic, victimele erau trezite dimineata si erau trimise de inculpati in anumite zone din care erau obligate sa savarseasca infractiuni de furturi din buzunare. Seara, victimele se intorceau la locul in care erau cazate de catre inculpati, erau obligate sa predea sumele de bani castigate in cursul zilei respective. *Este de precizat faptul ca victimele erau atent supravegheate si monitorizate astfel incat nu aveau posibilitatea sa ascunda de inculpati sumele de bani castigate in cursul zilei. In situatia in care hotii erau arestati de catre organele judi-*

ciare din statele unde savarseau infractiunile de furt, inculpatii se ocupau imediat de angajarea unui avocat pentru a asigura punerea in libertate a victimelor in timp cat mai scurt.

In mod constant in articolele de presa s-a vorbit de gruparea Corduneanu ca o *grupare de crima organizata, de caracterul extrem de violent al acestora, de malditatea in care s-a constituit respectiv, initial pe criteriul apartenentei familiale. Datorita “renumelui” de grup crimnal extrem de violent autoritatile au avut dificultatile extreme de a identifica persoane vatamate sau martori dispusi sa colaboreze cu organele judiciare.*

RETEA PE SCARA MEDIE: victimele sunt pastrate sub controlul retelei pentru exploatare si nu sunt vandute catre alte grupuri criminale;

Si

RETEA PE SCARA MICA: Potrivit Europol-ului, in Romania majoritatea gruparilor de traficanti se inscriu in categoria retelelor pe scara mica. Astfel, aceleasi persoane pot fi implicate fie in recrutarea si transportarea victimelor sau pot indeplini chiar rolul de exploatare si supraveghetori.

Ofiterii DCCO intervievati, sustin faptul ca in cazul traficului de persoane pentru criminalitate fortata, majoritatea retelelor sunt organizate **“pe rang familial”**, dar ca pentru anumite timpuri de infractiuni, aceste retele pot fi pe scara larga si medie; cele pe scara larga fiind in special in cazul traficului de persoane pentru transport si vanzare de droguri, cat si in cazul exploatare prin folosirea identitatii pentru fraude bancare.

STUDII DE CAZ

Studiu de caz 1 - “Andrei”, victima a traficului international de minori, constrans sa fure si sa cerseasca

01.04.1995: Mama minora, in varsta de 16 ani, naste un baiat (Andrei) in alta localitate decat cea de domiciliu (cu tata natural)

Directoul spitallului indeamna mama

sa incredinteze copilul unei familii din localitate. Desi acesta refuza, tatal minorei, in complicitate cu personalul medical, la aproximativ o luna de la nastere, aranjeaza aparitia unui “tata” si se realizeaza o declaratie notariala prin care acesta recunoaste paternitatea. Acesta intelege se finalizeaza dupa ce noul „tata” cumpara paternitatea (suma de bani nu este cunoscuta) de la bu-nicul maternal al copilului si il rasplateste financiar pe directorul spitallului pentru aranjament.

Certificatul de nastere al este emis cu o noua data de nastere, respectiv 06.04.1995.

Mama nu mai este in legatura cu familia careia i-a fost incredintat copilul pana in 2003, cand “tatal” ii solicita o procura prin care sa isi da acordul ca fiul ei sa mearga in strainatate

Timp de un an si jumătate, in Spania, l-au obligat pe baiat sa cerseasca si sa fure in mai multe localitati, fiind permanent supravegheat. Cat timp nu era pe strada, minorul era legat cu un lant de picior si de mana pentru a nu fugi.

Minorul a reusit sa fuga de mai multe ori, a mers la politie, dar politia il incredinta “tatalui”

In 2005, “tatal” a fost prins furand si a primit interdictie de a intra in Spania pentru 5 ani.

Ca sa poata merge din nou in Spania, traficantul si-a schimbat numele de familie

In 2008, traficantul i-a solicitat mamei sprijin pentru realizarea pasaportului minorului. S-au deplasat la Serviciul Pasapoarte din judetul de domiciliu al mamei, astfel ca minorul a aflat cine este mama lui si i-a cerut sa-i lase un numar de telefon atunci cand “tatal” nu era atent. A.F. avea 13 ani

Mama a aflat ca minorul (cu date reale de nastere) figura ca decedat si ca acesta este exploatat si abuzat de noua familie. Minorul a reusit sa fuga, a sunat-o pe mama lui si impreuna au mers la politie

Demersurile judiciare s-au finalizat in 2010, traficantii, resctiv “tatal” si sotia acestuia fiind condamnati astfel;

“Tatal”:6 ani inchisoare pentru trafic de minori

“Mama”: 4 ani

A.F. a benrficiat de daune morale in valoare de 10 000 euro.

Profil familie “adoptiva” : Mediu urban; “tatal” 52 ani (in prezent),
Antecedente penale:
Spania: in 2003-2007, 10 retineri si arestari pentru furt, talharie, exploatarea minorului prin cersatorie, agesiune sexuala si amenintari, lovire, nerespectarea hotararilor judecatoresti
“mama” 52 ani (in pezent)

Antecedente penale:
Spania: in 2003-2007: arestata de 2 ori pentru furt si exploatarea minorului prin cersatorie
Minorul a fost internat de 5 ori intr-un centru pentru minori in Spania; “tatal” a reclamat de fiecare data disparitia minorului si a solicitat custodia, pe care a primit-o.

Reintegrare
Caz referit in asistenta ADPARE in 2008 de ANITP
Tip de asistenta: program de asistenta de lunga durata in familia de origine
Servicii:
Asistenta sociala: Evaluare complexa a nevoilor victimei si familiei si medierea relatiilor cu institutiile; Suport si companiere; Asigurarea transportului; Suport in realizarea actelor de identitate

Asistenta medicala:
- *cardiologie, neurologie, dermatologie; analize complexe de sange*
- *tratament dermatologic de lunga durata si imunizare*
- *inscrierea la medic de familie*

Asistenta psihologica: psihoterapie individuala si de familie; consiliere si suport psihologic in timpul demersurilor legale; -ergoterapie si arterapie
Asistenta educationala:
Reinsertie scolara- plata taxelor scolare; achizitionarea manualelor si rechizitelor,;

meditatii, inscrierea intr-un club sportiv , plata taxelor si achizitionarea echipamentului; consiliere vocationala pentru mama victimei
Asistenta legala:
- *Consultanta juridica – mama victimei*
- *Reprezentare in instanta – toate fazele procesului*
Asistenta materiala:
- *Imbracaminte, incaltaminte, alimente, igienice*
- *consiliere pentru managementul bugetului*
In present, Andrei se afla in monitorizare

Studiu de caz 2: Exploatare prin constrangere la trafic de droguri si furturi din locuinte

Emil a fost abandonat imediat dupa nastere in fata unei biserici. Nu stie cine ii sunt parintii si nici data exacta a nasterii. A crescut intr-un spital pentru copii si mai tarziu in mai multe centre de plasament.

Cand avea 12 ani si locuia intr-un centru de plasament, un vecin de pe aceeasi strada cu centru i-a promis ca il ajuta “sa faca bani”. El a refuzat, dar a fost amenintat de recrutor si de alti copii din centru ca va fi agresat sexual si o sa afle toti copiii si vor rade de el. In aceste conditii a acceptat sa mearga impreuna cu recrutorul de 28 ani si alti 6 copii la spargeri de locuinte. El fiind cel mai mic de statura trebuia sa intre pe geamul de la baie si sa deschida usa pentru ceilalti. Toti “spargatorii”, coordonati de acel barbat erau minori, cel mai mic avand 10 ani. Trei copii erau din central de plasament, ceilalti de pe aceeasi strada, rude cu recrutorul. Din case, furau bani, antichitati si bijuterii. Bunurile erau vandute de un alt adult in targuri.

E. declara ca ii era frica sa spuna cuiva ce se intampla cu el si ceilalti copii pentru ca recrutorul avea pistol si ii ameninta deseori.

Cand avea 13 ani, acelasi recrutor ii trimitea pe copii sa plaseze droguri in anumite zone ale orasului. Grupul de plasatori de droguri era de 10, toti minori.

La vastrsa de 15 ani, E. a fost “plasat”

unui alt grup care se ocupa cu trnsportarea si vanzarea de droguri in Romania. Tot ce primeau copiii ca recompense pentru activitate lor erau haine si mancare. Nu aveau voie sa vorbeasca intre ei si nici sa consume droguri.

Imediat ce a implinit 18 ani, E. a fost “plasat” in retele mai mari de trafic de droguri , la nivel international. A inceput sa transporte droguri intre Italia si Grecia, inghitind capsule. A urmat Italia-Spania, apoi Spania- Franta, Spania- Olanda si Olanda- Danemarca. Pana la 18 ani, E. nu a fost retinut de politie si ii cunostea pe cei cu care “lucra”. Odata implicat in traficul extern E., a avut mai multi profesori “psihologi” cum ii numeste el, oameni de diferite nationalitati care il invatau cum sa-si ascunda emotiile si cum sa reziste la sete si foame in timp ce transporta, in stomac, capsulele de droguri; dar nu a cunoscut niciodata capii retelelor. A fost retinut de politie in Italia, pentru posesie de droguri, dar a fost eliberat dupa 2 zile si nu stie cine sau daca l-a “scapat” de puscarie.

Periodic, E. se intorcea in Romania si astfel a fost “sfatuit” sa se insoare si sa faca un copil; familie care a reprezentat mai tarziu principala tinta in amenintarile de la exploataori.

In traficul international, E. relateaza cum a fost nevoit sa schimbe tot timpul mijloacele de transport, atat intre tari, cat si in interiorul tarilor (masini private , microbuze,autobuze, trenuri, barci), si mai putin avion, exceptie facand cele doua transporturi la L.A.

La 23 ani, E. a transportat droguri din Franta in SUA (Los Angeles), de doua ori. “In L.A. m-am speriat, eram sigur ca ma vor omori. S-au certat intre ei si au scos pistoalele” “Am hotarat sa “dispar, dar aveam acasa un copil. Am facut tot ce am putut ca sa-mi stiu fetita si sotie in siguranta si m-am ascuns”.

E. a trait pe strazi in Romania timp de 4 ani, a dormit in canale si nu a luat legatura cu noua lui familie. Mai mult, i-a invatat pe cei din stada sa spuna ca a murit in cazul in care cineva intreaba de el.

Amintindu-si perioada de exploatare, E. spune ca tot timpul avea datorii la exploataori: cazarea, transportul, mancarea, cartelele de telefon si presupusi bani trimisi

familiei din Romania.

E. nu a fost identificat de autoritati ca victima a traficului de persoane, el autoreferindu-se in programul de asistenta ADPARE, in timp ce se afla in supraveghere la un serviciul de probatiune pentru o infractiune comisa dupa exploatare.
Servicii de care E. a beneficiat:
· *Consiliere psihologica*
· *Asistenta materiala*
· *Consiliere vocationala*
· *Gasirea unui loc de munca*

Studiul de caz 3, „Cuibul de viespi” trafic de persoane pentru fraude bancare si fraude pe internet

In anul 2014, 36 persoane din 7 judete din Romania si Bucuresti, 35 barbati si o femeie, au primit propuneri de munca in Danemarca, prin prezentarea actelor unor firme inregistrate acolo. Recrutarea persoanelor s-a facut in mod direct, prin intermediari care au promis oamenilor contracte de munca in functie de calificarea si experienta acestora. Recrutorii au fost, fie din comunitatea persoanelor recrutate, fie s-au deplasat la domiciliile persoanelor “tinta”

Vulnerabilitatea: pentru cele 36 victime intervievate, factorii de vulnerabilitate au fost diferiti, astfel ca intalnim personae singure (15 victime) si in cautarea unui loc de munca (32 victime), persoane cu diferite grade de dizabilitatea (cazuri sociale)- in special boli psihice cronice (9 victime), persoane care locuiesc in locuinte sociale (4 victime), persoane cu datorii foarte mari la utilitati (10 victime).

Toate victimele aveau experienta profesionala, atat ca zilieri, dar si cu locuri de munca stabile atat in Romania, cat si in alte tari europene. Comun pentru toate cazurile este venitul per familie mic spre mediu care sa nu permita achizitionarea de bunuri de lunga durata sau dezvoltare profesionala., veniturile fiind de la 10 euro (alocatie minor), pana la 500 euro.

Nivelul de educatie al victimelor este de asemenea diferit de la 4 clase la universitate, majoritatea avand studii liceale sau scoli profesionale (alpinist, lucrator comercial, tamplar, tractorist, fierar betoni-

st, merceolog, receptioner hotel, instructor sportiv, zugrav, faiantar, lacatus, confectioner imbracaminte, brutar, apicultor.

Alt factor de vulnerabilitate present este dat de faptul ca o parte dintre barbatii victime este reprezentata de cei parasiti de partenerile de cuplu- concubine sau sotii, care au plecat sa munceasca in strainatate si nu s-au mai intors (7 victime). Victimele din aceasta categorie leaga dorinta de a lucra in alta tara de nevoia de a castiga bani pentru copii lor care sunt plecati impreuna cu mamele in strainatate, in dorinta de a putea sa recastige custodia copiilor.

Propunerile recrutorilor:

· *contracte de munca cu salarii lunare de 1200-1300 euro pentru diferite domenii de activitate: muncitori necalificati la firme de ambalaje, muncitori calificati in constructii, muncitori necalificati la salubritzare, operatori curs valutar, peisagisti.*
· *Plata transportului pana la destinatie, cazare si masa asigurate*
· *Plata taxelor de pasaport realizat in urgenta, cu valabilitatea de un an, motivul invocat pentru realizarea pasaportului fiind ca pozele din cartile de identitatea sunt vechi si pot avea probleme cu autoritatile daca nu se poate realiza identificarea persoanei cu poza.*

Plecarile au fost urgente, la aproximativ 2 saptamani de la recrutare
Transportul:

· *Autocar platit de recrutori*
· *Masini cumparate in urgenta, din targuri de masini, neinmatriculate in Romania,noii “proprietar” fiind victimele care aveau permis de conducere*

Cazarea- Izolarea

· *In case din localitati izolate la mai mult de 80 km de o localitate mare, mutati aproape in fiecare saptamana, peste 25 de personae intr-o casa pentru victimele care nu aveau studii sau calificari si personae cu disabilitati, persoane roma*
· *In case din localitati izolate, 6 persoane*

intr-o casa, pentru victimele care aveau experienta de munca, studii si calificari profesionale si acestia fiind mutati des dintr-o casa in alta.

· *Hrana era adusa zilnic de exploataori si uneori acestia le recomandau victimlor sa recicleze sticle de plastic pentru a avea bani pentru mancare*

Exploatarea

· *Imediat dupa sosirea la destinatie, victimelor li se cereau documentele de identitate pentru realizarea contractelor de munca si ei asteptau “ inregistrarea la fortele de munca”*
· *Asteptarea a durat mai multe saptamani, astfel ca victimele au inceput sa faca presiuni pentru a-si intelege statutul si situatia.*
· *Exploataatorii au invocate diferite motive pentru care oamenii nu puteau incepe sa muncesca*
· *In baza actelor de identitate ale victimelor, exploataatorii infiintau firme si realizau contracte false de munca, antedatate, astfel ca puteau face imprumuturi de la banci si achizitionau bunuri cu plata in rate*

Evadarea:

· *O victima a reusit sa fuga dupa 5 saptamani de asteptare, a sunat la familia din Romania si a spus ca ceva se intampla, ca exploataatorii se folosesc de identitatile lor sic a va merge sa se predea autoritatilor*
· *La o luna de la fuga primei victime, autoritatile au facut razii simultane la mai multe case in care locuiau victimele si exploataatorii si i-au retinut pe toti: “ sunteti arestati, ati fraudat statul danez!”*

Identificarea:

· *In urma audierilor cu politia, procuratura, mediatori interculturali, traducatori si asistenti sociali, victimele au fost identificate formal si referite unui ada-*

post specializat in asistenta.

Asistarea in tara de destinatie:

- 2 saptamani, in care au beneficiat de asistenta rezidentiala, materiala, consiliere psihologica si consiliere pre-repatriere

Asistenta la repatriere: victimele au fost escortate pana in Romania, beneficiind de asistenta OIM Centrului impotriva traficului de fiinte umane din Danemarca, iar la sosirea in Romania au fost asistati de reprezentanti ai OIM Romania, ANITP si ADPA-RE

Asistenta pentru reintegrare:

Asigurata de OIM Romania si ADPA-RE si monitorizata de ANITP:

In baza planurilor individuale de reintegrare toate cele 36 victime (aflate inca in programul de asistenta), au beneficiat si beneficiaza de:

- Asistenta materiala- ajutor subsidiar lunar, timp de 7 luni pentru victimele fara minori in intretinere si de 14 luni pentru cei care au minori in intretinere
- Asistenta medicala in functie de nevoi: evaluari si investigatii medicale, tratamente prescrise, tratamente stomatologice, plata asigurarilor de sanatate
- Asistenta pentru imbunatatirea situatiei locative: plata chirii, utilitati, reparatii, constructii, achizitionarea de obiecte de uz casnic
- Consiliere profesionala si asistenta ocupationala: cursuri de calificare, consiliere pentru deschidere de mici afaceri, achizitionarea de pamant agricol si utilaje agricole, achizitionarea de animale etc. Afaceri realizate pana in prezent: magazine haine, ferme de animale, firma de alpinism utilitar, studio de inregistrari, sere si livezi, culturi de plante medicinale, apicultura, transport marfa
- Asistenta psihologica, suport psihologic
- Asistenta juridica: consiliere privind drepturile si asistentra juridica in cazurile civile, consecinta a situatiei de exploatare: evacuare silita si obtinere

custodie copil

Observatie: una dintre victime primeste asistenta pentru integrare intr-o alta tara decat Romania sau Danemarca, relocarea impreuna cu familia, realizandu-se din motive de securitate.

RESURSE SI BIBLIOGRAFIE:

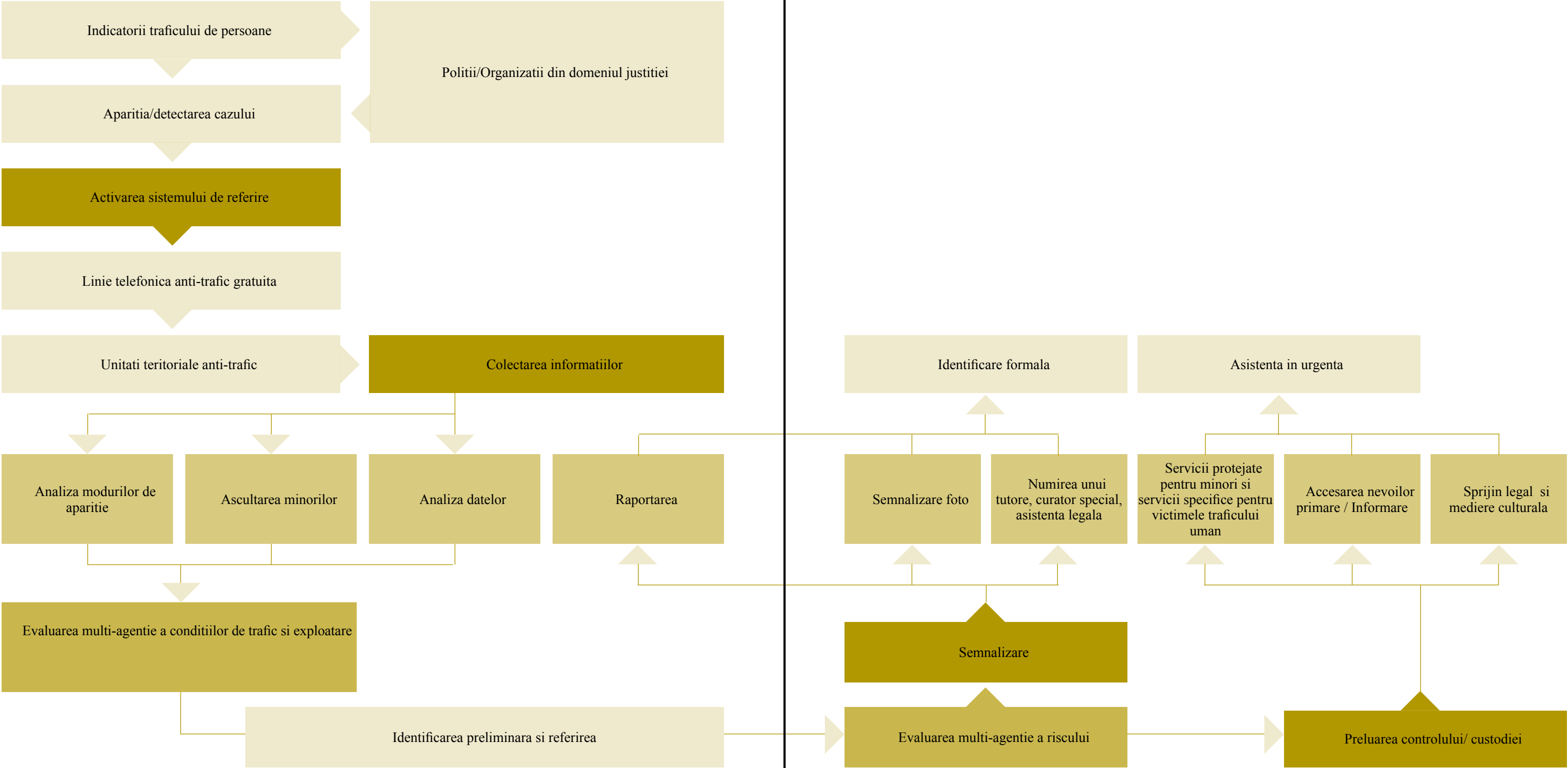
- Directiva UE 36/2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului
-
- RACE IN EUROPE, Cercetare: http://www.antislavery.org/english/what_we_do/trafficking/race_in_europe_project.aspx
- CONFRONT“ Contracararea noilor forme de trafic a copiilor romi” http://www.fundatia.ro/sites/default/files/Raport%20CONFRONT_ro.pdf
- Studiu privind exploatarea prin cersetorie in relatie cu traficul de persoane, http://www.anitp.mai.gov.ro/ro/docs/Proiecte/PIP/PIP_Studiu_cersetorie_romana_B5_17.12.2013.pdf
- “Copii incredintati” din cadrul proiectului ICARUS- „Imbunatatirea co-ordonarii si responsabilitatii privind siguranta minorilor romani neinsotiti” <http://tdh.ro/icarus/>
- Raport de tara GRETA, 2012, http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Docs/Reports/GRETA_2012_2_FGR_ROU_en.pdf
- Rapoarte si studii anuale, ANITP, <http://www.anitp.mai.gov.ro/>
- Rapoartele EUROSTAT<http://ec.europa.eu/eurostat/data/statistics-a-z/abc>
- TRACE, Raport cu privire la aspectele relevante ale actului de trafic (rute geografice si modul de operare), precum si cu privire la posibilele evolutii ale sale ca raspuns la aplicarea legii”, [\[ads/2015/03/TRACE-D2.1_FINAL.pdf\]\(ads/2015/03/TRACE-D2.1_FINAL.pdf\)](http://trace-project.eu/wp-content/uplo-</div><div data-bbox=)

· EU TRAFGUID, <http://www.fei.gouv.fr/fr/nos-projets/focus-sur/euro-trafguid.html>: Practical tool - First level identification of victims of human trafficking for forced begging and exploitation of illicit activities, June2013

· Portalul instantelor de judecata, <http://portal.just.ro>

· Rapoartele Europol, <https://www.europol.europa.e>

PROTOTIPUL IDEAL DE COMBATEREA A TRAFICULUI DE PERSOANE SI A TRAFICULUI DE COPII PENTRU CONSTRANGERE LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

PROTOTIPUL IDEAL: ZONA DEDICATA APARITIEI SI CONSTRUIRII UNUI SISTEM DE REFERIRE PENTRU A PROTEJA COPIII VICTIME ALE TRAFICULUI SI ALE ALTOR FORME SEVERE DE CONSTRANGERE LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

ACTIVITATI

- Formare multi-agentie privind cunostintele si analiza fenomenului, dezvoltarea parteneriatelor si practicilor intre sectorul public si cel privat privind asistarea imediata a copilor victime a traficului exploatați prin constrangerea la comiterea de infractiuni identificati
- Conceperea materialelor pentru a informa si a creste nivelul de constientizare cu privire la traficare pentru constrangerea la comiterea de infractiuni/profilul potentialelor victime si indicatori
- Raspandirea materialelor in zonele in care exista populatii la risc
- Actiuni multi-agentie proactive, intre operatorii sociali institutiile justitiei legate de aparitia infractorilor minori printre victimele minore la risc de exploatare prin constrangerea la comiterea de infractiuni
- Consilierea organizatiilor care ofera interventie pentru victimele traficului si a solicitantilor de azil, a celor din centrele de reeducare si a celor incarcerati
- Colectarea informatiilor preliminare legate de orice conditii de traficare
- Rezultatele investigatiilor legate de identificarea subiectului si posibilele conditii de traficare

ATTORI

- Asistentii sociali din sistemul anti-trafic
- Asistenti sociali
- Activisti
- Psihologi
- Psihoterapeuti
- Medici
- Politisti
- Specialistii din sistemul de justitie
- Specialistii din sistemul de justitie pentru minori
- Specialistii din sistemul de primire a migrantilor
- Specialistii din centrele pentru solicitantii de azil
- Angajatii din penitenciare
- Avocati
- Specialistii de la Protectia Copilului
- Tutorii legali pentru minori
- Ambasadele tarilor de origine ale victimelor
- Organizatiile internationale
- Ofiterii de legatura din tarile de origine
- In functie de modul de aparitie, victima, cunostintele ei si familia

OBJECTIVE

- Imbunatatirea cunostintele legate de acest domeniu si impartasirea cunostintelor
- Asigurarea interventiilor eficiente si bine coordonate in asistenta victimelor minore
- Construirea unei retele in cadrul sistemelor anti-traffic pentru referirea persoanelor constranse la comiterea de infractiuni
- Definirea unui model operativ multi-agentie axat pe drepturile omului care sa detecteze conditiile de constrangere si exploatare a delincentilor juvenili
- Prevenirea re-victimizarii institutionale a copiilor victime ale traficului cauzata de nerecunoasterea conditiilor lor
- Monitorizarea fenomenului si a studiilor de caz legate de infractiionalitatea economica si legaturile cu alte tipuri de exploatare

PROCEDURI OPERATIVE

pentru raportarea cazurilor in timp util si referirea copiilor victime ale traficului constransi la comiterea de infractiuni

- Analiza modului de aparitie
- Audierea minorului si constatarea situatiei acestuia
- Analiza datelor investigative
- Evaluarea multi-agentie a conditiilor de exploatare a tinerilor delinquenti

CONTEXTUL APARITIEI

- Ca rezultat al activitatilor politiei care au ca scop controlul teritorial si prevenirea
- Ca rezultat al investigarii infractiunilor de diferite naturi sau circumstante ale actului
- Infractiuni precum facilitarea imigrarii ilegale, exploatarea sexuala a minorilor si cersetorie
- In contextul justitiei minorilor
- In interventia serviciilor sociale, educationale si medicale
- In cadrul interventiilor pentru persoanele fara adpost
- in populatiile care au contact cu activitati infractionale care pot fi la risc de exploatare

METODOLOGIE SI INSTRUMENTE OPERATIVE

- Abordare bazata pe respectarea standardelor definita de principalele instrumente ale drepturilor umane;
- Abordare multidimensionala orientata in termeni de multi-agentie intre institutiile publice si organizatiile sociale private;
- Linie telefonica gratuita pentru victime si referirea acestora;
- Echipa multidisciplinara cu competente legale si psihologice si de mediere lingvistica si culturala care sa colecteze informatii preliminare in concordanta cu interesul copilului care sa respecte dreptul la informatie, ascultare, intimitate, demnitate si protectie.

PROTOTIPUL IDEAL: ZONA DEDICATA IDENTIFICARII COPIILOR VICTIME ALE TRAFICULUI DE PERSOANE CONSTRANSI LA COMITEREA DE INFRACTIUNI

ATTIVITÀ

- Informare și consiliere în limba maternă a copilului cu privire la statutul sau legal în sistemul de protecție și asistență a posibilelor victime ale traficului uman, oferind răspunsuri la nelămuriri și îndeplinirea nevoilor urgente
- Transmiterea informațiilor obținute cu privire la măsurile de protecție și asistență socială a minorului posibilă victimă a traficului
- Raportarea către DGASPC posibilele condiții ale traficării
- Analizarea posibilelor riscuri și asigurarea imediată a protecției victimei traficului
- Determinarea, atât prin metode informale, cât și prin proceduri oficiale, dacă persoana este victimă a traficului și, dacă este necesară, stabilirea identității persoanei traficate pentru a clarifica informațiile relevante.

ATTORI

- Asistentii sociali specializati pe minori
- Politisti
- Specialistii din domeniul justitiei
- Specialistii din domeniul justitiei pentru minori
- Avocatii
- Asistentii sociali din domeniul traficului de persoane care sa mentina contactul si cu tara de origine a victimei
- Ambasadele tarilor de origine
- Ofiterii de legatura proveniti din tarile de origine

OBJECTIVE

- Sa se asigure ca procedurile de identificare folosite asupra infractorilor minori in legatura cu statutul lor de victime respecta standardele internationale stabilite de Conventia Natiunilor Unite a Drepturilor Copiilor
- Sa conduca o evaluare adecvata a consecintelor reintalnirii cu familia

PROCEDURI

- Evaluarea multi-agentie a riscului si identificarea masurilor de protectie a victimei;
- Evaluarea rolului familiei si comunitatii in exploatare;
- Evaluarea persoanelor care ar putea reprezenta un pericol pentru victima, inclusiv membrii familiei;
- Alocarea unui tutore sau curator;
- Semnalmente foto;
- Raportarea conditiilor de exploatare catre DGASPC;
- In situatia unui copil strain, autoritatile responsabile din tara de destinatie ar trebui sa stabileasca contact cu ambasada tarii de origine sau cu autoritatea competenta.

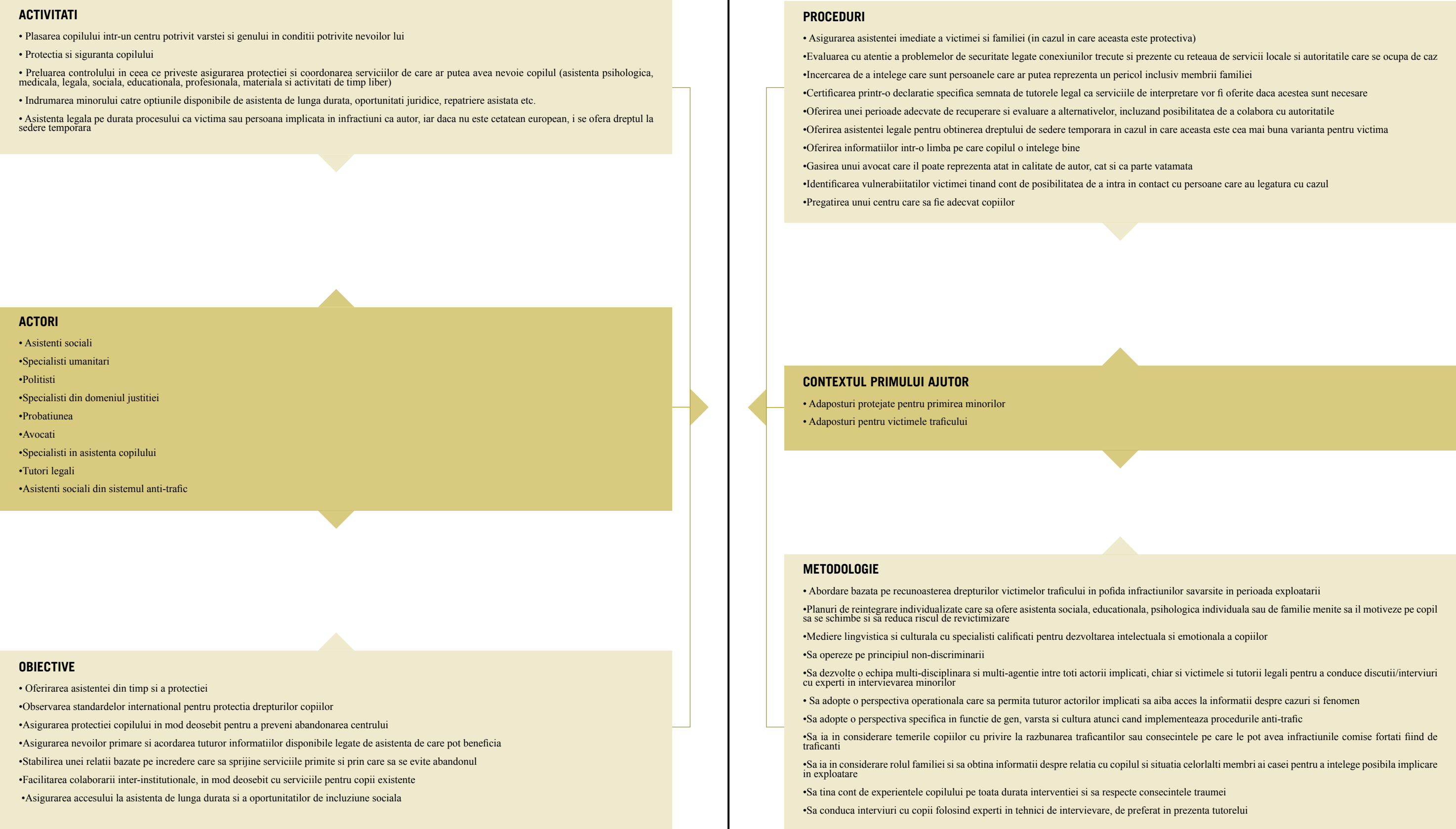
CONTEXTUL IDENTIFICARII

- Politisti
- Centrele pentru delincenti
- Procuror specializat
- Procuror
- Proceduri specifice anti-trafic

METODOLOGIE SI INSTRUMENTE

- Mediere lingvistica si culturala
- Colaborare multi-agentie
- Obținerea acordului informat de la tutorele minorului care trebuie sa il acompanieze pe toata durata procesului si care trebuie sa colaboreze cu autoritatile si alte servicii de suport si sa participe la luarea unei decizii pe termen lung pentru a indeplini interesele copilului
- Abordare umana pentru a stabili un contact pozitiv cu potentialele victime si pentru a le castiga increderea
- Implementarea tuturor activitatilor si impartasirea obiectivelor cu tutorele legal care ar trebui sa fie prezent constant pentru a se asigura ca ii sunt indeplinite nevoile si ii sunt respectate drepturile.

PROTOTIPUL IDEAL: ZONA DEDICATA PRIMULUI AJUTOR ACORDAT COPIILOR VICTIME ALE TRAFICULUI

PROTOTIPUL IDEAL: ZONA DEDICATA ASISTENTEI DE LUNGA DURATA A VICTIMELOR TRAFICULUI MINORE SI ADULTE

CO-FUNDED BY THE PREVENTION
OF AND FIGHT AGAINST CRIME
PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

